ΔΙΑΛΟΓΟΙ

περὶ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ,
Βελτιωμένη καὶ αὐξημένη

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ,
Ἐκ τῆς Ἀμερικανῆς Τυπογραφίας,
Διευθυνομένης παρὰ τοῦ Αἰδεσίμου Δανιὴλ Τέμπλου.
1834.

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΠΕΡΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Ἦτο ποτὲ μικρά τις κόρη, Πηνελόπη ὀνομαζομένη, ἐπιμελὴς καταπολλὰ καὶ εἰς τὰ γράμματα καὶ εἰς τὸ ἐργόχειρον. Ἀφοῦ δ' ἔμαθε νὰ διαβάζῃ ἐλεύθερα, καὶ νὰ γράφῃ ὀλίγον τι, ἤρχισεν ἡ μήτηρ της νὰ τὴν διδάσκῃ καὶ περὶ τῶν λέξεων· ὅτι ἀπ' αὐτὰς τινὲς μὲν λέγονται Ὀνόματα, τινὲς δὲ Ἄρθρα, ἄλλαι Ἐπίθετα, ἄλλαι Ἀντωνυμίαι, ἄλλαι Ῥήματα, ἄλλαι Μετοχαὶ, ἄλλαι Ἐπιῤῥήματα, ἄλλαι Προθέσεις, ἄλλαι Σύνδεσμοι, καὶ ἄλλαι Παρεμπτώσεις.

'Εἶναι λοιπὸν δέκα εἰδῶν αἱ λέξεις,' εἶπεν ἡ Πηνελόπη.

'Ναὶ, ἀγαπητή μου,' ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ της· 'καὶ τὰ δέκα ταῦτα εἴδη τῶν λέξεων καλοῦνται ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ. Καθὼς δὲ γνωρίζεις ποῖον ὕφασμα εἶναι μεταξωτὸν, ποῖον λινοῦν, καὶ ποῖον βαμβακερὸν, οὕτω πρέπει νὰ μάθῃς καὶ ποῖαι λέξεις εἶναι ὀνόματα, ποῖαι ῥήματα, ποῖαι προθέσεις, κτλ.'

Ἐφάνησαν μὲν δύσκολα ταῦτα εἰς τὴν Πηνελόπην· ἀλλὰ πάντοτε πρόθυμος νὰ μανθάνῃ, καὶ ποτὲ μὴ φοβιζομένη ἀπὸ δυσκολίας, ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν μητέρα της σημεῖα τινὰ, διὰ τῶν ὁποίων νὰ γνωρίζῃ ποῖαι λέξεις εἶναι ὀ ν ό μ α τ α. Τὰ γνωρίσματα ταῦτα ἔδωκεν ἡ μήτηρ· ὅτι δὲ τὰ ἐκατάλαβε, καὶ ἐσκέφθη περὶ αὐτῶν ὑστερώτερα, ἡ Πηνελόπη, φαίνεται ἀπὸ τὴν ἀκολουθίαν.

ΠΕΡΙ ΟΝΟΜΑΤΟΣ.

Τὴν ἐπαύριον τὸ πρωΐ, ἦλθε πρὸς τὴν μητέρα της ἡ Πηνελόπη, καὶ, ἀφοῦ τὴν ἠρώτησεν ἂν ἔχῃ εὐκαιρίαν διὰ νὰ συνομιλήσωσιν, ἐκάθισε νὰ ῥάπτῃ· ἐνῷ δ' ἔῤῥαπτεν, εἶπε τὰ ἑξῆς·

ΠΗΝΕΛΟΠΗ. *Ἐχθὲς, μῆτερ, ἔμαθα περὶ τȣ̃ ὀνόματος· ὄ ν ο μ α λέγεται ὅ,τι ἐμπορῶ νὰ ἴ δ ω, ἢ νὰ ἐ γ γ ί ξ ω, ἢ νὰ σ υ λ λ ο γ ι σ θ ῶ· βλέπω τὸ φ ό ρ ε μ ά μου, ἐπάνω εἰς τὴν καθέκλαν· ἐγγίζω τὴν τ ρ ά π ε ζ α ν· καὶ ἐμπορῶ νὰ συλλογίζωμαι τὸν Π έ τ ρ ο ν μας, ὅστις λείπει τώρα εἰς τὸ σχολεῖον. Π έ τ ρ ο ς λοιπὸν, τ ρ ά π ε ζ α, καὶ φ ό ρ ε μ α εἶναι ὀνόματα. Δὲν εἶναι, μῆτερ;*

ΜΗΤΗΡ. *Βέβαια· λάβε δὲ τώρα τὴν σύντομον ταύτην περιγραφὴν τῆς εὐφυΐας τῶν Λαπονῶν, ἀνάγνωσέ την προσεκτικὰ, καὶ σημείωσε μὲ τὸ μολυβοκόνδυλον πᾶσαν λέξιν, τὴν ὁποίαν νομίζεις ὅτι εἶναι ὄνομα.*

Π α ρ α δ ε ί γ μ α τ α.

‘ Οἱ Λ α π ο ν ο ὶ ἔχουν ὄχι μόνον καλὴν π ρ ο α ί ρ ε σ ι ν, ἀλλὰ καὶ μεγάλην ε ὐ φ υ ΐ α ν. Αὐτοὶ κάμνουν ὅλα τοῦ ο ἴ κ ο υ των τὰ σ κ ε ύ η, τὰ ὑ π ο δ ή μ α τ α, τὰ ἁ μ ά ξ ι α, τὰ τ ο ξ ά ρ ι α, καὶ τὰ β έ λ η των. Κατασκευάζουν εὔμορφα τινὰ κ ι β ώ τ ι α ἀπὸ λεπτὰ σ α ν ί δ ι α, καὶ τὰ σκεπάζουν ἔσωθεν μὲ κ ό κ κ α λ α τȣ̃ ῥ έ ν ν ο υ. Κάμνουν κ α λ ά θ ι α ἀπὸ τὰς ῥ ί ζ α ς τῶν δ έ ν δ ρ ω ν, τὰς ὁποίας σχίζουν εἰς μακρὰ, λεπτὰ κ ο μ μ ά τ ι α, καὶ τὰ πλέκουν τόσον ἐντέχνως, ὥστε δύνανται νὰ κρατῶσι ν ε ρ ό ν. Οἱ ἄ ν δ ρ ε ς χρησιμεύουν ὡς μ ά γ ε ι ρ ο ι, καὶ ἑτοιμάζουν τὰ φ α γ η τ ὰ διὰ τὴν ο ἰ κ ο γ έ ν ε ι α ν. Αἱ δὲ γ υ ν α ῖ κ ε ς χρησιμεύȣν ὡς ῥ ά π τ ρ ι α ι ϗ

κεντίστριαι· αὐταὶ κάμνουν τὰ φορέμο τα καὶ τὰ ὑποδήματα· πρὸς τούτοις δ καὶ σκεπάσματα τοῦ ῥέννε· γνέθοι κλωστὴν ἀπὸ γοῦναν, καὶ ἀπ' αὐτὴν ἐμ πλέκουν σκούφους καὶ χειρόρτια, τ ὁποῖα εἶναι πολὺ μαλακὰ καὶ ζεστά· κάμνοι σύρμα ἀπὸ λευκοσίδηρον· καὶ μὲ τοῦτ σκεπάζουν τὴν κλωστὴν, τὴν ὁποίαν μετα χειρίζονται εἰς τὸ νὰ κεντῶσι τὰ σχήματ θηρίων, λουλουδίων, δένδρων, κα ἄστρων, ἐπάνω εἰς τὰς σκουφίας καὶ τὰ ζώνας των.'

ΚΟΙΝΑ ΚΑΙ ΚΥΡΙΑ ΟΝΟΜΑΤΑ.

Μ. Ἀπὸ τὰ ὀνόματα τινὰ μὲν εἶναι κοινο ἄλλα δὲ κύρια. Ἄνθρωπος εἶναι ὄνομ κοινόν· ἐπειδὴ ϗ σὺ, καὶ ἐγὼ, καὶ τὰ ἀδέλφιά σε, καὶ οἱ δοῦλοί μας, ὀνομαζόμεθα ὅλοι κοινῶς ἄνθρωποι· ἀλλὰ Πηνελόπη εἶναι ὄνομα κύριον· ἐπειδὴ αὐτὸ διακρίνει ἐσένα ἀπ' ὅλους τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους· εἶναι χωριστόν σου ὄνομα. Καθέκλα, τράπεζα, παιδίον, εἶναι κοινὰ ὀνόματα· ἀλλὰ Πέτρος εἶναι κύριον· ἈΘΗ͂ΝΑΙ προσέτι λέγεται ὄνομα κύριον, ἐπειδὴ διακρίνει πόλιν τινὰ ἀπὸ τὰς ἄλλας πόλεις.

Π. Ὁ ἀδελφός μου ἔχει καὶ κοινὸν καὶ κύριον ὄνομα· παιδίον, εἶναι τὸ κοινόν του ὄνομα· Πέτρος δὲ, τὸ κύριον. Ἡ καθέκλα δὲν ἔχει ὄνομα κύριον.

Παραδείγματα.

'Μάχαιρα, κονδύλιον, στολίδια, ΣΜΥΡΝΗ, ΣΥΡΑ, αὐγὸν, λύκος, ἸΩΑΝΝΗΣ, ἙΛΛΑΣ, σῦκον, ῥοδάκινον, ΣΤΕΦΑΝΟΣ, ΝΑΥΠΛΙΟΝ.'

ΑΡΙΘΜΟΙ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ.

Μ. Ὅταν τὸ ὄνομα φανερόνῃ ἓν μόνον πρᾶγμα, λέγεται τοῦ *ἑνικοῦ ἀριθμοῦ*· ὡς, *ἄνθρωπος, κεράσιον, βιβλίον, τράπεζα*· ὅταν δὲ φανερόνῃ πλειότερα πράγματα παρὰ ἕν, λέγεται τοῦ *πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ*· ὡς, *ἄνθρωποι, κεράσια, βιβλία, τράπεζαι*. Καταλαμβάνεις;

Π. Μάλιστα· ὁ ἑνικὸς ἀριθμὸς φανερόνει ἕν· ὁ δὲ πληθυντικὸς, πλῆθος, πολλά.

ΠΕΡΙ ΑΡΘΡΟΥ.

Μ. Αἱ λέξεις, αἱ ὀνομαζόμεναι *ἄρθρα*, εἶναι μόνον ἕξ· Ὁ, Ἡ, ΤΟ, ΟΙ, ΑΙ, ΤΑ· τρία τοῦ ἑνικοῦ, καὶ τρία τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ. Βάλλονται δὲ ἔμπροσθεν τῶν ὀνομάτων· ὡς, ὁ Πέτρος, ἡ Μαρία, τὸ παιδίον· οἱ ἄνδρες, αἱ γυναῖκες, τὰ παιδία.

Π. Πότε καὶ πῶς μεταχειριζόμεθα τὰς λέξεις ταύτας;

Μ. Ὅταν ὁμιλῶμεν περὶ πράγματος ἢ ὑποκειμένου, γνωστοῦ εἰς τοὺς ἀκούοντας, ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ ὄνομά του βάλλομεν ἓν ἄρθρον. Μὲ λέγεις, Ὁ ἄνθρωπος ἔρχεται, ὅταν γνωρίζω αὐτὸν ὅστις ἔρχεται· ἀλλὰ, Ἄνθρωπος ἔρχεται, χωρὶς ἄρθρον, ὅταν δὲν τὸν γνωρίζω.

ΓΕΝΗ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ.

Μ. Ἀπὸ τὰ ὀνόματα τινὰ μὲν εἶναι τοῦ *ἀρσενικοῦ γένους*, τινὰ δὲ τοῦ *θηλυκοῦ γένους*, καὶ ἄλλα τοῦ *οὐδετέρου γένους*.

Π. *Τρία λοιπὸν εἶναι τὰ γένη, ἀρσενικὸν, θηλυκὸν, καὶ οὐδέτερον.*

Μ. *Ναί· λέγονται δὲ ἀρσενικὰ ὀνόματα ὅσα ἔχουν ἔμπροσθεν αὐτῶν τὸ ἄρθρον* ὁ· *θηλυκὰ, ὅσα ἔχουν ἔμπροσθεν αὐτῶν τὸ ἄρθρον* ἡ· *καὶ οὐδέτερα, ὅσα ἔχουν ἔμπροσθεν αὐτῶν τὸ ἄρθρον* τό.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΘΕΤΟΥ.

Μ. *'Εξεύρεις, Πηνελόπη, ὅτι τὰ πράγματα ϗ οἱ ἄνθρωποι διαφέρουν μεταξύ των εἰς πολλά. 'Από τὰ μῆλα, παραδείγματος χάριν, τινὰ μὲν εἶναι* μ ι κ ρ ά, *τινὰ δὲ* μ ε γ ά λ α· *τινὰ* γ λ υ κ έ α, ϗ *τινὰ* ὄ ξ υ ν α. *Βλέπομεν ἀνθρώπους* π α χ ε ῖ ς, *καὶ* λ ε π τ ο ὺ ς, φ ρ ο ν ί μ ο υ ς, *καὶ* ἀ ν ο ή τ ο υ ς· *γυναῖκας* ὡ ρ α ί α ς, *καὶ* ἀ σ χ ή μ ο υ ς· *παιδία* ε ὔ τ α κ τ α, *καὶ* ἄ τ α κ τ α· *χρώματα* μ α ῦ ρ α, *καὶ* κ ό κ κ ι ν α· *πράγματα* σ κ λ η ρ ά, *καὶ* μ α λ α κ ά, *καὶ οὕτω καθεξῆς. Αἱ λέξεις αὗται, αἵτινες περιγράφουν τὴν διαφορὰν εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ πράγματα, ὀνομάζονται* ἐ π ί θ ε τ α.

Π α ρ α δ ε ί γ μ α τ α.

' *Ὁ σκίουρος εἶναι ζωΰδιον* ὡ ρ α ῖ ο ν, *οὔτε* ἄ γ ρ ι ο ν, *οὔτε* ἥ μ ε ρ ο ν· ἄ ξ ι ο ν *ὅμως ὑπερασπίσεως διὰ τῶν τρόπων αὐτοῦ τὴν γλυκύτητα. Τρώγει δὲ ὀπωρικὰ, καρύδια, ϗ βαλανίδια· εἶνα* κ α θ ά ρ ι ο ν, ζ ω η ρ ὸ ν, *καὶ* φ ι λ ό π ο ν ο ν *μὲ ὀφθαλμοὺς* λ α μ π ρ ο ὺ ς, *πρόσωπον* ἀ σ τ ε ῖ ο ν, *καὶ* μ α κ ρ ὰ ν δ α σ ύ τ ρ ι χ ο ν *οὐράν. Τόσον* ἐ λ α φ ρ ὰ *καὶ* γ ρ ή γ ο ρ α *εἶναι τὰ κινήματά του, ὥστε πηδᾷ ἀπὸ δένδρον εἰς δένδρον, τὰ πουλία· εἰς τὴν γῆν δὲν καταβαίνει, ἐκτὸς ὅτ ὁ ἄνεμος ἦναι* σ φ ο δ ρ ό τ α τ ο ς.

' *Τὴν ἄνοιξιν τρέφεται μὲ τοὺς βλαστοὺς κ*

τὰ τ ρ υ φ ε ρ ὰ κλωνάρια τῶν δένδρων· τὸ καλοκαίριον, μὲ τοὺς ὡ ρ ί μ ο υ ς καρποὺς· καὶ τὸ φθινόπωρον, μὲ τὰ λεπτοκάρυα, τὰ βαλανίδια, ϗ τὰ κάστανα. Τῆς ἀφθονίας ὅμως ὁ καιρὸς δὲν ἐξοδεύεται εἰς ἀ ρ γ ὴ ν ἀπόλαυσιν. Τὸ φ ρ ό ν ι μ ο ν τοῦτο ζωΰδιον συνάγει τὸ καλοκαίριον ζωοτροφίαν διὰ τὸν χειμῶνα, τὴν ὁποίαν κρύπτει εἰς τὰ κοῖλα τῶν δένδρων, καὶ ποτὲ δὲν τὴν ἐγγίζει, πλὴν ὅταν ἦναι τόσον α ὐ σ τ η ρ ὸ ν τὸ ψύχος, ὥστε δὲν δύναται νὰ προμηθευθῇ τροφὴν ἀλλοῦ.

'Τὴν φωλεάν του τὴν σχηματίζει κατὰ τρόπον πολλὰ π ε ρ ί ε ρ γ ο ν, ἀπὸ βρύον, κλαδάκια, ϗ ξ η ρ ὰ φύλλα· τόσον δὲ σφιγκτὰ συνδένει ταῦτα, ὥστε ἡ μ ι κ ρ ά του φωλεὰ ἐμπορεῖ νὰ ἀντιστέκῃ τὰς πλέον β ι α ί α ς ἀνεμοζάλας. Εἶναι πανταχόθεν σκεπασμένη, ἔχουσα ἓν μόνον ἄνοιγμα εἰς τὴν κορυφὴν, τόσον μόνον μ ε γ ά λ ο ν, ὥστε νὰ χωρῇ τὸ ζῶον νὰ ἐμβαίνῃ· τὸ ἄνοιγμα δὲ τοῦτο ἔχει ἐπάνωθεν σκέπασμα κ ω ν ι κ ῆ ς μορφῆς· ὅθεν, ὅταν βρέχῃ, νερὸν δὲν περνᾷ διόλου εἰς τὴν φωλεὰν, ἥτις, μολονότι ἔχει θύραν τόσον μ ι κ ρ ὰ ν, εἶναι ὅμως μέσα μ α λ α κ ὴ, ζ ε σ τ ὴ, ϗ ἀ ν α π α υ τ ι κ ή.'

ΠΕΡΙ ΑΝΤΩΝΥΜΙΑΣ.

Μ. Πολλάκις, ἀντὶ νὰ εἴπω τὸ ὄνομά σου, λέγω, ἐ σ ύ· ἀντὶ νὰ εἴπω, ἡ Μαρία, λέγω, α ὐ τ ή· ἀντὶ νὰ εἴπω, ὁ Πέτρος, λέγω, ἐ κ ε ῖ ν ο ς. Αἱ λέξεις δὲ αὗται, καὶ ἄλλαι παρόμοιαι, τὰς ὁποίας μεταχειριζόμεθα εἰς τόπον ὀνομάτων, λέγονται ἀ ν τ ω ν υ μ ί α ι· ἰδοὺ, σοῦ καταγράφω τὰς κυριωτέρας.

Ἐγὼ, ἡμεῖς· ἐσὺ, ἐσεῖς· αὐτὸς, αὐτοί· αὐτὴ, αὐταί· αὐτὸ, αὐτά· ἐκεῖνος, ἐκεῖνοι· ἐκείνη, ἐκεῖ-

ναι· ἐκεῖνο, ἐκεῖνα· οὗτος, οὗτοι· αὕτη, αὗται· τοῦτο, ταῦτα· ὁ ὁποῖος, οἱ ὁποῖοι· ἡ ὁποία, αἱ ὁποῖαι· τὸ ὁποῖον, τὰ ὁποῖα· ὅστις, οἵτινες· ἥτις· κτλ.

Παραδείγματα.

‘ Ἀγαπητὴ μῆτερ,

‘ Χαίρω πολὺ ὅτι ἐ σ ε ῖ ς, ἡ ἀδελφή μ ο υ, ϗ ἐ γ ὼ, θέλομεν ἰδεῖν ἕνας τὸν ἄλλον τόσον ἐγρήγορα. Ἐλπίζω ὅτι δὲν ἀμελεῖ α ὐ τ ὴ τὸ ἀλογάκιόν μ ο υ, καὶ ὅτι ὁσάκις τ ὴ ν ἀπαντήσῃ εἰς τὰ χωράφια, τ ὸ χαϊδεύει διὰ χάριν τοῦ ἀδελφοῦ τ η ς.

‘ Σήμερον τὸ πρωῒ ὑπῆγα, ὁμοῦ μὲ τὸν θεῖόν μ ο υ, εἰς ἐπίσκεψιν κυρίȣ τ ι ν ὸ ς, τοῦ ὁ π ο ί ȣ ὁ Ἑλβετὸς δοῦλος ἔχει ζῶόν τ ι παράξενον, Ἀλπεοποντικὸν τὄνομα. Ἀγοράσας α ὐ τ ὸ ν μικρότατον, ἠμπόρεσε νὰ τ ὸ ν διδάξῃ πολλὰ κωμικὰ παιγνίδια, τὰ ὁ π ο ῖ α τ ὸ ν ἴδα νὰ τ ὰ ἐκτελέσῃ ὅλα τόσον καλὰ, ὅσον ἠμπόρουν ἐ γ ὼ, ἢ ϗ καλήτερα. Μ ὲ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος, ὅτι οἱ συμπατριῶταί τ ο υ ὑπεραγαποῦν νὰ διδάσκωσι τὰ ζωΰδια τ ο ῦ τ α νὰ χορεύωσι, καὶ νὰ κάμνωσιν ἄλλα διάφορα γελοιώδη κινήματα· ϗ ὅτι α ὐ τ ὰ γενικῶς περιφέρονται διὰ νὰ δείχνωνται εἰς πανηγύρεις, ἢ ἄλλας δημοσίους συνελεύσεις.

‘ Ἐνῷ δ᾽ ἐπεστρέφαμεν εἰς τὸν οἶκον, μὲ εἰδοποίησεν ὁ θεῖός μ ο υ, ὅτι τὰ ζῶα τ α ῦ τ α κατοικοῦν εἰς τὰς κορυφὰς ὑψηλοτάτων ὀρέων, καὶ ὅτι ἡ ἱστορία τῆς ζωῆς τ ω ν εἶναι πολλὰ εὐάρεςος. Εἶπεν ὅτι πολλότατα ἐξ α ὐ τ ῶ ν συγκατοικοῦν, καὶ ὅτι ὅλα ἐργάζονται διὰ τὸ καλὸν τῆς συντροφίας· συναθροίζονται εἰς τὰς κατοικία τ ω ν ὅταν βρέχῃ, ἢ ὅταν πλησιάζῃ κίνδυνος· ποτὲ δὲν ὑπάγουν μακρὰν, οὐδὲ ὅταν ἦναι καλ σύνη. Ὅταν ἐκβῶσι νὰ παίξωσιν ἢ νὰ μαζεύσ

σι χορτάρια, τὰ ὁ π ο ῖ α ξηραίνουν, καὶ μὲ τὰ ὁ π ο ῖ α φράζουν τὰς τρύπας εἰς τοὺς τοίχους τῶν μικρῶν τ ω ν κατοικιῶν, ἓν ἀπὸ α ὐ τ ὰ ἀναβαίνει εἰς βράχον τ ι ν ὰ, ἢ ἄλλον ὑψηλὸν τόπον εἰς ὀλίγον διάστημα ἀπὸ τὰ ἐπίλοιπα· ϗ καθὼς ἴδῃ σιμόνοντα ἄνθρωπον, σκύλον, ἀετὸν, ἢ ἄλλο τ ι, τὸ ὁ π ο ῖ ο ν φοβοῦνται, σφυρίζει δυνατὰ, ϗ ὅλα ἐ κ ε ῖ ν α τρέχουν εὐθὺς μέσα· ἔπειτα δὲ τ ὰ ἀκολουθεῖ καὶ ὁ μικρὸς ο ὗ τ ο ς φύλαξ.

‘ Καὶ ἄλλα πολλὰ ἐδιηγήθη περὶ τῶν Ἀλπεοποντικῶν ὁ θεῖός μ ο υ, τὰ ὁ π ο ῖ α τώρα δὲν ἐνθυμοῦμαι· δὲν δύναμαι ὅμως νὰ λησμονήσω ὅτι α ὐ τ ο ὶ κοιμῶνται ὅλον τὸν χειμῶνα, καὶ λοιπὸν δὲν προβλέπουν τροφὴν διὰ τὸν καιρὸν α ὐ τ ὸ ν τοῦ χρόνου· ἀλλ’ εὐθὺς ἀποῦ ἀρχίσῃ τὸ ψύχος, σύρονται ὅλοι εἰς τὴν κατοικίαν τ ω ν, ϗ ἀσφαλίζȣν τὰ δύο εἰς α ὐ τ ὴ ν ἐμβάσματα τόσον ἐπιμελῶς ϗ τόσον σταθερὰ, ὥστε εἶναι δυσκολώτατον νὰ σπάσῃ τ ὶ ς τὸ χῶμα, ϗ νὰ τ ο ὺ ς πιάσῃ.

‘ Ἤκουσα ὅμως μὲ λύπην, ὅτι γίνεται τ ο ῦ τ ο κάμμίαν φορὰν, καὶ οἱ δυστυχεῖς Ἀλπεοποντικοὶ ἐπαίρνονται ἀπὸ τοὺς χωρικοὺς, ο ἵ τ ι ν ε ς ποτὲ μὲν τ ȣ̀ ς τρώγȣν, ποτὲ δὲ τ ο ὺ ς ἀνατρέφουν, ὡς τὸν ὁ π ο ῖ ο ν ἐ γ ὼ ἴδα, διὰ νὰ τ ο ὺ ς δείχνωσι.

‘ Ὅταν ἐπιςρέψω, θέλω δείξειν εἰς τὰς ἀδελφάς μ ȣ ἰχνογραφίαν τ ι ν ὰ, τὴν ὁ π ο ί α ν ἐ γ ὼ ἔκαμα ἐκ μνήμης· θέλομεν δὲ τὴν παραβάλειν μὲ τὰς εἰκόνας α ὐ τ ο ῦ τοῦ ζώου, τὰς εὑρισκομένας εἰς τὰ περὶ φυσικῆς ἱςορίας βιβλία σ α ς. Ἐλπίζω, ἀγαπητὴ μῆτερ, ὅτι δὲν ἐβαρύνθητε μὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς περιγραφῆς τ α ύ τ η ς· πλὴν ἐ γ ὼ ἐξεύρω ὅτι ἐ σ ε ῖ ς θέλετε νὰ γράφω ὅ,τι ἔχω εἰς τὸν νοῦν μ ο υ· καὶ τὴν ὥραν τ α ύ τ η ν ἄλλο δὲν ἐμπορῶ νὰ συλλογίζωμαι παρὰ τὸν κόσμόν μ ο υ

Ἀλπεοποντικόν. Ἀσπάσθητε ἀπὸ μέρους μου τὰς ἀδελφάς, καὶ πιστεύετε ὅτι εἶμαι πάντοτε, ἀγαπητὴ μῆτερ,

Ὁ φιλόστοργος υἱός σας, ΓΕΩΡΓΙΟΣ.'

ΠΕΡΙ ΡΗΜΑΤΟΣ.

Μ. Ὅσαι λέξεις φανερόνουν τί κάμνω, τί πάσχω, ϗ πῶς εἶμαι, λέγονται ῥήματα· τραγῳδῶ, παίζω, πηδῶ, ὁμιλῶ, γράφω· δέρνομαι, λούομαι, ξυρίζομαι, ἐνοχλοῦμαι· ἀῤῥωστῶ, ὑγιαίνω.

Π. Ἐμπορεῖτε νὰ μὲ δώσετε κἀνὲν ἄλλο γνώρισμα τοῦ ῥήματος;

Μ. Λέξεις, ἐμπρὸς ἀπὸ τὰς ὁποίας βάλλεται τὸ ΝΑ, εἶναι ῥήματα· ὡς, νὰ γελῶ, νὰ ψάλλω.

Παραδείγματα.

''Η Ἄννα ἐπότιζεν ἔξω εἰς τὸν κῆπον, ϗ ἡ μήτηρ της ἀνεγίνωσκεν ὑποκάτω εἰς δένδρον τι πολλὰ σιμά της. Ὁ ἥλιος δὲν ἔλαμπε πλέον λαμπρὸς, ἀλλὰ βαθμηδὸν ἐκατάβαινε πρὸς τοὺς δυτικοὺς λόφους· κάμπόσαι δὲ μεγάλαι ῥανίδες βροχῆς, αἵτινες ἔπεσαν ἀπὸ τὰ περνῶντα νέφη, ἔκαμαν τῆς Ἄννης τὴν μητέρα νὰ συμβουλεύσῃ τὴν κόρην της νὰ μαζεύσῃ τὰ ἐργαλεῖα τοῦ κήπου ὅλα, καὶ νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν οἰκίαν ἀμέσως, καθότι ἐνόμιζεν ὅτι ῥαγδαία βροχὴ ἔμελλε γρήγορα ν' ἀρχίσῃ.

''Η Ἄννα εἶχε ποτισμένα τὰ λουλούδια, ὅταν ἡ μήτηρ της εἶπε τοῦτο· λοιπὸν εὐθὺς ἔβαλε τὸ ποτιστήριον, τὸ ξύστρον, κα λισγάριον, ἐπάνω εἰς τὸ ἁμαξάκιόν της, κι ἑτοιμάζετο νὰ τὰ κοβαλήσῃ εἰς τὸν τι πον των, κατὰ τὴν συνήθειάν της ὅτε δὲν τ

ἐχρειάζετο πλέον· ἀλλά, σηκώσασα τὰ ὀμμάτιά της, ἴδεν ἕνα γέροντα στηριζόμενον ἐπάνω εἰς τὴν πύλην τοῦ περιβολίου μὲ τὸν σκοῦφόν του εἰς τὰ χέρια, ὡς νὰ ἐζήτει ἐλεημοσύνην, καὶ ἔτρεξεν ἀμέσως πρὸς αὐτόν.

'Όταν ἤκουσεν ὅτι ἦτο πεινασμένος, ἄῤῥωστος, ϗ πτωχός, ἡ μικρά της καρδία ἐλυπήθη, καὶ ἐπαρακάλεσε τὸν ἄνθρωπον νὰ σταθῇ ὀλίγα λεπτά, διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸν φέρῃ τίποτε φαγητόν. 'Ο ἄνθρωπος ἐκάθισεν ἐπάνω εἰς μίαν ἀπὸ τὰς πλάκας ἐμπρὸς εἰς τὴν οἰκίαν, ϗ ἡ Ἄννα ὑπῆγε νὰ γυρεύῃ τὴν μητέρα της, τὴν ὁποίαν ηὗρεν εἰς μίαν καμάραν ὁμοῦ μὲ τὰς ἀδελφάς της.

'Μὲ τρόπον πολλὰ ἐγκαρδιακὸν ἐδιηγήθη τοῦ πτωχοῦ ἀνθρώπου τὰς δυστυχίας, καὶ ἠρώτησε τὴν μητέρα της ἐὰν θέλῃ νὰ τὸν δώσῃ κάμμίαν βοήθειαν. "Βέβαια, ἀκριβή μυ, ἐμπορεῖς νὰ δώσῃς, ἐὰν ἀγαπᾷς," ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ της. 'Η Ἄννα ἐγύρευσε πάλιν μέσα εἰς τὸ πουγγίον της, μολονότι ἤξευρεν ὅτι τὸ πρωΐ ἐκεῖνο εἶχε πληρώσειν τὰ ὕστερά της λεπτὰ διὰ λυπηνάρια τινά, καὶ μολονότι εἶχε γυρεύσειν εἰς αὐτὸ δύο ἢ τρεῖς φοραῖς, ἐνῷ ἐσυνωμίλει μὲ τὸν πτωχὸν γέροντα. "Ἐγὼ δὲν ἔχω τίποτε νὰ τὸν δώσω, μῆτερ· μὲ δίδετε σεῖς;"

'Ἡ μήτηρ της εἶπεν, ὅτι, ἐὰν τὴν ἔδιδεν, ἤθελε τὴν στερήσειν ἀπὸ τὴν ἡδονὴν τοῦ νὰ κάμῃ μίαν καλὴν πρᾶξιν· καὶ ἐπρόσθεσεν, "Ἀκριβόν μου παιδίον, ἐὰν συνειθίσῃς νὰ ζητῇς ἀπὸ ἐμέ, ἢ ἄλλον τινά, χωρὶς νὰ πασχίζῃς νὰ βοηθῇς τοὺς πτωχοὺς μὲ τοὺς ἰδίους σου κόπυς, δὲν θέλεις κάμνειν τὸ χρέος σου, καθὼς ἀπαιτεῖ

ὁ Θεὸς νὰ γ ί ν ε τ α ι. Ἐὰν τῳόντι λ υ π ῆ σ α ι ὅτι ὁ πτωχὸς οὗτος δὲν ἔ φ α γ ε τίποτε σήμερον, ἐνῷ ἐσὺ ἔ φ α γ ε ς καὶ καλὸν πρόγευμα ϗ καλὸν γεῦμα, ὀλίγον θ έ λ ε ι σὲ κ ό ψ ε ι ν νὰ μὴ φ ά-γ η ς δεῖπνον, ὥστε νὰ ἔ χ η ς τίποτε ἰδικόν σȣ νὰ τὸν δ ώ σ η ς· τότε δὲ θ έ λ ω γ ν ω ρ ί σ ε ι ν ὅτι ἐ μ π ο ρ ε ῖ ς νὰ κ ά μ ν η ς τὶ δυσάρεστον, ὅταν ἀ κ ο ύ σ η ς ὅτι ε ἶ ν α ι χρέος σου."

"Ἡ Ἄννα ἐ ν ό μ ι ζ ε ν ὅτι δὲν ἠ μ π ό ρ ε ι ποτὲ νὰ ἦ ν α ι τόσον πεινασμένη ὅσον ὁ πτω-χός· καὶ ἡ μήτηρ της τὴν ε ἶ π ε νὰ μὴν ἀ ν η-σ υ χ ῇ, καὶ νὰ φ έ ρ η τὸ γαβάθιον τοῦ ψωμίου καὶ τȣ̃ γάλακτος, τὸ ὁποῖον ἦ τ ο β α λ μ έ ν ο ν ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζιον διὰ δεῖπνόν της· ἐν τῷ μεταξὺ δὲ, ἐκείνη ἡ ἰδία ὑ π ῆ γ ε νὰ ἐ ρ ε υ ν ή-σ η διὰ τὰς ἄλλας του χρείας, καὶ νὰ π α σ χ ί-σ η νὰ τὰς ἀ ν α π λ η ρ ώ σ η.

"Ἡ Ἄννα ἔ κ α μ ε γρήγορα τὸ θέλημα τῆς μητρός της· ἐ λ η σ μ ό ν η σ ε δὲ τὴν ἰδίαν της πεῖναν, ὅταν ἴ δ ε μὲ πόσην εὐφροσύνην ἔ τ ρ ω-γ ε ν ὁ πτωχὸς γέρων τὸ ψωμίον ϗ τὸ γάλα της. Ἐ β ο ή θ η σ ε δὲ καὶ τὴν μητέρα της ἐνῷ τοῦ ἐ σ υ μ μ ά ζ ε υ ε μερικὰ φορέματα, ϗ ἔ τ ρ ε ξ ε μὲ μεγάλην χαρὰν νὰ ζ η τ ή σ η ἀπὸ τὸν μάγειρον ὅλα τὰ κομμάτια ψωμίȣ, ϗ ἀπομεινάρια κρέατος, τὰ ὁποῖα πάντοτε ἔ β α λ λ ε παράμερα ἡ μήτηρ της, διὰ νὰ δ ί δ ω ν τ α ι εἰς τοὺς πτωχοὺς τη γείτονας· ὅταν δὲ ἔ φ θ α σ ε ν ἡ ὥρα τοῦ κραβ βατίȣ, ϗ ἡ μήτηρ της τὴν ἐ φ ί λ η σ ε μὲ πλειοτι ραν παρὰ τὴν συνειθισμένην στοργὴν, ἡ Ἄνν δὲν ἠ μ π ό ρ ε ι νὰ μὴν α ἰ σ θ ά ν ε τ α ι πολλὴ ἀγαλλίασιν, ἐνῷ ἐ σ υ λ λ ο γ ί ζ ε τ ο ὅτι ε ἶ κ ά μ ε ι ν πρᾶγμα δυσάρεστον, ἐπειδὴ ἡ μήτ της τὴν ε ἶ π ε ν ὅτι κάμμίαν φορὰν ε ἶ ν χρέος.'

Μ. *Τὰ ῥήματα εἶναι τριῶν εἰδῶν· ἢ ἐνεργητικά, ἢ παθητικά, ἢ οὐδέτερα. Ὅσα φανερόνουν ὅτι κάμνω τὶ, λέγονται ἐ ν ε ρ γ η τ ι κ ά· ὡς, δέρνω, ἀγαπῶ· ὅσα φανερόνουν ὅτι π ά σ χ ω τὶ, λέγονται π α θ η τ ι κ ά· ὡς, δέρνομαι, ἀγαπῶμαι· ὅσα δὲ οὔτε ἐνέργειαν οὔτε πάθος φανερόνουν, ἀλλ' ἁπλῶς εἰς ποίαν κατάστασιν εὑρίσκομαι, λέγονται ο ὐ δ έ τ ε ρ α ἢ κ α τ α σ τ α τ ι κ ά· ὡς, ὑγιαίνω, κάθημαι.*

ΠΕΡΙ ΜΕΤΟΧΗΣ.

Μ. *Ὑπάρχυν λέξεις τινὲς, αἱ ὁποῖαι φανερόνουν ἐνέργειαν, ἢ πάθος, ἢ κατάστασιν, ὡς τὰ ῥήματα· ἐνταυτῷ δὲ εἶναι ἢ ἀρσενικοῦ, ἢ θηλυκοῦ, ἢ οὐδετέρου γένους, ὡς τὰ ὀνόματα· ὡς, ὁ δ έ ρ ν ω ν, ὁ ἀ γ α π ώ μ ε ν ο ς, ὁ τ ρ έ χ ω ν, ἡ δ έ ρ ν ο υ σ α, ἡ ἀ γ α π ω μ έ ν η, ἡ τ ρ έ χ υ σ α, τὸ δ έ ρ ν ο ν, τὸ ἀ γ α π ώ μ ε ν ο ν, τὸ τ ρ έ χ ο ν.*

Π. *Κατὰ τινὰ λοιπὸν αἱ λέξεις αὗται ὁμοιάζουν τὸ ὄνομα, κατὰ τινὰ δὲ τὸ ῥῆμα.*

Μ. *Ναὶ, μετέχυν ἀπὸ τὴν φύσιν και τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου· ὅθεν λέγονται μ ε τ ο χ α ί.*

ΠΕΡΙ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΟΣ

Μ. *Σήμερον θέλω σὲ διδάξειν, Πηνελόπη, περὶ τῦ ἐ π ι ῤ ῥ ή μ α τ ο ς. Ῥάπτω κ α λ ά, περιπατεῖς ε ὔ τ α κ τ α, τρέχει γ ρ ή γ ο ρ α· αἱ λέξεις, κ α λ ά, ε ὔ τ α κ τ α, γ ρ ή γ ο ρ α, λέγονται ἐ π ι ῤ ῥ ή μ α τ α. Βλέπεις δὲ ὅτι πᾶσα μία φανερόνει κάτι περὶ τοῦ ἔμπροσθεν αὐτῆς ῥήματος.*

'Αλπεοποντικόν. 'Ασπάσθητε ἀπὸ μέρους μ ο υ τὰς ἀδελφὰς, καὶ πιστεύετε ὅτι εἶμαι πάντοτε, ἀγαπητὴ μῆτερ,

'Ο φιλόστοργος υἱός σ α ς, ΓΕΩΡΓΙΟΣ.'

ΠΕΡΙ ΡΗΜΑΤΟΣ.

Μ. "Οσαι λέξεις φανερόνουν τί κ ά μ ν ω, τί π ά σ χ ω, ϗ πῶς ε ἶ μ α ι, λέγονται ῥ ή μ α τ α· τ ρ α γ ῳ δ ῶ, π α ί ζ ω, π η δ ῶ, ὁ μ ι λ ῶ, γ ρ ά φ ω· δ έ ρ ν ο μ α ι, λ ο ύ ο μ α ι, ξ υ ρ ί ζ ο μ α ι, ἐ ν ο χ λ ο ῦ μ α ι· ἀ ῤ ῥ ω σ τ ῶ, ὑ γ ι α ί ν ω.

Π. 'Εμπορεῖτε νὰ μὲ δώσετε κἀνὲν ἄλλο γνώρισμα τοῦ ῥήματος;

Μ. Λέξεις, ἐμπρὸς ἀπὸ τὰς ὁποίας βάλλεται τὸ ΝΑ, εἶναι ῥήματα· ὡς, νὰ γ ε λ ῶ, ν ὰ ψ ά λ λ ω.

Π α ρ α δ ε ί γ μ α τ α.

''Η "Αννα ἐ π ό τ ι ζ ε ν ἔξω εἰς τὸν κῆπον, ϗ ἡ μήτηρ της ἀ ν ε γ ί ν ω σ κ ε ν ὑποκάτω εἰς δένδρον τι πολλὰ σιμά της. 'Ο ἥλιος δὲν ἔ λ α μ π ε πλέον λαμπρὸς, ἀλλὰ βαθμηδὸν ἐ κ α τ ά β α ι ν ε πρὸς τοὺς δυτικοὺς λόφους· κάμπόσαι δὲ μεγάλαι ῥανίδες βροχῆς, αἵτινες ἔ π ε σ α ν ἀπὸ τὰ περνῶντα νέφη, ἔ κ α μ α ν τῆς "Αννης τὴν μητέρα νὰ σ υ μ β ο υ λ ε ύ σ ῃ τὴν κόρην της νὰ μ α ζ ε ύ σ ῃ τὰ ἐργαλεῖα τοῦ κήπου ὅλα, καὶ νὰ τὴν ἀ κ ο λ ο υ θ ή σ ῃ εἰς τὴν οἰκίαν ἀμέσως, καθότι ἐ ν ό μ ι ζ ε ν ὅτι ῥαγδαία βροχὴ ἔ μ ε λ λ ε γρήγορα ν' ἀ ρ χ ί σ ῃ.

''Η "Αννα ε ἶ χ ε π ο τ ι σ μ έ ν α τὰ λουλούδια, ὅταν ἡ μήτηρ της ε ἶ π ε τοῦτο· λοιπὸν εὐθὺς ἔ β α λ ε τὸ ποτιστήριον, τὸ ξύστρον, καὶ λισγάριον, ἐπάνω εἰς τὸ ἀμαξάκιόν της, καὶ ἑ τ ο ι μ ά ζ ε τ ο νὰ τὰ κ ο β α λ ή σ ῃ εἰς τὸν τόπον των, κατὰ τὴν συνήθειάν της ὅτε δὲν τὰ

δὲ *π ρ ο θ έ σ ε ι ς*· τοιαῦται εἶναι αἱ ἑξῆς· *μ ὲ*, *ἀ π ὸ*, *κ α τ ὰ*, *π ε ρ ὶ*, *ε ἰ ς*, *δ ι ὰ*, *π ρ ὸ ς*, κτλ. 'Υπάγω *ε ἰ ς* τὴν Σμύρνην· ὑπάγεις *μ ὲ* αὐτόν· κοπιάζω *δ ι ὰ* ἐσέ· ἔρχομαι *ἀ π ὸ* τὸ Ναύπλιον· πολεμῶ *κ α τ ὰ* τῶν ἐχθρῶν μου.

Π. Εἰς τί τάχα χρησιμεύουν, μῆτερ;

Μ. Εἰς τὰς φράσεις,—Γράφει κονδύλιον· τρέχυν τὸν ποταμόν· ἔπεσε τὸν λάκκον·—παρατηρεῖς ὅτι λείπει κἄτι· δὲν ἐξεύρομεν ποίαν σχέσιν αἱ λέξεις ἔχουν μεταξύ των. Τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἀναπληρόνουν αἱ προθέσεις, οὕτω· Γράφει *μ ὲ* κονδύλιον· τρέχουν *π ρ ὸ ς* τὸν ποταμόν· ἔπεσεν *ε ἰ ς* τὸν λάκκον.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ.

Μ. ''Εσὺ *κ α ὶ* ἐγὼ ἀνεγινώσκαμεν σήμερον τὸ πρωΐ· ἀγάπα τὸν Θεὸν, *κ α ὶ* φύλαττε τὰς ἐντολάς του.' Παρατηρεῖς ὅτι τὸ ΚΑΙ' συνδένει τὰς λέξεις, ἐσὺ—ἐγώ· καὶ τὰς φράσεις, ἀγάπα τὸν Θεὸν— φύλαττε τὰς ἐντολάς του. Διὰ τοῦτο λέγεται *σ ύ ν δ ε σ μ ο ς*. Εἶναι δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ σύνδεσμοι, *ἐ ὰ ν*, *ἀ λ λ ὰ*, *ἢ*, *δ ι ό τ ι*, *δ ὲ*, κτλ.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΕΜΠΤΩΣΕΩΣ.

Μ. Πρόσεξε, Πηνελόπη, εἰς τὰ λόγιά μυ·—"Α! ἀδελφὴ "Αννα, ἔχω εὐχαρίστησιν ὅτι ἦλθες·—"Ω! τὸ βιβλίον μυ ἐσχίσθη·—'ΑΛΛΟΙ'ΜΟΝΟΝ! τὸ ταλαίπωρον παιδάκιον!—ΑΙ"! κακόμοιρε· κάθυ φρόνιμα.—Αἱ λέξεις "Α! "Ω! 'ΑΛΛΟΙ'ΜΟΝΟΝ! ΑΙ"! λέγονται *π α ρ ε μ π τ ώ σ ε ι ς*, ἢ ἐπιφωνήματα. Χρησιμεύυν δὲ, ὡς παρατηρεῖς, διὰ νὰ φανερόνωσι λύπην, ἔκπληξιν, θαυμασμὸν, ϗ τὰ ὅμοια.

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΠΕΡΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ. *Πότε θέλετε μὲ παραδώσειν ϗ ἄλλα περὶ Γραμματικῆς, μῆτερ; δὲν ἔφθασεν ἀκόμη ὁ καιρός; δὲν σᾶς φαίνεται ὅτι εἶμαι ἀρκετὰ μεγάλη;*

ΜΗΤΗΡ. *Βέβαια, κόρη μου, τώρα φαίνεσαι μεγάλη, διότι ἐμάκρυνες τόσον πολύ· ὅμως, δὲν ἀρκεῖ νὰ ἦναί τις μεγάλος· πρέπει νὰ ἦναι καὶ ἐπιμελής. Τὰ ἀνόητα παιδάρια, ὅσα ἔχουν πολλὴν κλίσιν εἰς τὰ παιγνίδια, ϗ ὀλίγην εἰς τὰ γράμματα, ὅσον μεγάλα καὶ ἂν γίνωσι, δὲν εἶναι ποτὲ ἄξια νὰ καταλάβωσι τίποτε ὀρθά, καὶ σχεδὸν πάντοτε ματαιοπονοῦν οἱ ταλαίπωροι διδάσκαλοι, ὅσοι προσπαθοῦν νὰ παραδώσωσιν εἰς τοιαῦτα ὑποκείμενα τὴν Γραμματικήν. Περὶ σοῦ ὅμως, ἀγαπητή μου, τρέφω χρηςοτέρας ἐλπίδας.*

Π. *Σᾶς εὐχαριστῶ, κυρία· ἐλπίζω δὲ, ὅτι, ἂν λάβετε τὸν κόπον νὰ μ' ἐξετάσετε εἰς τὰ μαθημένα μου, θέλετε πληροφορηθῆν ὅτι δὲν εἶναι ἀθεμελίωτοι αἱ ἐλπίδες σας.*

Μ. *Μάλιστα, μετὰ χαρᾶς θέλω τὸ κάμειν. Εἰπέ με λοιπὸν, τί ἐνθυμᾶσαι περὶ τοῦ* ΟΝΟΜΑΤΟΣ;

Π. *Ὄνομα λέγεται ὅ,τι ἐμπορῶ νὰ ἴδω ἢ νὰ ἐγγίξω, ἢ νὰ συλλογισθῶ. Βλέπω τὸ καβάδιον, ἐγγίζω τὴν τράπεζαν, συλλογίζομαι τὸν Πέτρον· ἄρα, καβάδιον, τράπεζα, Πέτρος, εἶναι ὀνόματα.*

Μ. *Πόσων εἰδῶν ὀνόματα γνωρίζεις;*

Π. *Δύο·* ΚΟΙΝΑ' ϗ ΚΥ'ΡΙΑ· *καθέκλα, τράπεζα, ἄνθρωπος, παιδίον, λέγονται ὀνόματα κοινά· ἐπειδὴ πᾶσα καθέκλα ὀνομάζεται, καθέκλα, ϗ πᾶσα τράπεζα ὀνομάζεται τράπεζα. Μαρία δὲ, Πέτρος, Ἀθῆναι, Σμύρνη, λέγονται κύρια· ἐπειδὴ ἡ λέξις Μαρία διακρίνει μίαν γυναῖκα ἀπὸ τὰς λοιπὰς ὅλας γυναῖκας, καὶ ἡ λέξις Πέτρος διακρίνει ἄνδρα τινὰ ἀπὸ τοὺς λοιποὺς ὅλους ἄνδρας, καὶ ἡ λέξις Σμύρνη διακρίνει τόπον τινὰ ἀπὸ τοὺς λοιποὺς ὅλους τόπους.*

Μ. *Εὖγε· περὶ δὲ τῶν* Α'ΡΙΘΜΩ͂Ν *τί ἐνθυμᾶσαι;*

Π. *Ἐνθυμοῦμαι ὅτι εἶναι δύο ἀριθμοὶ, ὁ ἑνικὸς καὶ ὁ πληθυντικός. Ὅσα ὀνόματα φανερόνουν ἓν μόνον πρᾶγμα, εἶναι τοῦ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ· ὅσα δὲ φανερόνουν πλειότερα πράγματα παρὰ ἓν, εἶναι τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ· ἄνθρωπος, πέτρα, βιβλίον, λέγονται τοῦ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ· ἄνθρωποι, πέτραι, βιβλία, λέγονται τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ.*

Μ. *Πόσα εἶναι τὰ* Α'ΡΘΡΑ, *καὶ διατί τὰ μεταχειριζόμεθα;*

Π. *Τὰ ἄρθρα εἶναι ἕξ· τρία τοῦ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ,* Ὁ, Ἡ, ΤΟ', *καὶ τρία τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ,* ΟἹ, ΑἹ, ΤΑ'. *Ὅταν δὲ ὁμιλῶμεν περὶ πράγματος, ἢ ὑποκειμένου, γνωστοῦ εἰς τοὺς ἀκούοντας, ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ ὄνομά του βάλλομεν ἓν ἄρθρον.*

Μ. *Περὶ δὲ τοῦ* ΓΕ'ΝΟΥΣ *τί ἔχεις νὰ εἴπῃς;*

Π. *Τρία εἶναι τὰ γένη, ἀρσενικὸν, θηλυκὸν, καὶ οὐδέτερον. Κυρίως, τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἀρσενικῶν ζώων τὰ ὀνόματα εἶναι*

τοῦ *ἀρσενικοῦ* γένους· τῶν γυναικῶν καὶ τῶν θηλυκῶν ζώων τὰ ὀνόματα, τοῦ *θηλυκοῦ* γένους· ϗ τῶν ἀψύχων πραγμάτων τὰ ὀνόματα, τοῦ *οὐδετέρου* γένους, δηλαδὴ, οὔτε τοῦ ἑνὸς, οὔτε τοῦ ἄλλȣ. Εἰς τὴν γραμματικὴν ὅμως, *ἀρσενικὰ* ὀνόματα καλοῦνται ὅσα ἔχουν ἔμπροσθέν των τὸ ἄρθρον ὁ, *θηλυκὰ*, ὅσα ἔχȣν τὸ ἄρθρον Η, καὶ *οὐδέτερα*, ὅσα ἔχουν τὸ ἄρθρον ΤΟ.

Μ. Ποῖαι λέξεις λέγονται ΕΠΙ'ΘΕΤΑ;

Π. Ὅσαι περιγράφουν κἄτι, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς τὸ ὄνομα, ϗ τὸ ὁποῖον λέγεται *ποιότης*. Οὕτω, ὁ *καλὸς* ἀνὴρ, ἡ *ὡραία* γυνὴ, τὸ *ὑπήκοον* παιδίον· ὁ *ὥριμος* καρπὸς, ἡ *ξηρὰ* συκῆ, τὸ *γλυκὺ* μῆλον. Τὸ *καλὸς* μᾶς φανερόνει *ποίας λογῆς* εἶναι ὁ ἀνήρ· τὸ *ὡραία*, *ποίας λογῆς* εἶναι ἡ γυνή· τὸ *γλυκὺ*, *ποίας λογῆς* εἶναι τὸ μῆλον, καὶ οὕτω καθεξῆς.

Μ. Ἐλαλήσαμεν καὶ περὶ τῶν ἈΝΤΩΝΥΜΙΩ͂Ν· ἐνθυμᾶσαι περὶ αὐτῶν τίποτε;

Π. Τὰς ἀντωνυμίας μεταχειριζόμεθα εἰς τόπον ὀνομάτων. *Ἐγὼ*, *σὺ*, *αὐτὸς*, *ἡμεῖς*, *ἐσεῖς*, *οὗτος*, *ἐκεῖνος*, καὶ ἄλλαι τοιαῦται λέξεις, ὀνομάζονται ἀντωνυμίαι.

Μ. Θέλω νὰ μὲ εἴπῃς καὶ περὶ τοῦ ῬΗ'ΜΑΤΟΣ.

Π. *Τραγῳδῶ*, *παίζω*, *ῥάπτω*, *πηδῶ*, *ὁμιλῶ*, *γράφω*, *τρέχω*, *γελῶ*, καὶ τὰ τοιαῦτα, εἶναι ὅλα ῥήματα. Τὸ ῥῆμα μεταχειρίζομαι διὰ νὰ φανερώσω τί *κάμνω*, ὡς, *δέρνω*· τί *παθαίνω*, ὡς, *δέρνομαι*· καὶ *πῶς εἶμαι*, ὡς, *ἀῤῥωστῶ*. Ὅταν τὸ ῥῆμα φανερόνῃ τί κάμνει τὶς, λέγεται *ἐνεργητικόν*· ὅταν δὲ φανερόνῃ τί παθαίνει τὶς, λέγεται

π α θ η τ ι κ ό ν· καὶ ὅταν φανερόνῃ εἰς ποίαν κατάστασιν εὑρίσκεταί τις, λέγεται *ο ὐ δ έ τ ε ρ ο ν*, ἢ *κ α τ α σ τ α τ ι κ ό ν*.

Μ. *Τί δὲ εἶναι ἡ* ΜΕΤΟΧΗ΄;

Π. *Αἱ μετοχαὶ εἶναι λέξεις, αἵτινες φανερόνουν ἐνέργειαν, ἢ πάθος, ἢ κατάστασιν, ὡς τὰ ῥήματα· καὶ ἐνταυτῷ εἶναι ἢ ἀρσενικοῦ, ἢ θηλυκοῦ, ἢ οὐδετέρου γένους, ὡς τὰ ὀνόματα. Μετέχουν ἀπὸ τὴν φύσιν ϗ τοῦ ὀνόματος ϗ τοῦ ῥήματος.*

Μ. *Δύνασαι νὰ μοῦ ἀναφέρῃς κἀνὲν* ΕΠΙ'Ρ'ῬΗΜΑ;

Π. *Κ α λ ά, ἄ σ χ η μ α, ἀ ρ γ ά, γ ρ ή γ ο ρ α, ἐ π ι μ ε λ ῶ ς, ἀ μ ε λ ῶ ς, ε ὔ τ α κ τ α, δ ύ σ κ ο λ α, ἀ ψ ά, σ ι γ α ν ά,—αἱ λέξεις αὗται εἶναι ἐπιῤῥήματα· μᾶς φανερόνουν κἄτι περὶ τοῦ ῥήματος.*

Μ. *Κἀμμίαν* ΠΡΟ΄ΘΕΣΙΝ;

Π. *Μ ὲ, ἀ π ὸ, κ α τ ὰ, π ε ρ ὶ, ε ἰ ς, π ρ ὸ ς, ἀ ν τ ὶ, δ ι ὰ, μ ε τ ὰ, κτλ· ὡς, ὑπάγω ε ἰ ς τὴν Σμύρνην, ἀναχωρεῖς μ ὲ τὸν Ἰσίδωρον, κοπιάζω δ ι ὰ ἐσὲ, ἔρχομαι ἀ π ὸ τὸ Ναύπλιον.*

Μ. *Κἀνένα* ΣΥ΄ΝΔΕΣΜΟΝ;

Π. *Κ α ὶ, δ ὲ, ἐ ά ν, ἀ λ λ ά, ἢ, ὅ τ ι, ἐ π ε ι δ ή, ν ά, κτλ. Ἐσεῖς κ α ὶ ἐγώ· ἐκεῖνοι ἀ λ λ' ὄχι ἡμεῖς· νομίζω ὅ τ ι καλὸν εἶναι ν ὰ προσέχῃ τις· ἐ π ε ι δ ή, ἐ ὰ ν δὲν προσέχῃ, δὲν μανθάνει.*

Μ. *Κἀμμίαν* ΠΑΡΕ΄ΜΠΤΩΣΙΝ;

Π. *Ὤ! ἀ λ λ ο ί μ ο ν ο ν! α ἴ! ἄ! αἱ λέξεις αὗται λέγονται παρεμπτώσεις, καὶ τὰς μεταχειριζόμεθα ὅταν παρεξενισθῶμεν ἢ θαυμάσωμεν εἰς τίποτε.*

Μ. *Εὖγε, Πηνελόπη· χαίρω βλέπουσα ὅτι ὅσους κόπους κατέβαλα δι' ἐσὲ δὲν ἐστάθησαν ἀνωφελεῖς. Ἅμε τώρα· αὔριον δὲ τὸ πρωΐ, ἂν*

ἀγαπᾷς, θέλω προθύμως σὲ διδάξειν καὶ ἄλλα τοῦ ὀ ν ό μ α τ ο ς.

ΠΤΩΣΕΙΣ.

Μ. Πρόσεξε, ἀγαπητὴ, εἰς τὰ λόγιά μου· ἡ Π η ν ε λ ό π η κάθηται· τ ῆ ς Π η ν ε λ ό π η ς ἡ μήτηρ· βλέπω τ ὴ ν Π η ν ε λ ό π η ν· ὦ Π η ν ε λ ό π η, ἔλα .σιμώτερα. Ποσάκις ἐπρόφερα τὄνομά σου, καὶ κατὰ πόσους διαφόρους τρόπους;

Π. Τέσσαρας φορὰς τὸ ἐπροφέρετε· πρῶτον εἴπετε, ἡ Π η ν ε λ ό π η, δηλαδὴ, τὄνομά μου ἀπαράλλακτον, μὲ τὸ θηλυκὸν ἄρθρον ἔμπροσθέν του· δεύτερον, τ ῆ ς Π η ν ε λ ό π η ς· τοῦτο διαφέρει ἀπὸ τὸ πρῶτον· ἔχει Σ εἰς τὸ τέλος, ϗ, ἀντὶ τοῦ ἄρθρου Ἡ, ἐβάλετε ΤΗΣ· τρίτον, τ ὴ ν Π η ν ε λ ό π η ν· διάφορον τοῦτο καὶ ἀπὸ τὸ πρῶτον καὶ ἀπὸ τὸ δεύτερον· ἔχει Ν εἰς τὸ τέλος, καὶ ΤΗΝ ἔμπροσθεν· τὸ ὕστερον εἶναι τὄνομά μου πάλιν ἀπαράλλακτον, μόνον ὅτι ἔμπροσθέν του ἔχει Ω̃, ἀντὶ Η. Ἡ Πηνελόπη, τῆς Πηνελόπης, τὴν Πηνελόπην, ὦ Πηνελόπη. Νόστιμον τοῦτο· μὰ τὴν ἀλήθειαν, ποτὲ πρότερον δὲν ἐπεριεργάσθην ὅτι τὄνομά μου πάσχει τόσας μεταβολάς. Συμβαίνει τίποτε τοιοῦτον εἰς ἄλλα ὀνόματα;

Μ. Βέβαια, κόρη μου, εἰς ὅλα· ἐξεύρεις τί θέλει νὰ εἴπῃ ν ε α ν ί α ς;

Π. Δὲν εἶναι ὁ ἀδελφός μου ὁ μεγάλος ν ε α ν ί α ς, ἤτοι νέος;

Μ. Μάλιστα· λοιπὸν, ὁ ἀδελφός σου εἶναι ν ε α ν ί α ς· τοῦ ν ε α ν ί ο υ τὸ φόρεμα· ἔλαβ γραφὴν ἀπὸ τ ὸ ν ν ε α ν ί α ν· ὦ ν ε α ν ί α, ἔσο φρόνιμος.

Π. *Κατὰ τέσσαρας τρόπους καὶ τοῦτο· εἶναι κἀνὲν ἄλλο;*

Μ. *Ἐξεύρεις τίς λέγεται π ο λ ί τ η ς;*

Π. *Ὅστις κατοικεῖ εἰς πόλιν.*

Μ. *Ὁ π ο λ ί τ η ς ἦλθε· τ ο ῦ π ο λ ί τ ο υ ὁ οἶκος· τίμα τ ὸ ν π ο λ ί τ η ν· ὦ π ο λ ῖ τ α, πόθεν ἔρχεσαι;*

Π. *Ἄφετέ με νὰ εἴπω κ' ἐγὼ τὸ Μ α ρ ί α κατὰ τέσσαρας διαφόρους τρόπους. Ἡ Μ α-ρ ί α λούεται· τ ῆ ς Μ α ρ ί α ς τὸ δακτυλίδιον· τ ὴ ν Μ α ρ ί α ν ἀκούω· ὦ Μ α ρ ί α, τρέξε.*

Μ. *Ἰδοὺ καὶ τοῦτο· ἡ γ λ ῶ σ σ α τῶν ἀν-θρώπων· τ ῆ ς γ λ ώ σ σ η ς τὸ κακόν· τ ὴ ν γ λ ῶ σ σ α ν ἀγαπῶ· ὦ γ λ ῶ σ σ α, πόσον χρη-σιμεύεις.—Ἐξεύρεις τί ὀνομάζονται οἱ διάφοροι οὗτοι τρόποι;*

Π. *Δὲν ἐξεύρω· ἤθελα νὰ μὲ εἴπετε.*

Μ. *Οἱ τέσσαρες οὗτοι τρόποι ὀνομάζονται* ΠΤΩΣΕΙΣ· *καθεμία δὲ πτῶσις ἔχει χωριστὸν ὄνο-μα· ἡ Πηνελόπη, ὁ νεανίας, ὁ πολίτης, ἡ Μαρία, ἡ γλῶσσα, λέγονται π τ ώ σ ε ω ς ὀ ν ο μ α σ τ ι-κ ῆ ς· τῆς Πηνελόπης, τοῦ νεανίου, τοῦ πολίτȣ, τῆς Μαρίας, τῆς γλώσσης, λέγονται π τ ώ σ ε ω ς γ ε ν ι κ ῆ ς· τὴν Πηνελόπην, τὸν νεανίαν, τὸν πολίτην, τὴν Μαρίαν, τὴν γλῶσσαν, π τ ώ σ ε ω ς α ἰ τ ι α τ ι κ ῆ ς· καί, ὦ Πηνελόπη, ὦ νεανία, ὦ πολῖτα, ὦ Μαρία, ὦ γλῶσσα, π τ ώ σ ε ω ς κ λ η τ ι κ ῆ ς.*

Π. *Μόνον ὁ ἑνικὸς ἀριθμὸς ἔχει πτώσεις;*

Μ. *Ὄχι· αἱ αὐταὶ πτώσεις εὑρίσκονται καὶ εἰς τὸν πληθυντικόν. Αἱ τ ι μ α ὶ εἶναι ἀρεσταί· τ ῶ ν τ ι μ ῶ ν ἡ ὠφέλεια· τ ὰ ς τ ι μ ὰ ς ζητεῖ· ὦ τ ι μ α ί. Οἱ π ο λ ῖ τ α ι ὁμονοοῦν· τ ῶ ν π ο λ ι-τ ῶ ν ἡ σύναξις· τ ο ὺ ς π ο λ ί τ α ς φιλοδωρεῖ·*

ὦ πολῖται, ἀγαπᾶτε τὴν παιδείαν. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ὀνόματα.

Π. *Ἀλλὰ βλέπω ὅτι μεταβάλλονται καὶ τὰ ἄρθρα,* Ὁ *καὶ* Ἡ, ΟἹ *καὶ* ΑἹ.

Μ. *Βέβαια, ἔχουν καὶ αὐτὰ πτώσεις, τρεῖς ὅμως, ὀνομαστικὴν, γενικὴν, καὶ αἰτιατικήν· τὸ* Ὦ *δὲν εἶναι ἄρθρον. Θέλω τώρα σοῦ καταγράψειν τὰς πτώσεις πέντε ὀνομάτων, καὶ εἰς τὸν ἑνικὸν καὶ εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμόν. Διὰ νὰ μάθῃς δ' ἐνταυτῷ καὶ τὰς πτώσεις τῶν ἄρθρων, τὰς καταγράφω ἐντάμα μὲ τὰ ὀνόματα. Τοῦ οὐδετέρου ἄρθρου τὰς πτώσεις θέλεις μάθειν ἀκολούθως.*

ΠΡΩΤΗ ΚΛΙΣΙΣ.

	Ἀριθμὸς Ἑνικός.	Πληθυντικός.
Ὀνομαστικὴ	*ἡ τιμ-ὴ*	*αἱ τιμ-αὶ*
Γενικὴ	*τῆς τιμ-ῆς*	*τῶν τιμ-ῶν*
Αἰτιατικὴ	*τὴν τιμ-ὴν*	*τὰς τιμ-ὰς*
Κλητικὴ	*ὦ τιμ-ὴ*	*ὦ τιμ-αί.*
Ὀνομ.	*ἡ σοφί-α*	*αἱ σοφί-αι*
Γεν.	*τῆς σοφί-ας*	*τῶν σοφι-ῶν*
Αἰτ.	*τὴν σοφί-αν*	*τὰς σοφί-ας*
Κλητ.	*ὦ σοφί-α*	*ὦ σοφί-αι.*
Ὀνομ.	*ἡ γλῶσσ-α*	*αἱ γλῶσσ-αι*
Γεν.	*τῆς γλώσσ-ης*	*τῶν γλωσσ-ῶν*
Αἰτ.	*τὴν γλῶσσ-αν*	*τὰς γλώσσ-ας*
Κλητ.	*ὦ γλῶσσ-α*	*ὦ γλῶσσ-αι.*
Ὀνομ.	*ὁ πολίτ-ης*	*οἱ πολῖτ-αι*
Γεν.	*τοῦ πολίτ-ου*	*τῶν πολιτ-ῶν*
Αἰτ.	*τὸν πολίτ-ην*	*τοὺς πολίτ-ας*
Κλητ.	*ὦ πολῖτ-α*	*ὦ πολῖτ-αι.*

	Ἀριθμὸς Ἑνικός.	Πληθυντικός.
Ὀνομ.	ὁ νεανί-ας	οἱ νεανί-αι
Γεν.	τοῦ νεανί-ȣ	τῶν νεανι-ῶν
Αἰτ.	τὸν νεανί-αν	τοὺς νεανί-ας
Κλητ.	ὦ νεανί-α	ὦ νεανί-αι.

Μ. Ὅταν ἀλλάσσῃ τὶς τὰ ὀνόματα τοιουτοτρόπως, λέγεται ὅτι τὰ κλίνει. Τὰ πέντε ταῦτα ὀνόματα, καὶ ὅσα κλίνονται ὡς ταῦτα, λέγονται ὀνόματα τῆς πρώτης κλίσεως.

Π. Παρατηρῶ ὅτι τὰ ὀνόματα τῆς πρώτης κλίσεως εἶναι ἢ ἀρσενικὰ ἢ θηλυκά· οὐδέτερα δὲν ἔχει ἡ κλίσις αὕτη.

Μ. Εἰς τί λήγουν, ἤτοι τελειόνουν, τὰ ὀνόματα ταῦτα;

Π. Τὰ μὲν ἀρσενικὰ λήγουν εἰς ΑΣ καὶ ΗΣ, τὰ δὲ θηλυκὰ εἰς Α καὶ Η.

Μ. Ἀρσενικὰ τινὰ φυλάττουν τὸ φωνῆεν τῆς ὀνομαστικῆς εἰς τὴν γενικήν· ὡς, Θωμᾶς, Θωμᾶ· Μωϋσῆς, Μωϋσῆ. Τὰ εἰς ΗΣ δὲ λήγοντα φυλάττουν αὐτὸ κἄποτε καὶ εἰς τὴν κλητικήν· ὡς, Ἀριςείδης, Ἀριςείδη, κτλ. Παρατήρησε καὶ τοῦτο, ὅτι ὅλα τὰ ὀνόματα τῆς πρώτης κλίσεως, εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ἔχουν τὴν ὀνομαστικὴν εἰς ΑΙ, τὴν γενικὴν εἰς ΩΝ, τὴν αἰτιατικὴν εἰς ΑΣ, καὶ τὴν κλητικὴν ὡς τὴν ὀνομαστικὴν, δηλαδὴ εἰς ΑΙ. Παρατήρησε ἀκόμη, ὅτι τὰ ὀνόματα ταῦτα εἶναι ἰσοσύλλαβα, δηλαδὴ, ἔχουν τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν συλλαβῶν εἰς ὅλας τὰς πτώσεις.

Π. Τὸ σοφία διαφέρει ἀπὸ τὸ γλῶσσα μόνον εἰς τὴν γενικὴν τοῦ ἑνικοῦ· ἔχει Α ἀντὶ Η.

Μ. Ὅσα ἔχουν τὴν λήγουσαν τῆς ὀνομαστικῆς εἰς Α καθαρὸν, ἤγουν χωρὶς σύμφωνον, ὡς κακία, καὶ τὰ εἰς ΡΑ, ὡς ἡμέρα, φθορά,

φυλάττουν τὸ Α *εἰς τὴν γενικήν. Προσέτι καὶ ὅσα κύρια ὀνόματα λήγουν εἰς* ΔΑ, ΘΑ, ΛΑ, *ὡς, Λ ή δ α, Μ ά ρ θ α, Φ ι λ ο μ ή λ α.*

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω παραδείγματα κλίνονται αἱ ἀκόλουθοι λέξεις·

ἀγορὰ	*μαθητὴς*	*στέγη*
Αἰνείας	*μέλισσα*	*σφαῖρα*
δόξα	*μοῖρα*	*σωτηρία*
ζώνη	*Νικολαΐδης*	*ταμίας*
ἡμέρα	*νύμφη*	*τεχνίτης*
θάλασσα	*Πάπας*	*τέχνη*
κεφαλὴ	*Πέρσης*	*χαρὰ*
κλέπτης	*πλευρὰ*	*χύτρα*
κόρη	*ῥίζα*	*χώρα*
κριτὴς	*Σκύθης*	*ψεύστης*
κτίστης	*σκέπη*	*ψυχή.*

ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΛΙΣΙΣ.

Π. *Ἐξεύρω, μῆτερ, νὰ κλίνω ὅλα τὰ ὀνόματα τῆς πρώτης κλίσεως· δὲν εἶναι τελείως δύσκολα. Ἂν ἀγαπᾶτε, διδάξετέ με πῶς νὰ κλίνω καὶ ἄλλα ὀνόματα.*

Μ. *Θέλω σοῦ καταγράψειν δύο ὀνόματα, τὸ ἓν ἀρσενικὸν, καὶ τὸ ἄλλο οὐδέτερον.*

	Ἀριθμὸς Ἑνικός.	Πληθυντικός.
Ὀν.	ὁ λόγ-ος	οἱ λόγ-οι
Γεν.	τοῦ λόγ-ου	τῶν λόγ-ων
Αἰτ.	τὸν λόγ-ον	τοὺς λόγ-ους
Κλητ.	ὦ λόγ-ε	ὦ λόγ-οι.
Ὀν.	τὸ σῦκ-ον	τὰ σῦκ-α
Γεν.	τοῦ σύκ-ου	τῶν σύκ-ων
Αἰτ.	τὸ σῦκ-ον	τὰ σῦκ-α
Κλητ.	ὦ σῦκ-ον	ὦ σῦκ-α.

Μ. *Παρατήρησε πῶς κλίνεται τὸ οὐδέτερον ἄρθρον,* ΤΌ.

Π. *Εἶναι πολὺ εὔκολον· διότι ἡ ὀνομαστικὴ καὶ ἡ αἰτιατικὴ, εἰς τὸν ἑνικὸν ὡς καὶ εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν, εἶναι αἱ αὐταί·* ΤΌ, ΤΌ, ΤΆ, ΤΆ· *καὶ ἡ γενικὴ δὲ τοῦ πληθυντικοῦ εἶναι ἡ αὐτὴ εἰς ὅλα τὰ ἄρθρα,* ΤΩ͂Ν.

Μ. *Ὀρθά· παρατήρησε ὅτι, εἰς τὸ οὐδέτερον ὄνομα, ἡ ὀνομαστικὴ, ἡ αἰτιατικὴ, ϗ ἡ κλητικὴ, ϗ εἰς τοὺς δύο ἀριθμοὺς, εἶναι αἱ αὐταί. Τȣ͂το δὲ ἀληθεύει περὶ ὅλων τῶν οὐδετέρων ὀνομάτων.*

Π. *Θηλυκὰ ὀνόματα δὲν ἐβάλετε εἰς τὴν κλίσιν ταύτην.*

Μ. *Ἰδοὺ λοιπὸν σοῦ καταγράφω τὸ ἑξῆς·*

	Ἀριθμὸς Ἑνικός.	Πληθυντικός
Ὀν.	*ἡ βίβλ-ος*	*αἱ βίβλ-οι*
Γεν.	*τῆς βίβλ-ου*	*τῶν βίβλ-ων*
Αἰτ.	*τὴν βίβλ-ον*	*τὰς βίβλ-ους*
Κλητ.	*ὦ βίβλ-ε*	*ὦ βίβλ-οι.*

Π. *Παρατηρῶ ὅτι κλίνεται ἀπαράλλακτα ὡς τὸ* λ ό γ ο ς· *ἐκτὸς ὅτι βάλλεται ἐμπρὸς ἀπ' αὐτὸ τὸ θηλυκὸν ἄρθρον ἀντὶ τοῦ ἀρσενικοῦ.*

Μ. *Δὲν παρατηρεῖς τίποτε ἄλλο;*

Π. *Παρατηρῶ ὅτι εἰς τὴν κλίσιν ταύτην, τὴν* δ ε υ τ έ ρ α ν, *περιλαμβάνονται ὀνόματα ϗ τῶν τριῶν γενῶν· τὰ μὲν ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ λήγȣν εἰς* ΟΣ· *τὰ δὲ οὐδέτερα εἰς* ΟΝ. *Παρατηρῶ ἀκόμη, ὅτι τῆς δευτέρας κλίσεως τὰ ὀνόματα εἶναι ἰσοσύλλαβα.*

Μ. *Ἰδοὺ σοῦ καταγράφω και ἓν προπαροξύτονον ὄνομα τῆς κλίσεως ταύτης, διὰ νὰ παρατηρήσῃς, ὅτι ὁ τόνος, εἰς τὰ τοιαῦτα ὀνόματα,*

ἀλλοῦ μὲν εἶναι εἰς τὴν ὀνομαστικὴν, ἀλλοῦ δὲ εἰς τὴν γενικὴν, κτλ.

	Ἀριθμὸς Ἑνικός.	Πληθυντικός.
Ὀν.	*ὁ ἄνθρωπ-ος*	*οἱ ἄνθρωπ-οι*
Γεν.	*τοῦ ἀνθρώπ-ου*	*τῶν ἀνθρώπ-ων*
Αἰτ.	*τὸν ἄνθρωπ-ον*	*τοὺς ἀνθρώπ-ους*
Κλητ.	*ὦ ἄνθρωπ-ε*	*ὦ ἄνθρωπ-οι.*

Π. *Παρατηρῶ ὅτι αἱ δύο γενικαὶ, καὶ ἡ αἰτιατικὴ τοῦ πληθυντικοῦ, ἔχουν τὸν τόνον εἰς τὴν δευτέραν συλλαβὴν ἀπὸ τὸ τέλος, τὴν παραλήγουσαν, ἐνῷ αἱ ἄλλαι πτώσεις τὸν ἔχουν εἰς τὴν τρίτην συλλαβὴν ἀπὸ τὸ τέλος, τὴν προπαραλήγουσαν. Διατί γίνεται ἡ μετατόπισις αὕτη;*

Μ. *Διότι, εἰς τὰς γενικὰς, καὶ εἰς τὴν αἰτιατικὴν τοῦ πληθυντικοῦ, ἡ λήγουσα εἶναι μακρά· εἰς τὰς ἄλλας δὲ εἶναι βραχεῖα.*

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω παραδείγματα κλίνονται αἱ ἀκόλουθοι λέξεις·

ἄγγελος	*ἡ ἔρημος*	*σίδηρον*
ἀετὸς	*ἡ ἤπειρος*	*σπασμὸς*
ἡ ἄμπελος	*μάγειρος*	*τόπος*
ἄργυρος	*μῆλον*	*φάρμακον*
ἀργύριον	*ξύλον*	*φορτίον*
αὐγὸν	*οἶκος*	*χαλκὸς*
ἡ βάτος	*παιδίον*	*χρυσὸς*
ἔργον	*πόλεμος*	*χρυσίον.*

ΤΡΙΤΗ ΚΛΙΣΙΣ.

Μ. *Θέλω σοῦ καταγράψειν σήμερον, Πηνελόπη, τὰς πτώσεις ὀνομάτων, τὰ ὁποῖα, εἰς τὴν γραμματικὴν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης,*

λέγονται ὀνόματα *συνῃρημένα*· εἰς τὴν σημερινήν μας δὲ διάλεκτον εἶναι ὀνόματα ἰσοσύλλαβα.

	Ἀριθμὸς Ἑνικός.	Πληθυντικός.
Ὀν.	ἡ τριήρ-ης*	αἱ τριήρ-εις
Γεν.	τῆς τριήρ-ους	τῶν τριηρ-ῶν
Αἰτ.	τὴν τριήρ-η	τὰς τριήρ-εις
Κλητ.	ὦ τριήρ-η	ὦ τριήρ-εις.

		Ἀριθμὸς Ἑνικός.
Ὀν.	ἡ αἰδ-ὼς	ἡ Θεαν-ὼ
Γεν.	τῆς αἰδ-οῦς	τῆς Θεαν-οῦς
Αἰτ.	τὴν αἰδ-ῶ	τὴν Θεαν-ὼ
Κλητ.	ὦ αἰδ-οῖ.	ὦ Θεαν-ώ.

Ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς σχηματίζεται κατὰ τὴν δευτέραν κλίσιν· δὲν εἶναι ὅμως εὔχρηστος.

	Ἀριθμὸς Ἑνικός.	Πληθυντικός.
Ὀν.	τὸ τεῖχ-ος	τὰ τείχ-η
Γεν.	τοῦ τείχ-ους	τῶν τειχ-ῶν
Αἰτ.	τὸ τεῖχ-ος	τὰ τείχ-η
Κλητ.	ὦ τεῖχ-ος	ὦ τείχ-η.

Π. Ἴδιον εἶναι τῶν ὀνομάτων τῆς *τρίτης κλίσεως*, ὅτι ἡ γενική των, εἰς τὸν ἑνικὸν ἀριθμόν, λήγει εἰς ΟΥΣ.

Μ. Ναί· πλὴν ἐνθυμοῦ ὅτι κοινῶς σχηματίζομεν τὴν γενικὴν τοῦ Θεανὼ εἰς ΩΣ. Πρέπει δὲ νὰ σὲ εἴπω, ὅτι ἀναφέρονται καὶ ἀρσενικὰ ὀνόματα εἰς τὴν κλίσιν ταύτην, λήγοντα εἰς ΗΣ, καὶ σχηματίζοντα τὴν γενικὴν εἰς ΟΥΣ· ὁ *Δημοσθένης*, *τοῦ Δημοσθένους*, *τὸν Δη-*

* Εἶδος καραβίου.

μ ο σ θ έ ν η, ἢ Δ η μ ο σ θ έ ν η ν· ὁ Σ ω κ ρ ά-τ η ς, τ ο ῦ Σ ω κ ρ ά τ ο υ ς, τ ὸ ν Σ ω κ ρ ά τ η, ἢ Σ ω κ ρ ά τ η ν· εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις καθὼς τὸ τριήρης.

Π. *Τὰ ἀρσενικὰ λοιπὸν τῆς τρίτης κλίσεως κλίνονται ὡς τὰ θηλυκά· ἐκτὸς ὅτι κύρια τινὰ ὀνόματα σχηματίζουν τὴν αἰτιατικὴν κατὰ δύο τρόπους· ἐνίοτε ἀποῤῥίπτουν τὸ* Σ *τῆς ὀνομαστικῆς, καὶ ἄλλοτε τὸ τρέπουν εἰς* Ν, *ὡς, Σ ω κ ρ ά-τ η ν.*

Μ. *Ἡ τρίτη κλίσις περιέχει ὀνόματα καὶ τῶν τριῶν γενῶν· τὰ μὲν ἀρσενικὰ λήγουν εἰς* ΗΣ· *τὰ δὲ θηλυκὰ εἰς* ΗΣ, ΩΣ, *καὶ* Ω· *καὶ τὰ οὐδέτερα εἰς* ΟΣ· *τὴν γενικὴν σχηματίζουν ὅλα εἰς* ΟΥΣ.

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω παραδείγματα κλίνονται αἱ ἀκόλουθοι λέξεις·

τὸ ἄνθος	*τὸ βάθος*	*τὸ κτῆνος*
ἡ Ἀργὼ	*ὁ Διογένης*	*τὸ πλῆθος*
ὁ Ἄρης	*ἡ ἠχὼ*	*τὸ στῆθος*
ὁ Ἀριςοτέλης	*ἡ Κλειὼ*	*τὸ ὕψος.*

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Μ. *Τί ἔμαθες, Πηνελόπη, ἀπὸ τοὺς προηγουμένους διαλόγους μας;*

Π. *Ἔμαθα περὶ τῶν πτώσεων· ἐξεύρω νὰ κλίνω πάμπολλα ὀνόματα. Τέσσαρες εἶναι αἱ πτώσεις, ὀνομαστική, γενική, αἰτιατική, ϗ κλητική.*

Μ. *Ἡ ὀνομαστικὴ λέγεται καὶ ὀ ρ θ ὴ ϗ ε ὐ-θ ε ῖ α· π τ ώ σ ε ι ς δὲ ϗ π λ ά γ ι α ι κυρίως λέγονται ἡ γενική, ἡ αἰτιατική, ϗ ἡ κλητική· ἤγουν, ὅσαι σχηματίζονται ἀπὸ μεταβολὴν εἰς τὴν λήγουσαν τῆς ὀνομαστικῆς.*

Π. Πρῶτον ἔμαθα νὰ κλίνω ἀρσενικὰ ὀνόματα εἰς ΑΣ καὶ ΗΣ· ὁ νεανί-ας,—ου, ὁ πολίτ-ης,—ου· καὶ θηλυκὰ εἰς Α καὶ Η· ἡ σοφί-α,—ας, ἡ γλῶσσ-α,—ης, ἡ τιμ-ὴ,—ῆς. Ταῦτα, καὶ ὅσα κλίνονται κατὰ ταῦτα, ἐκάμαμεν μίαν τάξιν, ϗ τὰ ἐκαλέσαμεν ὀνόματα τῆς *π ρ ώ τ η ς κ λ ί σ ε ω ς*. Κατὰ πέντε παραδείγματα κλίνονται τὰ ὀνόματα τῆς πρώτης κλίσεως.

Μ. Τί ἔμαθες δεύτερον;

Π. Ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ εἰς ΟΣ, τὰ ὁποῖα κλίνονται ὁμοιοτρόπως, ἐκτὸς ὅτι διαφέρει τὸ ἄρθρον· ὁ λόγ-ος,—ου, ἡ βίβλ-ος,—ου· καὶ οὐδέτερα εἰς ΟΝ, τὸ σῦκ-ον,—ου· ταῦτα, καὶ ὅσα κλίνονται κατὰ ταῦτα, ἐκάμαμαν δευτέραν τάξιν ὀνομάτων, ϗ τὰ ἐκαλέσαμεν ὀνόματα τῆς *δ ε υ τ έ ρ α ς κ λ ί σ ε ω ς*. Κατὰ δύο παραδείγματα κλίνονται ὅλα τὰ ὀνόματα τῆς δευτέρας κλίσεως.

Μ. Τί ἔμαθες τρίτον;

Π. Ὀνόματα ϗ τῶν τριῶν γενῶν· τὰ μὲν ἀρσενικὰ λήγοντα εἰς ΗΣ, τὰ δὲ θηλυκὰ εἰς ΗΣ, Ω, καὶ ΩΣ, τὰ δὲ οὐδέτερα εἰς ΟΣ, καὶ ὅλα ἔχοντα τὴν γενικὴν εἰς ΟΥΣ. Ταῦτα μὲ εἴπετε ὅτι λέγονται *σ υ ν η ρ η μ έ ν α* εἰς τὴν γραμματικὴν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης· ἀλλὰ δὲν μοῦ ἐξηγήσετε τὴν λέξιν *σ υ ν η ρ η μ έ ν α*.

Μ. *Σ υ ν α ί ρ ε σ ι ς* λέγεται, ὅταν δύο φωνήεντα τινὸς λέξεως, εὑρισκόμενα τὸ ἓν ἀμέσως κατόπιν τοῦ ἄλλου, ἑνόνωνται ϗ κάμνωσι μίαν ἄλλην συλλαβὴν, ἢ μίαν δίφθογγον· ὡς, *τ ρ ι ή ρ-ε α*, *τ ρ ι ή ρ-η*· *τ ρ ι ή ρ-ε ο ς*, *τ ρ ι ή ρ-ο υ ς*· βλέπεις ὅτι τὸ ΕΑ γίνεται Η, ϗ τὸ ΕΟΣ, ΟΥΣ. Αἱ λέξεις *τ ρ ι ή ρ η*, *τ ρ ι ή ρ ο υ ς*, λέγονται λέξεις *σ υ ν η ρ η μ έ ν α ι*· καὶ *σ υ ν η ρ η μ έ ν α* τὰ

ὀνόματα, ὅσα ἔχουν τοιαύτας συνῃρημένας πτώσεις.

Π. *Εἰς τὴν τρίτην λοιπὸν τάξιν ἐβάλαμεν τὰ* συνῃρημένα, *ϗ τὰ ἐκαλέσαμεν ὀνόματα* τῆς τρίτης κλίσεως. *Κλίνονται δὲ τὰ συνῃρημένα κατὰ τέσσαρα παραδείγματα.*

Μ. *Ἀκολουθεῖ ἀπὸ τὰ προλεγμένα, ὅτι εἰς* τρεῖς τάξεις *ἐδιαιρέσαμεν τὰ ἰσοσύλλαβα ὀνόματα, καὶ ὅτι ἕνδεκα παραδείγματα ἔμαθες ὅλα ὁμοῦ·* πέντε *τῆς πρώτης κλίσεως,* δύο *τῆς δευτέρας, καὶ* τέσσαρα τῆς τρίτης.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΛΙΣΙΣ.

Μ. *Ἐξεύρεις ποῖα λέγονται* περιττοσύλλαβα *ὀνόματα;*

Π. *Ἐκεῖνα, πιστεύω, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἰσοσύλλαβα.*

Μ. *Δηλαδὴ, ὅσα, εἰς τινὰς τῶν πτώσεων, ἔχουν μίαν συλλαβὴν περισσότερον παρὰ εἰς τὴν ὀνομαστικήν. Ἀνάγκη δὲ νὰ μάθῃς πολλὰ παραδείγματα, διὰ νὰ ἐμπορῇς νὰ κλίνῃς τὰ περιττοσύλλαβα ὅλα. Ἰδοὺ σοῦ καταγράφω τινά·*

	Ἀριθμὸς Ἑνικός.	Πληθυντικός.
Ὀν.	*ὁ Ἕλλ-ην*	*οἱ Ἕλλην-ες*
Γεν.	*τοῦ Ἕλλην-ος*	*τῶν Ἑλλήν-ων*
Αἰτ.	*τὸν Ἕλλην-α*	*τοὺς Ἕλλην-ας*
Κλητ.	*ὦ Ἕλλην*	*ὦ Ἕλλην-ες.*
Ὀν.	*ὁ αἰὼν*	*οἱ αἰῶν-ες*
Γεν.	*τοῦ αἰῶν-ος*	*τῶν αἰών-ων*
Αἰτ.	*τὸν αἰῶν-α*	*τοὺς αἰῶν-ας*
Κλητ.	*ὦ αἰὼν*	*ὦ αἰῶν-ες.*

	Ἀριθμὸς Ἑνικός.	Πληθυντικός.
Ὀν.	ὁ γέρων	οἱ γέρον-τες
Γεν.	τοῦ γέρον-τος	τῶν γερόν-των
Αἰτ.	τὸν γέρον-τα	τοὺς γέρον-τας
Κλητ.	ὦ γέρον	ὦ γέρον-τες.
Ὀν.	ὁ παῖς	οἱ παῖ-δες
Γεν.	τοῦ παι-δὸς	τῶν παί-δων
Αἰτ.	τὸν παῖ-δα	τοὺς παῖ-δας
Κλητ.	ὦ παῖ	ὦ παῖ-δες.
Ὀν.	ὁ κόραξ	οἱ κόρακ-ες
Γεν.	τοῦ κόρακ-ος	τῶν κοράκ-ων
Αἰτ.	τὸν κόρακ-α	τοὺς κόρακ-ας
Κλητ.	ὦ κόραξ	ὦ κόρακ-ες.
Ὀν.	ὁ Ἄραψ	οἱ Ἄραβ-ες
Γεν.	τοῦ Ἄραβ-ος	τῶν Ἀράβ-ων
Αἰτ.	τὸν Ἄραβ-α	τοὺς Ἄραβ-ας
Κλητ.	ὦ Ἄραψ	ὦ Ἄραβ-ες.
Ὀν.	ὁ γίγας	οἱ γίγαν-τες
Γεν.	τοῦ γίγαν-τος	τῶν γιγάν-των
Αἰτ.	τὸν γίγαν-τα	τοὺς γίγαν-τας
Κλητ.	ὦ γίγας	ὦ γίγαν-τες.
Ὀν.	ἡ χελιδὼν	αἱ χελιδόν-ες
Γεν.	τῆς χελιδόν-ος	τῶν χελιδόν-ων
Αἰτ.	τὴν χελιδόν-α	τὰς χελιδόν-ας
Κλητ.	ὦ χελιδὼν	ὦ χελιδόν-ες.
Ὀν.	ἡ μήτηρ	αἱ μητέρ-ες
Γεν.	τῆς μητρ-ὸς	τῶν μητέρ-ων
Αἰτ.	τὴν μητέρ-α	τὰς μητέρ-ας
Κλητ.	ὦ μῆτερ	ὦ μητέρ-ες.

	Ἀριθμὸς Ἑνικός.	Πληθυντικός.
Ὀν.	ἡ νὺξ	αἱ νύκ-τες
Γεν.	τῆς νυκ-τὸς	τῶν νυκ-τῶν
Αἰτ.	τὴν νύκ-τα	τὰς νύκ-τας
Κλητ.	ὦ νὺξ	ὦ νύκ-τες.
Ὀν.	ἡ πτέρυξ	αἱ πτέρυγ-ες
Γεν.	τῆς πτέρυγ-ος	τῶν πτερύγ-ων
Αἰτ.	τὴν πτέρυγ-α	τὰς πτέρυγ-ας
Κλητ.	ὦ πτέρυξ	ὦ πτέρυγ-ες,
Ὀν.	ἡ ἐλπὶς	αἱ ἐλπί-δες
Γεν.	τῆς ἐλπί-δος	τῶν ἐλπί-δων
Αἰτ.	τὴν ἐλπί-δα	τὰς ἐλπί-δας
Κλητ.	ὦ ἐλπὶς	ὦ ἐλπί-δες.
Ὀν.	ἡ ἰσότης	αἱ ἰσότη-τες
Γεν.	τῆς ἰσότη-τος	τῶν ἰσοτή-των
Αἰτ.	τὴν ἰσότη-τα	τὰς ἰσότη-τας
Κλητ.	ὦ ἰσότης	ὦ ἰσότη-τες.
Ὀν.	τὸ πρᾶγμα	τὰ πράγμα-τα
Γεν.	τοῦ πράγμα-τος	τῶν πραγμά-των
Αἰτ.	τὸ πρᾶγμα	τὰ πράγμα-τα
Κλητ.	ὦ πρᾶγμα	ὦ πράγμα-τα.
Ὀν.	τὸ δόσιμον	τὰ δοσίμα-τα
Γεν.	τοῦ δοσίμα-τος	τῶν δοσιμά-των
Αἰτ.	τὸ δόσιμον	τὰ δοσίμα-τα
Κλητ.	ὦ δόσιμον	ὦ δοσίμα-τα.
Ὀν.	τὸ τέρας	τὰ τέρα-τα
Γεν.	τοῦ τέρα-τος	τῶν τερά-των
Αἰτ.	τὸ τέρας	τὰ τέρα-τα
Κλητ.	ὦ τέρας	ὦ τέρα-τα.

Τὰ εἰς ΕΥΣ *ἀρσενικὰ κλίνονται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον·*

	Ἀριθμὸς Ἑνικός.	Πληθυντικός.
Ὀν.	*ὁ βασιλεὺς*	*οἱ βασιλεῖς*
Γεν.	*τοῦ βασιλέως*	*τῶν βασιλέων*
Αἰτ.	*τὸν βασιλέα*	*τοὺς βασιλεῖς*
Κλητ.	*ὦ βασιλεῦ*	*ὦ βασιλεῖς.*

Μερικὰ ἔχουν μόνην τὴν γενικὴν περιττοσύλλαβον, καὶ εἰς τοὺς δύο ἀριθμούς· εἰς τὴν αἰτιατικὴν δὲ τρέπουν τὸ Σ *τῆς ὀνομαστικῆς εἰς* Ν.

	Ἀριθμὸς Ἑνικός.	Πληθυντικός.
Ὀν.	*ὁ ὄφις*	*οἱ ὄφεις*
Γεν.	*τοῦ ὄφεως*	*τῶν ὄφεων*
Αἰτ.	*τὸν ὄφιν*	*τοὺς ὄφεις*
Κλητ.	*ὦ ὄφι*	*ὦ ὄφεις.*
Ὀν.	*ἡ πόλις*	*αἱ πόλεις*
Γεν.	*τῆς πόλεως*	*τῶν πόλεων*
Αἰτ.	*τὴν πόλιν*	*τὰς πόλεις*
Κλητ.	*ὦ πόλι*	*ὦ πόλεις.*

Μ. *Ἄξιον εἶναι νὰ σημειώσῃς, Πηνελόπη, ὅτι, εἰς τὴν γενικὴν ἑκάστου ἀριθμοῦ, τὰ μονοσύλλαβα τῆς τ ε τ ά ρ τ η ς κλίσεως λαμβάνουν τὸν τόνον ἐπάνω εἰς τὴν κατάληξιν τῆς πτώσεως· οὕτω, μ ή ν, μ η ν-ὸ ς, μ ῆ ν-ε ς, μ η ν-ῶ ν· π ο ὺ ς, π ο-δ ὸ ς, π ό-δ ε ς, π ο-δ ῶ ν· ἐξαιροῦνται ὅμως τινά, καθὼς, τὸ ἀνωτέρω παῖ-δες, παίδων· φῶ-τα, φώ-των· κτλ.*

Π. *Ὦ! μῆτερ, μέγα πλῆθος παραδειγμάτων μ' ἐδώκετε· δὲν ἐξεύρω πότε θέλω τὰ μάθειν.*

Μ. *Μὴν ἀπελπίζεσαι, κόρη μου· εἰς τὴν ἐπι-*

μέλειαν ὅλα γίνονται δοῦλα· ἡ ἐπιμέλεια ὅλα τὰ νικᾷ.

Π. *Γύμνασις ϗ παρατήρησις βλέπω ὅτι χρειάζονται· ὅμως θέλω ἐπιμεληθῆν, διότι εἶναι ἐντροπὴ ν' ἀγνοῇ τις τὴν ἰδίαν του γλῶσσαν.*

ΑΝΩΜΑΛΑ ΟΝΟΜΑΤΑ.

Μ. *Ὀνόματα τινὰ δὲν σχηματίζουν τὰς πτώσεις των κατ' ὁποιονδήποτε τῶν προηγουμένων τύπων, ἀλλ' ἀτάκτως· ὅθεν λέγονται ἀ ν ώ μ α λ α.*

Π. *Ἀναφέρετε, παρακαλῶ, τινά.*

Μ. *Ἄθως, Ἄθω, Ἄθω· Κῶς, Κῶ, Κῶ· ταῦτα ἀποβάλλουν τὸ* Σ *τῆς Ὀνομαστικῆς εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις. Μαβλῦς, Μαβλῦ, Μαβλῦν· νοῦς, νȣ̃, ἢ νοὸς, νοῦν, νοῦ· νόες, νοῶν, νόας, νόες· Ζεὺς, Διὸς, Δία, Ζεῦ· κτλ.*

Προσέτι τὰ ἑξῆς·

	Ἀριθμὸς Ἑνικός.	Πληθυντικός.
Ὀν.	*ὁ ἀνὴρ*	*οἱ ἄνδρες*
Γεν.	*τοῦ ἀνδρὸς*	*τῶν ἀνδρῶν*
Αἰτ.	*τὸν ἄνδρα*	*τοὺς ἄνδρας*
Κλητ.	*ὦ ἄνερ*	*ὦ ἄνδρες.*
Ὀν.	*ἡ γυνὴ*	*αἱ γυναῖκες*
Γεν.	*τῆς γυναικὸς*	*τῶν γυναικῶν*
Αἰτ.	*τὴν γυναῖκα*	*τὰς γυναῖκας*
Κλητ.	*ὦ γύναι*	*ὦ γυναῖκες.*

Παραδείγματα τῶν Περιττοσυλλάβων.

ὁ ἀγκὼν	*ὁ αἰθὴρ (ε)*
ἡ ἀηδὼν (ο)	*ἡ αἲξ (γ)*
ὁ ἀὴρ (ε)	*ἡ ἀκτὶς (ῖν)*

ὁ ἄξων (ο)	ὁ ὄνυξ (χ)
ἡ αὖλαξ (κ)	ὁ ὄρτυξ (γ)
ἡ βὴξ (χ)	ἡ ὄψις
ὁ γὺψ (π)	ἡ ποίησις
ὁ δράκων (οντ)	ἡ πρᾶξις
ἡ Ἑλλὰς	ὁ πένης (τ)
ἡ ἔρις (δ)	ὁ πίναξ (κ)
ὁ θεράπων (οντ)	ὁ ποιμὴν (ε)
ὁ ἱέραξ (κ)	ἡ Σαλαμὶς
ὁ ἱππεὺς	ἡ σὰρξ (κ)
ἡ κηλὶς (δ)	ἡ σειρὴν
τὸ κῦμα	τὸ στόμα
ὁ Λάκων	ἡ Τίρυνς (θ)
ὁ λάρυγξ (γ)	ἡ φλὲψ (β)
ὁ λέων	ἡ φλὸξ (γ)
ὁ λιμὴν (ε)	τὸ φῶς (τ)
ἡ λὺγξ (κ)	ὁ χάλυψ (β)
ἡ μάστιξ (γ)	ἡ χὴν
ὁ μάντις	ἡ χιών.

ΕΠΙΘΕΤΩΝ ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ.

Μ. *Σκοπὸν ἔχω σήμερον, Πηνελόπη, νὰ σὲ διδάξω περὶ τῶν ἐπιθέτων· ἢ μᾶλλον, θέλω νὰ κάμῃς σὺ παρατηρήσεις εἰς αὐτά. Λέγομεν, ὁ καλὸς ἄνθρωπος, ἡ καλὴ γυνὴ, τὸ καλὸν παιδίον· οἱ καλοὶ ἄνθρωποι, αἱ καλαὶ γυναῖκες, τὰ καλὰ παιδία· τοῦ φρονίμου ἀνθρώπου, τοὺς φρονίμους ἀνθρώπους, τὰς ὡραίας γυναῖκας, τῶν εὐτάκτων παιδίων. Στοχάσου ὁποίας καὶ πόσας μεταβολὰς πάσχουν τὰ ἐδῶ ἀναφερθέντα ἐπίθετα.*

Π. *Παρατηρῶ πρῶτον, ὅτι τῶν ἐπιθέτων αἱ καταλήξεις ἀλλάσσονται ἐξ αἰτίας τῶν γενῶν·*

ΟΣ μὲ τὸ ἀρσενικὸν, Η μὲ τὸ θηλυκὸν, ΟΝ μὲ τὸ οὐδέτερον ὄνομα.

Μ. Τὰ ἐπίθετα λοιπὸν ἔχουν ϗ τὰ τρία γένη. Τί παρατηρεῖς δεύτερον;

Π. Ὅτι τὰ ἐπίθετα ἔχουν ϗ τοὺς δύο ἀριθμὲς· ΟΣ, ΟΙ· Η, ΑΙ· ΟΝ, Α.

Μ. Τί παρατηρεῖς τρίτον;

Π. Ὅτι οὐδ' αἱ πτώσεις δὲν λείπουν ἀπὸ τὰ ἐπίθετα· εἴπαμεν φ ρ ο ν ί μ ο υ, τὸ ὁποῖον ὁμοιάζει ὡς γενικὴ τοῦ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ· φ ρ ο ν ί μ ο υ ς, ὡ ρ α ί α ς, αἰτιατικαὶ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμȣ̃· ε ὐ τ ά κ τ ω ν, γενικὴ τοῦ πληθυντικȣ̃ ἀριθμȣ̃.

Μ. Ἐνθυμοῦ λοιπὸν, ὅτι τὰ ἐπίθετα ἔχουν ὅσα γένη, ὅσους ἀριθμοὺς, καὶ ὅσας πτώσεις ἔχουν τὰ ὀνόματα.

Π. Ὅταν ἐξεύρῃ τις τὸ ἐπίθετον εἰς τὸ ἀρσενικὸν γένος, εἶναι τάχα εὔκολον νὰ τὸ σχηματίσῃ καὶ εἰς τὸ θηλυκὸν καὶ εἰς τὸ οὐδέτερον;

Μ. Βέβαια· τὰ τοιαῦτα σχεδὸν ὅλα ἐξεύρει, θέλων μὴ θέλων, πᾶς ὅστις διαλογίζεται καὶ ὁμιλεῖ Γραικιστί· τὰ θηλάζει μὲ τὸ μητρικὸν γάλα, καὶ δὲν ἐμπορεῖ ποτὲ νὰ τὰ λησμονήσῃ. Μ' ὅλον τοῦτο, τίποτε δέν μ' ἐμποδίζει νὰ σοῦ καταγράψω ὀλίγους κανόνας. Τὰ εἰς ΟΣ καθαρὸν, ἤγουν, ὅταν ἡ ΟΣ συλλαβὴ δὲν ἔχῃ ἔμπροσθέν της σύμφωνον, κάμνουν τὸ θηλυκὸν εἰς Α, καὶ τὸ οὐδέτερον εἰς ΟΝ· ἅ γ ι ο ς, ἁ γ ί α, ἅ γ ι ο ν· ἔξω ἀπὸ τὸ ὄ γ δ ο ο ς, ὀ γ δ ό η.—Ὅσα δὲν ἔχουν ΟΣ καθαρὸν, κάμνουν τὸ θηλυκὸν εἰς Η· κ α κ ὸ ς, κ α κ ὴ, κ α κ ό ν· ἔξω ἀπ' ὅσα ἔχουν Ρ· κ α θ α ρ ὸ ς, κ α θ α ρ ά, κ α θ α ρ ό ν.—Τὰ εἰς ΥΣ ἔχουν τὸ θηλυκὸν εἰς ΕΙΑ, καὶ τὸ οὐδέτερον εἰς Υ· γ λ υ κ ὺ ς, γ λ υ κ ε ῖ α, γ λ υ κ ύ.— Τὰ εἰς ΗΣ εἶναι καὶ ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ,

ἤτοι κοινοῦ γένους, ἢ ἔχουν τὸ οὐδέτερον εἰς ΕΣ· ὁ, καὶ ἡ, πετρώδης, τὸ πετρῶδες· ὁ, καὶ ἡ, εὐσεβής, τὸ εὐσεβές.—Κοινοῦ γένους παρομοίως εἶναι τὰ εἰς ΩΝ, ὡς ἢ τὰ εἰς ΙΣ, ΟΥΣ, καὶ ΥΣ, σύνθετα· ὁ, καὶ ἡ, εὐδαίμων, τὸ εὔδαιμον· ὁ, καὶ ἡ, φιλόπατρις, τὸ φιλόπατρι· ὁ, καὶ ἡ, πολύπους, τὸ πολύπουν· ὁ, καὶ ἡ, πολύδακρυς, τὸ πολύδακρυ.—Τὰ εἰς ΑΣ λαμβάνουν ΑΙΝΑ εἰς το θηλυκὸν, καὶ ΑΝ εἰς τὸ οὐδέτερον· μέλας, μέλαινα, μέλαν.—Τὰ εἰς ΟΥΣ ἔχουν τὸ θηλυκὸν εἰς Η, καὶ τὸ οὐδέτερον εἰς ΟΥΝ· ἁπλοῦς, ἁπλῆ, ἁπλοῦν.—Τὰ εἰς ΕΙΣ κάμνουν τὸ μὲν θηλυκὸν εἰς ΕΣΣΑ, τὸ δὲ οὐδέτερον εἰς ΕΝ· χαρίεις, χαρίεσσα, χαρίεν.

Π. Θέλω νὰ μάθω καὶ πῶς κλίνονται, ἂν δεν βαρύνεσθε.

Μ. Τὰ εἰς ΟΣ ἀρσενικὰ ἢ θηλυκὰ, ὁ σοφὸς, ἡ πάνσοφος, καὶ τὰ εἰς ΟΝ οὐδέτερα, τὸ σοφὸν, κατὰ τὸ λόγος, βίβλος, ἢ σῦκον, τῆς δευτέρας κλίσεως. Τὰ εἰς Α ἢ Η θηλυκὰ, ἁγία, ξένη, κατὰ τὸ σοφία καὶ τιμὴ τῆς πρώτης κλίσεως.—Ἀνάγκη ὅμως νὰ ἐνθυμᾶσαι ἐδῶ τὰς ἀκολούθους ἐξαιρέσεις.

Π. Ποίας;

Μ. Λέγομεν, σοφία, σοφίαι· ἀλλὰ, ἁγία, ἅγιαι· εἰς τὴν πρώτην περίςασιν παροξύνεται ἡ πληθυντικὴ ὀνομαστικὴ, εἰς δὲ τὴν δευτέραν προπαροξύνεται.

Π. Εἰς ποίας λέξεις συμβαίνει τοῦτο;

Μ. Εἰς θηλυκὰ ἐπίθετα, λήγοντα εἰς ΙΑ, και γινόμενα ἀπὸ τὰ εἰς ΙΟΣ ἀρσενικά· τῶν τοιούτων ἡ πληθυντικὴ ὀνομαστικὴ ἔχει τὸν τόνον εἰς τὴν αὐτὴν συλλαβὴν μὲ τὴν ὀνομαστικὴν τοῦ ἀρσε

νικοῦ· ὡς, *ἄξιαι*, *τίμιαι*, ἀπὸ τὰ ἀρσενικὰ, *ἄξιοι*, *τίμιοι*.

Π. Τί ἄλλο;

Μ. *Σοφία*, *σοφιῶν*· *τέχνη*, *τεχνῶν*· ἀλλὰ, *ἁγία*, *ἁγίων*· *ξένη*, *ξένων*. Εἰς ἐκεῖνα μὲν περισπᾶται εἰς τὴν λήγουσαν ἡ γενικὴ τοῦ πληθυντικοῦ, εἰς ταῦτα δὲ παροξύνεται.

Π. Εἰς ποῖα συμβαίνει τοῦτο;

Μ. Εἰς τὰ θηλυκὰ ἐπίθετα, τὰ γινόμενα ἀπὸ τὰ εἰς ΟΣ ἀρσενικά· ὡς, *τιμία*, *τιμίων*, ἀπὸ τὸ *τίμιος*, κτλ. Προσέτι, εἰς θηλυκὰς μετοχὰς, γινομένας ἀπὸ τὰς εἰς ΟΣ ἀρσενικάς· ὡς, *γραμμένη*, *γραμμένων*, ἀπὸ τὸ *γραμμένος*.

Π. Ἐλπίζω, μῆτερ, ὅτι ἐκατάλαβα τὰς ἐξαιρέσεις. Εἴπετέ με τώρα, ἂν ἀγαπᾶτε, εἰς ποίαν κλίσιν ἀνήκουν τὰ εἰς ΗΣ ἐπίθετα;

Μ. Εἰς τὴν τρίτην· κλίνονται κατὰ τὸ *τριήρης*. Τὰ δὲ εἰς ΩΝ, ΑΣ, καὶ ΕΙΣ, εἰς τὴν τετάρτην· ὁ, καὶ ἡ, *εὐδαίμων*, τὸ *εὔδαιμον*, τοῦ *εὐδαίμονος*· ὁ *μέλας*, τὸ *μέλαν*, τοῦ *μέλανος*· ὁ *χαρίεις*, τὸ *χαρίεν*, τοῦ *χαρίεντος*· ὁμοίως καὶ τὰ εἰς ΙΣ, ΟΥΣ, καὶ ΥΣ σύνθετα· ὁ, καὶ ἡ, *φιλόπατρις*, τὸ *φιλόπατρι*, τοῦ *φιλοπάτριδος*· ὁ, καὶ ἡ, *πολύπους*, τὸ *πολύπουν*, τοῦ *πολύποδος*· ὁ, καὶ ἡ, *πολύδακρυς*, τὸ *πολύδακρυ*, τοῦ *πολυδάκρυος*. Τὰ δὲ εἰς ΥΣ, ΕΣ, καὶ ΟΥΣ κλίνονται οὕτω·

Ἀρσενικόν.

	Ἑνικός.	Πληθυντικός.
Ὀν.	ὁ γλυκὺς,	οἱ γλυκεῖς
Γεν.	τοῦ γλυκέος	τῶν γλυκέων
Αἰτ.	τὸν γλυκὺν	τοὺς γλυκεῖς
Κλητ.	ὦ γλυκὺ	ὦ γλυκεῖς.

Οὐδέτερον.

	Ἑνικός.	Πληθυντικός.
Ὀν.	τὸ γλυκὺ	τὰ γλυκέα
Γεν.	τοῦ γλυκέος	τῶν γλυκέων
	κτλ.	κτλ.
Ὀ.	τὸ ἀληθὲς	τὰ ἀληθῆ
Γ.	τοῦ ἀληθοῦς	τῶν ἀληθῶν
	κτλ.	κτλ.

	Ἀρσ.	Θηλ.	Οὐδ.
		Ἑνικός.	
Ὀ.	ὁ ἁπλοῦς	ἡ ἁπλῆ	τὸ ἁπλοῦν
Γ.	τοῦ ἁπλοῦ	τῆς ἁπλῆς	τοῦ ἁπλοῦ
Αἰ.	τὸν ἁπλοῦν	τὴν ἁπλῆν	κτλ.
Κ.	ὦ ἁπλοῦ	ὦ ἁπλῆ	
		Πληθυντικός.	
Ὀ.	οἱ ἁπλοῖ	αἱ ἁπλαῖ	τὰ ἁπλᾶ
Γ.	τῶν ἁπλῶν		
Αἰ.	τοὺς ἁπλοῦς	τὰς ἁπλᾶς	
		κτλ.	

Τὰ θηλυκὰ, γλυκεῖα, μέλαινα, καὶ χαρίεσσα, κλίνονται κατὰ ὀνόματα τῆς πρώτης κλίσεως· ὁμοίως καὶ τὸ πᾶσα, θηλυκὸν τοῦ πᾶς, ἀνήκοντος εἰς τὴν τετάρτην κλίσιν, πᾶς, παντὸς, κτλ. οὐδ. πᾶν, παντὸς, κτλ.

Τὸ πολὺς, καὶ τὸ μέγας, κλίνονται οὕτω·

	Ἀρσ.	Θηλ.	Οὐδ.
		Ἑνικός.	
Ὀ.	πολὺς	πολλὴ	πολὺ
Γ.	πολλοῦ	κτλ.	πολλοῦ
Αἰ.	πολὺν		

	Ἀρσ.	Θηλ.	Οὐδ.
		Πληθυντικός.	
Ὁ.	πολλοὶ	πολλαὶ κτλ.	πολλὰ
		Ἑνικός.	
Ὁ.	μέγας, ἢ μεγάλος	μεγάλη	μέγα, ἢ μεγάλον
Γ.	μεγάλου	κτλ.	μεγάλου
Αἰ.	μέγαν, ἢ μεγάλον		κτλ.
		Πληθυντικός.	
Ὁ.	μεγάλοι κτλ.	μεγάλαι κτλ.	μεγάλα κτλ.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΚΑΙ ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΑ.

Π. *Τὰ ἐπίθετα ὁμοιάζουν εἰς πολλὰ μὲ τὰ ὀνόματα.*

Μ. *Ναί· ὄχι ὅμως εἰς τὸ ἑξῆς· λέγω, σοφός, σοφώτερος, σοφώτατος· ὡραῖος, ὡραιότερος, ὡραιότατος. Ὅταν λέγω, ὁ σοφὸς Ἀντώνιος, φανερόνω ἁπλῶς ὅτι κἄποια σοφία εὑρίσκεται εἰς τὸν Ἀντώνιον. Ὅταν δὲ λέγω, ὁ Ἀντώνιος εἶναι σοφώτερος τȣ̃ Δημητρίου, φανερόνω ὅτι καὶ οἱ δύο ἔχουν σοφίαν, ὅτι ὅμως ἡ τοῦ Ἀντωνίου σοφία ὑπερβαίνει κατὰ τὴν ποσότητα τὴν σοφίαν τοῦ Δημητρίου. Καὶ, τέλος, λέγουσα, ὁ Γεώργιος εἶναι σοφώτατος, ἐννοῶ ὄχι μόνον ὅτι ἔχει σοφίαν, ἀλλὰ ϗ ὅτι ἔχει σοφίαν πολλὴν, μεγάλην.*

Π. *Δὲν ὑπάρχουν ὀνομασίαι διὰ τοὺς μετασχηματισμοὺς τούτους;*

Μ. Μάλιστα. Πρὶν λάβῃ τὸ ἐπίθετον μετασχηματισμὸν κανένα, λέγεται θ ε τ ι κ ὸ ν, ἢ τοῦ θ ε τ ι κ ο ῦ β α θ μ ο ῦ· ὡς, φρόνιμος, σοφός. Ὅταν προσθέσωμεν τὸ τ ε ρ ο ς, διὰ νὰ φανερώσωμεν σ ύ γ κ ρ ι σ ι ν, ἤγουν, κρίσιν τοῦ πνεύματος περὶ προσώπου ἢ πράγματος τινὸς θεωρουμένου ὡς πρὸς ἄλλο, τότε λέγεται σ υ γ κ ρ ι τ ι κ ὸ ν, ἢ τοῦ σ υ γ κ ρ ι τ ι κ ο ῦ β α θ μ ο ῦ· ὡς, ἡ Καλλιόπη εἶναι ὡραιοτέρα τῆς Μαρίας. Ὅταν δὲ προσθέσωμεν τὸ τ α τ ο ς, διὰ νὰ φανερώσωμεν ὅτι ἔχει τις ἰδιότητα ἢ ποιότητα τινὰ, καὶ τὴν ἔχει κ α τ α π ο λ λ ὰ, τότε λέγεται ὑ π ε ρ θ ε τ ι κ ὸ ν, ἢ τοῦ ὑ π ε ρ θ ε τ ι κ ȣ̃ β α θ μ ο ῦ· ὡς, ὁ Σωκράτης ἦτο σοφώτατος, ὁ πύργος εἶναι ὑψηλότατος.

Π. Παρατηρῶ ὅτι ὁ σχηματισμὸς τοῦ συγκριτικοῦ εἶναι εἰς τ ε ρ ο ς, τοῦ δὲ ὑπερθετικοῦ εἰς τ α τ ο ς. Σχηματίζονται ὅλα τοιȣτοτρόπως;

Μ. Σχεδὸν ὅλα. Εἶναι δὲ χρήσιμον νὰ μάθῃς τοὺς ἑξῆς κανόνας·

α΄. Ὅταν τὸ θετικὸν τελειόνῃ εἰς ΟΣ, ἀποβάλλεται τὸ Σ εἰς τὸν σχηματισμὸν τȣ̃ συγκριτικοῦ καὶ ὑπερθετικοῦ· ὡς, μ α κ ρ-ὸ ς, μ α κ ρ-ό τ ε ρ ο ς, μ α κ ρ-ό τ α τ ο ς· καὶ ἐὰν ἡ παραλήγουσα τοῦ θετικοῦ ἦναι βραχεῖα, ἡ λήγουσα Ο μεταβάλλεται εἰς Ω· ὅθεν, σ ο φ-ὸ ς, σ ο φ-ώ τ ε ρ ο ς, σ ο φ-ώ τ α τ ο ς.

β΄. Ὅταν τὸ θετικὸν τελειόνῃ εἰς ΕΙΣ, ἀποβάλλεται τὸ Ι· ὡς, χ α ρ ί-ε ι ς, χ α ρ ι-έ σ τ ε ρ ο ς, χ α ρ ι-έ σ τ α τ ο ς.

γ΄. Ὅταν τὸ θετικὸν τελειόνῃ εἰς ΑΣ, ΗΣ, ἢ ΥΣ, προσθέτεται τὸ τ ε ρ ο ς καὶ τ α τ ο ς εἰς τὸ οὐδέτερον· ὡς, μ έ λ α ς, μ έ λ α ν, μ ε λ ά ν-τ ε-

ρος, μελάν-τατος· ἀληθὴς, ἀληθὲς, ἀληθέσ-τερος, ἀληθέσ-τατος· γλυκὺς, γλυκὺ, γλυκύ-τερος, γλυκύ-τατος. Εἰς δὲ τὰ εἰς ΟΥΣ, γινόμενα κατὰ συναίρεσιν ἀπὸ τὰ εἰς ΟΟΣ, προσθέτεται ἁπλῶς τὸ τερος ϗ τατος· ὡς, ἁπλὲς, ἁπλούσ-τερος, ἁπλούσ-τατος.

δ'. Ἐὰν δὲ τὸ θετικὸν τελειόνῃ εἰς ΩΝ, προσθέτεται τὸ τερος καὶ τατος εἰς τὴν πληθυντικὴν ὀνομαστικήν· ὡς, σώφρων, σώφρονες, σωφρονέσ-τερος, σωφρονέσ-τατος. Τὸν σχηματισμὸν τοῦτον λαμβάνουν τινὰ καὶ ἀπὸ τὰ εἰς ΟΣ· καθὼς, ἄθλιος, ἀθλιέστερος, ἀθλιέστατος· ἀχρεῖος, ἀχρειέστερος, ἀχρειέςατος. Λέγομεν καὶ ἀθλιώτερος, ἀθλιώτατος· ϗ ἀχρειότερος, ἀχρειότατος.

Σχηματίζονται συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ ϗ ἀπὸ προθέσεις, καὶ ἀπὸ ἐπιῤῥήματα· ὡς, πρὸ, πρότερος, πρῶτος, καὶ πρώτιστος· ὑπὲρ, ὑπέρ-τερος, ὑπέρ-τατος· ἄνω, ἀνώ-τερος, ἀνώ-τατος· ἔξω, ἐξώ-τερος, ἐξώ-τατος, κτλ.

Τὰ ἑξῆς δύνανται νὰ καλεσθῶσιν ἀνώμαλα·

καλὸς	καλήτερος	κάλλιστος, ϗ καλώτατος.
μέγας, ἢ μεγάλος	μεγαλήτερος	μέγιστος, ϗ μεγαλώτατος.
κακὸς	χειρότερος, ϗ κακώτερος	χείριστος, ϗ κάκιστος.
πολὺς	πλειότερος, ϗ περισσότερος	πολλότατος, ϗ πλεῖστος.

Μ. *Ἀπὸ τὰ ὀνόματα καὶ ἐπίθετα τινὰ μὲν λέγονται* *περιεκτικά*, *ἄλλα δὲ* *περιληπτικά*, *ἄλλα δὲ* *αὐξητικά*, *ἄλλα* *ὑποκοριστικά*, *ἄλλα* *πατρωνυμικά*, *καὶ ἄλλα* *ἐθνικά*.

Π. *Ποῖα λέγονται* *περιεκτικά*;

Μ. *Τὰ ἑξῆς, καὶ τὰ ὅμοιά των·* *ἐλαιὼν*, *ἀμπελὼν*, *ῥοδωνία*, *ἀνθρακιά*, *σφηκιά*, *διδασκαλεῖον*, *νοσοκομεῖον*, *ἀκροατήριον*, *Ἀθήναιον*, *κτλ.* *Ἐλαιὼν* *σημαίνει τόπον, περιέχοντα πολλὰς ἐλαίας· καὶ* *ῥοδωνία*, *τόπον, περιέχοντα πολλὰ ῥόδα, καὶ οὕτω καθεξῆς.* *Περιληπτικὰ* *δὲ εἶναι ὅσα μὲ ἑνικὸν ἀριθμὸν φανερόνεν πολλά· ὡς,* *στράτευμα*, *συνέλευσις*.

Π. *Ποῖα δὲ λέγονται* *αὐξητικά*;

Μ. *Νυστάγρα*, *κουφάγρα*, *γλωσσᾶς*, *χειλᾶς*, *χειλοῦ*, *στομάρας*, *ϗ τὰ ὅμοια, λέγονται αὐξητικά, διότι παραστένουν τὴν ἰδέαν αὐξημένην. Ἐναντία τούτων εἶναι τὰ* *ὑποκοριστικά*, *διότι σμικρύνεν τὴν ἰδέαν· ὡς,* *νεανίσκος*, *ἀνθρωπίσκος*, *παιδίσκη*, *πολίχνη*, *λαμπάδιον*, *γύναιον*, *οἰκίδιον*, *παιδάριον*, *κοράσιον*, *ζωΰφιον*, *κτλ.*

Π. *Περὶ τῶν* *πατρωνυμικῶν* *τώρα, ἂν ἀγαπᾶτε.*

Μ. *Τὰ πατρωνυμικὰ φανερόνουν τίνος υἱὸς ἢ θυγάτηρ εἶναι τίς· ὡς,* *Δημητριάδης*, *Βασιλειάδης*, *Νικολαΐδης*, *Ἡρακλείδης*· *καὶ κοινότερα,* *Σεβαστόπουλος*, *Ἀντωνόπουλος*, *Παπαδόπουλος*, *κτλ.*

Π. *Ἐθνικὰ δὲ ποῖα εἶναι;*

Μ. *Ὅσα φανερόνουν πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ἀναφερόμενον εἰς ἔθνος, ἢ ἐπαρχίαν, ἢ πόλιν. Ὡς, Ἕλλην, Ἄγγλος, Τοῦρκος, Βοιωτὸς, Σπαρτιάτης, Ἀθηναῖος, Σμυρναῖος, Νάξιος, Λέσβιος, Ταραντῖνος, Ἑρμεπολίτης, Βακτριανὸς, Καισαρεὺς, Ἀλεξανδρεὺς, Ἀργεῖος, Κῶϊος, κτλ.*

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑΚΤΙΚΑ.

Μ. *Μικρὸς θέλει σήμερον εἶσθαι ὁ διάλογός μας, Πηνελόπη· περὶ τῶν ἀριθμητικῶν ϗ τακτικῶν ἔχω σκοπὸν νὰ σὲ διδάξω.*

Π. *Τί εἶναι τὰ ἀριθμητικὰ, μῆτέρ;*

Μ. *Ἕνας, δύο, τρεῖς, τέσσαρες, πέντε, κτλ.—αἱ λέξεις αὗται λέγονται ἀριθμητικά· διότι τὰς μεταχειριζόμεθα εἰς τὸ νὰ φανερόνωμεν τὸν ἀριθμὸν προσώπων ἢ πραγμάτων, ἤγουν, τὸ πόσα εἶναι.*

Π. *Καὶ τί τάχα θέλετε μὲ διδάξειν περὶ αὐτῶν;*

Μ. *Νὰ κλίνῃς τὰ ἑξῆς·*

	Ἀρσ.	Θηλ.	Οὐδ.
Ὀ.	*ἕνας, ἢ εἷς*	*μία*	*ἓν, ἢ ἕνα*
Γ.	*ἑνὸς*	*μιᾶς*	*ἑνὸς*
Αἰ.	*ἕνα.*	*μίαν.*	*ἓν, ἢ ἕνα.*

	Ἀρσ. ϗ Θηλ.	Οὐδ.
Ὀ.	*οἱ, ϗ αἱ, τρεῖς*	*τρία*
Γ.	*τῶν τριῶν*	*τριῶν*
Αἰ.	*τοὺς, ϗ τὰς, τρεῖς.*	*τρία.*
Ὀ.	*οἱ, ϗ αἱ, τέσσαρες*	*τέσσαρα*
Γ.	*τῶν τεσσάρων*	*τεσσάρων*
Αἰ.	*τὲς, ϗ τὰς, τέσσαρας.*	*τέσσαρα.*

Ἀπὸ τὰ πέντε ἕως τὰ ἑκατὸν εἶναι ἄκλιτοι αἱ ἀριθμητικαὶ λέξεις· ἀπὸ τὰ διακόσια δὲ κ᾽ ἐκεῖ ἀρχίζουν πάλιν νὰ κλίνωνται.

	Ἀρσ.	Θηλ.	Οὐδ.
Ὀ.	διακόσιοι	διακόσιαι	διακόσια
Γ.	διακοσίων	διακοσίων	διακοσίων
Αἰ.	διακοσίους.	διακοσίας.	διακόσια.

Τὰ ἐκ τοῦ ΕΙΣ *σύνθετα κλίνονται ὁμοιοτρόπως.*

	Ἀρσ.	Θηλ.	Οὐδ.
Ὀ.	κἀνεῖς, ἢ κἀνένας	κἀμμία	κἀνὲν, ἢ κἀνένα
Γ.	κἀνενὸς	κἀμμιᾶς	κἀνενὸς
Αἰ.	κἀνένα.	κἀμμίαν.	κἀνὲν, ἢ κἀνένα.
Ὀ.	καθεῖς, ἢ καθένας	καθεμία	καθὲν, ἢ καθένα
Γ.	καθενὸς	καθεμιᾶς	καθενὸς
Αἰ.	καθένα.	καθεμίαν.	καθὲν, ἢ καθένα.

Π. *Τακτικὰ δὲ ποῖα λέγονται;*
Μ. *Τὰ ἑξῆς·*

πρῶτος	ὄγδοος
δεύτερος	ἔννατος
τρίτος	δέκατος
τέταρτος	ἐνδέκατος
πέμπτος	δωδέκατος
ἕκτος	τρισκαιδέκατος
ἕβδομος	τεσσαρακαιδέκατος

πεντεκαιδέκατος	τεσσαρακοστὸς
ἑκκαιδέκατος	πεντηκοστὸς
ἑπτακαιδέκατος	ἐννενηκοστὸς
ὀκτωκαιδέκατος	ἑκατοστὸς
ἐννεακαιδέκατος	διακοσιοστὸς
εἰκοστὸς	κτλ.
εἰκοστὸς πρῶτος	χιλιοστὸς
κτλ.	δισχιλιοστὸς
τριακοστὸς	μυριοστός.

Π. *Διατί λέγονται τ α κ τ ι κ ά ;*

Μ. *Διότι φανερόνουν τὴν τάξιν, εἴτε τὸν τόπον, τὸν ὁποῖον κρατεῖ ἕκαστον ὑποκείμενον θεωρούμενον πρὸς ἄλλα.*

Π. *Τί ἄλλο, μῆτερ;*

Μ. *Τίποτε, κατὰ τὸ παρόν· αὔριον, ἂν θέλῃς, περὶ τῶν ἀ ν τ ω ν υ μ ι ῶ ν.*

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΩΝ.

Π. *Ἦλθα, μῆτερ, νὰ μὲ διδάξετε περὶ τῶν ἀ ν τ ω ν υ μ ι ῶ ν, ἂν εὐκαιρῆτε.*

Μ. *Ἐξεύρεις ὅτι αἱ ἀντωνυμίαι εἶναι λέξεις, τὰς ὁποίας μεταχειριζόμεθα εἰς τόπον ὀνομάτων. Δυνάμεθα δὲ νὰ τὰς διαιρέσωμεν εἰς π ρ ο σ ω π ι κ ὰ ς, δ ε ι κ τ ι κ ὰ ς, ἀ ν α φ ο ρ ι κ ὰ ς, κ τ η τ ι κ ὰ ς, α ὐ τ ο π α θ ε ῖ ς, ἀ ο ρ ί σ τ ȣ ς, καὶ ἐ ρ ω τ η μ α τ ι κ ά ς.*

Π ρ ο σ ω π ι κ α ί.

Π. *Τὰς προσωπικὰς ἔμαθα πρὸ καιρȣ·* ΕΓΩ, *λέγει ὅστις ὁμιλεῖ ἀντὶ τοῦ ἰδίου του ὀνόματος·* ΕΣΥ, *ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ προσώπου, μὲ τὸ ὁποῖον συνομιλεῖ· καὶ, ὅταν δὲν ἀναφέρῃ τὸ*

ὄνομα τοῦ προσώπου, περὶ τοῦ ὁποίου λαλοῦν, μεταχειρίζεται τὴν αὐτὸς, τὴν ἐκεῖνος, ἢ τὴν οὗτος.

Μ. Ἐγὼ λέγεται πρώτου προσώπε, ἢ πρωτοπρόσωπος· ἐσὺ, δευτέρου προσώπου, ἢ δευτεροπρόσωπος· καὶ αἱ αὐτὸς, ἐκεῖνος, ϗ οὗτος, τρίτου προσώπου, ἢ τριτοπρόσωποι. Ἔχουν δὲ αἱ ἀντωνυμίαι αὗται καὶ ἀριθμὸν ϗ πτώσεις, καὶ αἱ τοῦ τρίτου προσώπου ὄχι μόνον ταῦτα, ἀλλὰ ϗ γένος.

	Ἑνικός.	Πληθ.
Ὀ.	ἐγὼ	ἡμεῖς
Γ.	ἐμοῦ, μοῦ, μου	ἡμῶν, μας
Αἰ.	ἐμὲ, μὲ, με, ἐμένα	ἡμᾶς, μᾶς, μας.
Ὀ.	σὺ	σεῖς
Γ.	σοῦ, σου	σας
Αἰ.	σὲ, σε, ἐσένα	σᾶς, σας
Κλ.	ὦ σὺ	ὦ σεῖς.

Ἰδοὺ τινὰ παραδείγματα· ἐγὼ γράφω· ἐμε εἶναι τὸ βιβλίον, μοῦ τὸ ἠγόρασε, ἠγόρασέ με το· ἐμὲ ἀγαπᾷ καὶ ὄχι σὲ, μὲ ἀγαπᾷ, ἀγαπᾷ με, ἐμένα δὲν ἀγαπᾷ; ἡμεῖς γράφομεν· ὁ Κύριος ἡμῶν, ὁ Κύριός μας· πρὸς ἡμᾶς ἐστάλθη τὸ γράμμα, μᾶς τὸ ἐχάρισε, ἐχάρισέ μας το. Σὺ γράφεις· σοῦ εἶναι τὸ βιβλίον, σοῦ τὸ χαρίζω, χαρίζω σου το· σὲ ἀγαπῶ, ἀγαπῶ σε, ἐσένα μόνον ἀγαπῶ· καλὲ σύ· σεῖς γράφετε· τὸ βιβλίον σας· σᾶς ἔφερα, ἔφερά σας· ὦ σεῖς.

Δεικτικαί.

Π. Ἡ οὗτος καὶ ἡ ἐκεῖνος εἶναι τάχα κλιταὶ ἢ ἄκλιτοι;

Μ. Ἡ οὗτος καὶ ἡ ἐκεῖνος χρησιμεύουν μὲν ὡς προσωπικαὶ, λέγονται δὲ κοινῶς δεικτικαὶ, διότι τὰς μεταχειριζόμεθα, δείχνοντες τὰ πρόσωπα ἢ πράγματα· καὶ διὰ μὲν τὰ μακρὰν εὑρισκόμενα, εἶναι εὔχρηστος ἡ ἐκεῖνος· διὰ δὲ τὰ πλησίον, ἡ οὗτος. Κλίνονται καὶ εἰς τὰ τρία γένη κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον·

	Ἀρσενικόν.	Θηλυκόν.	Οὐδέτερον.
		Ἑνικός.	
Ὀ.	οὗτος	αὕτη	τοῦτο
Γ.	τούτου	ταύτης	τούτου
Αἰ.	τοῦτον	ταύτην	τοῦτο
		Πληθυντικός.	
Ὀ.	οὗτοι	αὗται	ταῦτα, ἢ τοῦτα
Γ.	τούτων	τούτων	τούτων
Αἰ.	τούτους.	ταύτας.	ταῦτα, ἢ τοῦτα.
		Ἑνικός.	
Ὀ.	ἐκεῖνος	ἐκείνη	ἐκεῖνο
Γ.	ἐκείνου	ἐκείνης	ἐκείνου
Αἰ.	ἐκεῖνον	ἐκείνην	ἐκεῖνο
		Πληθυντικός.	
Ὀ.	ἐκεῖνοι	ἐκεῖναι	ἐκεῖνα
Γ.	ἐκείνων	ἐκείνων	ἐκείνων
Αἰ.	ἐκείνους.	ἐκείνας.	ἐκεῖνα.

Ἀναφορικαί.

Π. Τὰς ἀναφορικὰς τώρα, ἂν ἀγαπᾶτε. Ποῖαι λέγονται ἀναφορικαί;

Μ. Ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι λέγονται ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας μεταχειριζόμεθα, ἀναφέροντες τὸν

νοῦν εἰς τὰ προλεγμένα, χωρὶς νὰ ἐξαναλέγωμεν τὰ αὐτὰ ὀνόματα· κλίνονται δὲ καὶ αὐταὶ τριγενῶς.

	Ἀρσενικόν.	Θηλυκόν.	Οὐδέτερον.
		Ἑνικός.	
Ὀ.	αὐτὸς	αὐτὴ	αὐτὸ
Γ.	αὐτοῦ, τȣ̃, τȣ	αὐτῆς, τῆς, της	αὐτοῦ, τȣ̃, τȣ
Αἰ.	αὐτὸν, τὸν, τον	αὐτὴν, τὴν, την	αὐτὸ, τὸ, το
		Πληθυντικός.	
Ὀ.	αὐτοὶ	αὐταὶ	αὐτὰ
Γ.	αὐτῶν, τῶν, των	——	——
Αἰ.	αὐτοὺς, τȣ̀ς, τȣς.	αὐτὰς, τὰς, τας.	αὐτὰ, τὰ, τα.

		Ἑνικός.	
Ὀ.	ὁ ὁποῖος.	ἡ ὁποία.	τὸ ὁποῖον.

Ταῦτα εὐκόλως κλίνονται κατὰ παραδείγματα εἰς τὴν πρώτην ϗ δευτέραν κλίσιν.

	Ἀρσ.	Θηλ.
	Ἑνικός.	
Ὀ.	ὅστις	ἥτις
	Πληθυντικός.	
Ὀ.	οἵτινες.	αἵτινες.

Εἰς τὰ λοιπὰ δὲν εἶναι εὔχρηστος, ὡς ἀναφορική.

Κτητικαί.

Τὸ ἐπίθετον ὁ ἰδικὸς, ὁμοῦ μὲ τὰς γενικὰς τῶν ἐγὼ, ἐσὺ, ϗ αὐτὸς κατόπιν του, σχηματίζει τὰς κτητικὰς ἀντωνυμίας τῆς γλώσσης μας, ἤτω·

Πρώτου Προσώπου.

	Ἀρσ.	Θηλ.	Οὐδ.
Ὀ.	ὁ ἰδικός μου	ἡ ἰδική μου	τὸ ἰδικόν μου.
	κτλ.	κτλ.	κτλ.
	ὁ ἰδικός μας	ἡ ἰδική μας	τὸ ἰδικόν μας.
	κτλ.	κτλ.	κτλ.

Δευτέρου Προσώπου.

Ὀ.	ὁ ἰδικός σου	ἡ ἰδική σου	τὸ ἰδικόν σου.
	κτλ.	κτλ.	κτλ.
	ὁ ἰδικός σας	ἡ ἰδική σας	τὸ ἰδικόν σας.
	κτλ.	κτλ.	κτλ.

Τρίτου Προσώπου.

Ὀ.	ὁ ἰδικός του	ἡ ἰδική του	τὸ ἰδικόν του.
	ὁ ἰδικός της	ἡ ἰδική της	τὸ ἰδικόν της.
	κτλ.	κτλ.	κτλ.
	ὁ ἰδικός των	ἡ ἰδική των	τὸ ἰδικόν των.

Π. Διατί λέγονται κτητικαί;

Μ. Διότι φανερόνουν τὸν κτήτορα, ἤτοι κύριον πράγματος τινός. Λέγουσα, Τὸ βιβλίον εἶναι ἰδικόν μου, ἐννοῶ, ὅτι ἐγὼ ἐξουσιάζω τὸ βιβλίον· ὅτι αὐτὸ εἶναι κτῆμά μου.

Αὐτοπαθεῖς.

Π. Ποῖαι ἀντωνυμίαι λέγονται αὐτοπαθεῖς, μῆτερ, ϗ πόσαι εἶναι;

Μ. *Εἶναι τρεῖς, αἱ ἀκόλουθοι·*

	Ἑνικός.	Πληθυντικός.
Γ.	*τοῦ ἑαυτοῦ μου*	*τοῦ ἑαυτοῦ μας*
Αἰ.	*τὸν ἑαυτόν μου*	*τὸν ἑαυτόν μας.*
		(δι' ὅλα τὰ γένη.)
Γ.	*τοῦ ἑαυτοῦ σου*	*τοῦ ἑαυτοῦ σας*
Αἰ.	*τὸν ἑαυτόν σου*	*τὸν ἑαυτόν σας.*
Γ.	*τοῦ ἑαυτοῦ του*	*τοῦ ἑαυτοῦ των*
Αἰ.	*τὸν ἑαυτόν του*	*τὸν ἑαυτόν των.*

Ἡ τριτοπρόσωπος κλίνεται ϗ Ἑλληνικώτερα τριγενῶς, οὕτω·

Ἀρσενικόν.

Γ.	*ἑαυτοῦ*	*ἑαυτῶν*
Αἰ.	*ἑαυτὸν*	*ἑαυτούς.*

Θηλυκόν.

Γ.	*ἑαυτῆς*	*ἑαυτῶν*
Αἰ.	*ἑαυτὴν*	*ἑαυτάς.*

Οὐδέτερον.

Γ.	*ἑαυτοῦ*	*ἑαυτῶν*
Αἰ.	*ἑαυτὸ*	*ἑαυτά.*

Ἀόριστοι.

Π. *Ποῖαι λέγονται ἀόριστοι;*

Μ. *Αὗται, ὅποιος, ὅποια, ὅποιον· ϗ μὲ τὸ δήποτε, ὁποιοςδήποτε, ὁποιαδήποτε, ὁποιονδήποτε· (εὐκόλως κλινόμεναι.) Καὶ ἡ ὅστις, ϗ ἡ τὶς, κλινόμεναι κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον·*

	Ἀρσενικόν.	Οὐδέτερον.
Ὀ.	ὅστις	ὅ,τι
Γ.	ὅτινος	ὅτινος
Αἰ.	ὅτινα.	ὅ,τι.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
	Ἀρσ. ϗ Θηλ.	Οὐδ.	Ἀρσ. ϗ Θηλ.	Οὐδ.
Ὀ.	τὶς	τὶ	τινὲς	τινὰ
Γ.	τινὸς	τινὸς	τινῶν	τινῶν
Αἰ.	τινὰ	τὶ	τινάς.	τινά.

Προσέτι ἡ λέξις δεῖνα, κλινομένη οὕτω·

	Ἑνικός.	Πληθυντικός.
Ὀ.	ὁ δεῖνα	οἱ δεῖνες
Γ.	τοῦ δεῖνος	τῶν δείνων
Αἰ.	τὸν δεῖνα	καὶ ἀκλίτως οἱ δεῖνα, κτλ.

Ἐρωτηματικαί.

Π. Ἐρωτηματικαὶ δὲ ποῖαι λέγονται;
Μ. Ὅσας μεταχειριζόμεθα ὅταν ἐρωτῶμεν· ποῖος, ποία, ποῖον, (εὐκόλως κλινόμεναι·) καὶ τὸ ἑξῆς·

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
	Ἀρσ. ϗ Θηλ.	Οὐδ.	Ἀρσ. ϗ Θηλ.	Οὐδ.
Ὀ.	τίς	τί	τίνες	τίνα
Γ.	τίνος	τίνος	τίνων	τίνων
Αἰ.	τίνα	τί	τίνας.	τίνα.

ΡΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΑ.

Μ. Ἔμαθες, Πηνελόπη, περὶ τοῦ ῥήματος, ὅτι εἶναι ἢ ἐνεργητικὸν, ἢ παθητικὸν, ἢ οὐδέτερον. Δέρνω, εἶναι δια-

θέσεως ἐνεργητικῆς· *δ έ ρ ν ο μ α ι*, διαθέσεως παθητικῆς· *ἀ ῤ ῥ ω σ τ ῶ*, διαθέσεως *ο ὐ δ ε τ έ ρ α ς*, ἢ καταστατικῆς.

Π. Ἔχει λοιπὸν τὸ ῥῆμα τρεῖς διαθέσεις, τὴν ἐνεργητικὴν, παθητικὴν, κ̓ οὐδετέραν.

Μ. Λέγω, *γ ρ ά φ ω*, *γ ρ ά φ ο μ ε ν*· *κ ά μ ν ε ι*, *κ ά μ ν ο υ ν*· εἰς τὴν πρώτην περίςασιν, φανερόνω ὅτι ἓν μόνον ὑποκείμενον ἐνεργεῖ· εἰς δὲ τὴν δευτέραν, ὅτι ἐνεργοῦν ὑποκείμενα πλειότερα παρὰ ἕν.

Π. Ἔχει λοιπὸν τὸ ῥῆμα δύο ἀριθμοὺς, τὸν ἑνικὸν κ̓ τὸν πληθυντικόν.

Μ. Ὅταν λέγω, *γ ρ ά φ-ω*, *γ ρ ά φ-ε ι ς*, *γ ρ ά φ-ε ι*, μεταβάλλω τὴν κατάληξιν εἰς φανέρωσιν τῶν προσώπων· *γ ρ ά φ-ω*, εἶναι τοῦ πρώτου προσώπου, *ἐ γ ὼ γ ρ ά φ ω*· *γ ρ ά φ-ε ι ς*, τοῦ δευτέρου προσώπȣ, *σ ὺ γ ρ ά φ ε ι ς*· *γ ρ ά φ-ε ι*, τοῦ τρίτου προσώπου, *ο ὗ τ ο ς ἢ ἐ κ ε ῖ ν ο ς γ ρ ά φ ε ι*.

Π. Εὑρίσκονται λοιπὸν εἰς τὸ ῥῆμα καὶ τὰ τρία πρόσωπα.

Μ. Τὸ ῥῆμα πάσχει πολλὰς μεταβολὰς, διὰ νὰ φανερόνῃ τὸν *χ ρ ό ν ο ν*, ἤγουν τὸν καιρὸν, ὅτε ἠκολούθησε τὸ σημαινόμενον πρᾶγμα. *Γ ρ ά φ ω*, φανερόνει ὅτι ἡ πρᾶξις γίνεται τὴν παροῦσαν στιγμήν· *ἔ γ ρ α ψ α*, φανερόνει ὅτι ἡ πρᾶξις εἶναι τελειωμένη, ὅτι ἐπέρασε· *θ έ λ ω γ ρ ά ψ ε ι ν*, φανερόνει ὅτι ἡ πρᾶξις οὐδ' ἔγινε πρὸ τῆς παρούσης στιγμῆς, οὐδὲ γίνεται τὴν παροῦσαν στιγμὴν, ἀλλ' ὅτι μέλλει νὰ γένῃ κάμμίαν στιγμὴν ὕστερον ἀπὸ τὴν παροῦσαν. *Γ ρ ά φ ω*, λέγεται *χ ρ ό ν ο υ ἐ ν ε σ τ ῶ τ ο ς*, δηλαδὴ τωρινοῦ καιροῦ· *ἔ γ ρ α ψ α*, χρόνου *π α ρ ῳ χ η μ έ ν ο υ*, δηλαδὴ καιροῦ περασμένου

καὶ θέλω γράψειν, χρόνου *μέλλοντος*, δηλαδὴ καιροῦ ὅστις θέλει ἐλθεῖν.

Π. Τρεῖς λοιπὸν εἶναι οἱ χρόνοι, ὁ ἐνεστὼς, ὁ παρῳχημένος, ϗ ὁ μέλλων.

Μ. Οὗτοι εἶναι οἱ θεμελιώδεις, οἱ κυριώτεροι. Πλὴν, ἔχεις καὶ ἄλλα νὰ μάθῃς. Εἴπαμεν ὅτι *ἔγραψα* φανερόνει πρᾶξιν περασμένην.

Π. Βέβαια.

Μ. Ἀλλὰ μηγαρὶ καὶ τὸ *ἔγραφα* δὲν φανερόνει πρᾶξιν περασμένην;

Π. Καὶ αὐτὸ ἐξάπαντος.

Μ. Τὸ δὲ *ἔχω γραμμένα* τί ἄλλο σημαίνει;

Π. Καὶ αὐτὸ φαίνεται νὰ σημαίνῃ πρᾶξιν περασμένην.

Μ. Τὸ δὲ *εἶχα γράψειν*;

Π. Καὶ τοῦτο, ὡς νομίζω.

Μ. Ἰδοὺ λοιπὸν τέσσαρας διαφόρους σχηματισμοὺς λαμβάνει τὸ ῥῆμα, διὰ νὰ φανερόνῃ τὸν περασμένον χρόνον. Μὴ φαντασθῇς ὅμως, Πηνελόπη, ὅτι εἶναι ἄχρηστος αὕτη ἡ ποικιλία; ἢ ὅτι μόνον χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ ζαλίζῃ τῶν ἀρχαρίων τὰς κεφαλάς. Διότι στοχάσου· *ὅταν ὁ Πέτρος ἦλθεν, ἐγὼ ἀκόμη ἔγραφα*· τὸ *ἔγραφα* ἐδῶ φανερόνει πρᾶγμα τελειωμένον, περασμένον ὡς πρὸς τὴν παροῦσαν στιγμήν· ἀτελείωτον ὅμως ὡς πρὸς ἄλλην τινὰ στιγμὴν, ἐκείνην, δηλαδὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Πέτρος ἦλθεν. Οὗτος λέγεται χρόνος *παρατατικός*.—*Ὅταν ὁ Πέτρος ἦλθεν, ἐγὼ εἶχα γράψειν*· τὸ *εἶχα γράψειν* φανερόνει πρᾶγμα περασμένον, καὶ ὡς πρὸς τὴν παροῦσαν στιγμὴν, καὶ ὡς πρὸς ἐκείνην κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Πέτρος ἦλθεν. Οὗτος

λέγεται χρόνος *ὑπερσυντελικός*.—*Ἔγραψα*, λέγεται χρόνυ *ἀορίϛυ*· *ἔχω γραμμένα*, χρόνου *παρακειμένου*. Καὶ οἱ δύο οὗτοι χρόνοι, ὡς εἴπαμεν ἀνωτέρω, φανερόνουν πρᾶγμα περασμένον· ἀλλ' ὁ μὲν ἀόριστος φανερόνει ἁπλῶς ὅτι τὸ πρᾶγμα ἐπέρασε, χωρὶς νὰ προσδιορίζῃ περὶ αὐτῦ τίποτε ἄλλο· ὡς, *ἔγραψα* ἐπιστολήν· ὁ δὲ παρακείμενος φανερόνει ὄχι μόνον ὅτι τὸ πρᾶγμα ἐπέρασεν, ἀλλ' ὅτι ἔχει καὶ κάποιαν σχέσιν μὲ τὸν παρόντα καιρόν. Φανερόνει ὅσον ὁ ἀόριστος, ϗ κἄτι πλειότερον. Ἂν σὲ εἴπω, *ἔχω γραμμένην ἐπιστολήν*, ἐννοῶ ὅτι ἔγραψα ἐπιστολὴν, καὶ ὅτι ἢ ἐπιθυμῶ νὰ τὴν ἐξαποστείλω, ἢ τὴν ἐξαπέστειλα καὶ περιμένω ἀπόκρισιν, ἢ ἄλλο τι παρόμοιον. Τὸ πᾶν περὶ τῆς ἐπιστολῆς δὲν ἔλαβεν ἀκόμη τέλος. *Ἑκατὸν τάλλαρα ἔχω ἐξωδευμένα διὰ οἶκον τινὰ, τὸν ὁποῖον κτίζω*· τοῦτο λέγυσα, ἐννοῶ ὅτι τόσα ἐξώδευσα, ἀλλ' ὅτι καὶ ἄλλα μέλλω νὰ ἐξοδεύσω· ἐξακολουθῶ ἀκόμη νὰ ἐξοδεύω. *Δέκα τόμυς ἔχω ἀναγνωσμένυς τὸ τρέχον ἔτος*· *ἔχω ἀναγνωσμένους* φανερόνει μὲν πρᾶγμα περασμένον· ἡ χρονικὴ ὅμως περίοδος, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ πρᾶγμα συνέβη, ἀκόμη δὲν ἐπέρασεν· ἐνδεχόμενον νὰ ἀναγνώσω καὶ ἄλλους εἰς τὸ διάστημα τοῦ ἔτους. Δὲν ἤθελεν εἶσθαι ὀρθὸν νὰ εἴπῃς, Δέκα τόμους *ἔχω ἀναγνωσμένους τὸ παρελθὸν* ἔτος· ἀλλὰ, δέκα τόμους *ἀνέγνωσα* τὸ παρελθὸν ἔτος.

Π. Τέσσαρες λοιπὸν εἶναι οἱ παρῳχήμενοι χρόνοι, ὁ παρατατικὸς, ὁ παρακείμενος, ὁ ὑπερσυντελικὸς, καὶ ὁ ἀόριστος. Μήπως τάχα εἶναι ϗ διάφοροι μέλλοντες;

Μ. *Ναὶ, κόρη μου, εἶναι τρεῖς· εὔκολα ὅμως δύνασαι νὰ τὰς διακρίνῃς· θ έ λ ω γ ρ ά ψ ε ι ν· θ έ λ ω γ ρ ά φ ε ι ν· θ έ λ ω ἔ χ ε ι ν γ ρ α μ μ έ ν α. Θ έ λ ω γ ρ ά ψ ε ι ν, λέγεται μ έ λ λ ω ν σ υ ν τ ε λ ι κ ὸ ς, διότι φανερόνει τὴν πρᾶξιν ὅτι θέλει τελειώσειν ἅπαξ, μίαν φοράν· ὡς, θ έ λ ω γ ρ ά ψ ε ι ν τ ὴ ν ἐ π ι ς ο λ ή ν.—Θ έ λ ω γ ρ ά φ ε ι ν, λέγεται μ έ λ λ ω ν π α ρ α τ α τ ι κ ὸ ς, διότι φανερόνει τὴν πρᾶξιν ὅτι θέλει παρατείνεσθαι, θέλει γίνεσθαι κατὰ συνέχειαν, ἢ πολλάκις· ὡς, θ έ λ ω γ ρ ά φ ε ι ν ὅ λ η ν τ ὴ ν ἑ β δ ο μ ά δ α· θ έ λ ω ἀ ν α γ ι ν ώ σ κ ε ι ν, ὅ τ α ν ε ὐ κ α ι ρ ῶ.—Θ έ λ ω ἔ χ ε ι ν γ ρ α μ μ έ ν α, λέγεται μ ε τ' ὀ λ ί γ ο ν μ έ λ λ ω ν, ἢ, καλήτερα, μ έ λ λ ω ν σ υ ν τ ε λ ι κ ὸ ς δ ι α ρ κ ή ς. Ὁ χρόνος οὗτος φανερόνει, ὅτι μία πρᾶξις θέλει εἶσθαι τελειωμένη πρὸ ἄλλης τινὸς μελλούσης πράξεως ἢ συμβησομένου· ὡς, θ έ λ ω ἔ χ ε ι ν γ ρ α μ μ έ ν η ν τ ὴ ν ἐ π ι σ τ ο λ ὴ ν π ρ ὸ τ ῆ ς ὥ ρ α ς τ ο ῦ γ ε ύ μ α τ ο ς· ἢ ὅτι πρᾶγμά τι, τὸ ὁποῖον ἤρχισεν ἤδη νὰ γίνεται ἢ νὰ ὑπάρχῃ, θέλει ἐξακολουθεῖν νὰ διαμένῃ τοιοῦτον καὶ εἰς τὸ μετέπειτα· ὡς, θ έ λ ω ἔ χ ε ι ν κ α λ ο θ ε μ έ ν α τ ὰ β ι β λ ί α μ ο υ· θ έ λ ω ἔ χ ε ι ν δ ι α τ α γ μ έ ν α ς τ ὰ ς ὑ π ο θ έ σ ε ι ς μ ο υ· θ έ λ ω ἔ χ ε ι ν σ τ ο λ ι σ μ έ ν α τ ὰ κ ο ρ ά σ ι ά μ ο υ. Ἐλπίζω ὅτι μὲ καταλαμβάνεις.*

Π. *Μάλιστα· δὲν εἶναι δύσκολα· ὀλίγην μελέτην μόνον χρειάζονται· ἀλλὰ θέλω τὴν κάμειν καταμόνας. Ὀκτὼ εἶναι οἱ χρόνοι, ἐνεστὼς, παρατατικὸς, παρακείμενος, ὑπερσυντελικὸς, ἀόριστος, μέλλων συντελικὸς, μέλλων παρατατικὸς, μέλλων συντελικὸς διαρκής. Ἔχει τὸ ῥῆμα ἄλλα παρεπόμενα;*

Μ. Ἔχει καὶ ἐγκλίσεις, τὴν ὁριστικὴν, τὴν προστακτικὴν, καὶ τὴν ὑποτακτικήν. Ὅταν τὸ ῥῆμα ἁπλῶς φανερόνῃ τίποτε, λέγεται ἐγκλίσεως ὁριστικῆς· ὡς, γράφω, ἔγραψα, δὲν θέλω γράψειν, κτλ. Ὅταν μεταχειριζώμεθα τὸ ῥῆμα προστάζοντες, συμβουλεύοντες, προτρέποντες, ἢ παρακαλοῦντες, λέγεται ἐγκλίσεως προστακτικῆς· ὡς, γράφε, πρόσεχε, ἄς τρέξωμεν, ἐλέησέ με. Ὅταν ἔχῃ τὸ ῥῆμα ἔμπροσθέν του τὸ νά, ἄν, ὅταν, ἀφ8, καὶ τὰ τοιαῦτα, λέγεται ἐγκλίσεως ὑποτακτικῆς· ὡς, νὰ γράφω, ἂν ὑπάγω, ὅταν ἔλθω, ἀφοῦ τελειώσω. Εἰς τὴν ἔγκλισιν ταύτην δυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν καὶ τοὺς λεγομένους ὑποθετικοὺς χρόνους· ὡς, ἤθελα γράψειν, ἤθελα ἔχειν γραμμένα, κτλ.

Π. Πέντε λοιπὸν παρεπόμενα ἔχει τὸ ῥῆμα, διάθεσιν, ἀριθμὸν, πρόσωπον, χρόνον, καὶ ἔγκλισιν.

Μ. Πρῶτον θέλω νὰ μάθῃς νὰ κλίνῃς τὸν ἐνεστῶτα καὶ παρατατικὸν τοῦ ἔχω, καὶ τὸν ἐνεστῶτα καὶ παρατατικὸν τοῦ θέλω· ἔπειτα τὸ ὑπαρκτικὸν ῥῆμα. Τὰ ῥήματα ταῦτα λέγονται βοηθητικά, διότι μᾶς βοηθοῦν εἰς τὸ νὰ σχηματίζωμεν τοὺς χρόνους ἄλλων ῥημάτων. Εἰς τὴν σχημάτισιν τοῦ μέλλοντος μεταχειριζόμεθα τὸ θέλω, θέλω γράψειν· εἰς τὴν σχημάτισιν τοῦ παρακειμένου τὸ ἔχω, ἔχω γραμμένα· καὶ εἰς τὴν σχημάτισιν τοῦ παρακειμένου τῆς παθητικῆς διαθέσεως τὸ εἶμαι, εἶμαι γραμμένος,

Ὑπερσυντελικός.

Ἑνικός.	Πληθυντικός.
εἶχα σταθῆν	εἴχαμεν σταθῆν
εἶχες σταθῆν	εἴχετε σταθῆν
εἶχε σταθῆν	εἶχαν σταθῆν.

Μέλλων συντελικός.

θέλω σταθῆν	θέλομεν σταθῆν
θέλεις σταθῆν	θέλετε σταθῆν
θέλει σταθῆν	θέλουν σταθῆν.

Μέλλων παρατατικός.

θέλω εἶσθαι	θέλομεν εἶσθαι
θέλεις εἶσθαι	θέλετε εἶσθαι
θέλει εἶσθαι	θέλουν εἶσθαι.

Προστακτική.

Ἐνεστώς.

ἄς ἦμαι	ἄς ἤμεθα
ἔσο, ἢ εἴσου	εἶσθε
ἄς ἦναι	ἄς ἦναι.

Ὑποτακτική.

Ἐνεστώς.

ἐὰν ἦμαι	ἐὰν ἤμεθα
ἐὰν ἦσαι	ἐὰν ἦσθε
ἐὰν ἦναι	ἐὰν ἦναι.

Ἀόριστος.

ἐὰν σταθῶ	ἐὰν σταθῶμεν
ἐὰν σταθῇς	ἐὰν σταθῆτε
ἐὰν σταθῇ	ἐὰν σταθῶσι.

Ὑποθετικὸς ά.

Ἑνικός.	Πληθυντικός.
ἤθελα εἶσθαι	ἠθέλαμεν εἶσθαι
ἤθελες εἶσθαι	ἠθέλετε εἶσθαι
ἤθελεν εἶσθαι	ἤθελαν εἶσθαι.

Ὑποθετικὸς β'.

ἤθελα σταθῆν
ἤθελες σταθήν, κτλ.

ΜΕΤΟΧΗ.

Μ. Εὑρίσκονται, ὡς εἴπαμεν, μερικαὶ λέξεις, αἵτινες ἔχυν ἀριθμὸν, γένη, ϗ πτώσεις, καθὼς τὰ ὀνόματα· καὶ ἐνταυτῷ φανερόνουν χρόνον καὶ ἐνέργειαν, ἢ πάθος, ἢ κατάστασιν, ὡς τὰ ῥήματα. Διὰ τοῦτο δὲ, ἐπειδὴ μετέχουν ἀπὸ τὴν φύσιν καὶ τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ ῥήματος, καλοῦνται μ ε τ ο χ α ί.

Π. Ἀναφέρετέ μυ, παρακαλῶ, μίαν μετοχήν.

Μ. Ὁ γράφων, οἱ γράφοντες· ὁ γράφων, ἡ γράφυσα, τὸ γράφον· ὁ γράφων,—οντος,—οντα, κτλ. Ὁ γράφων, ἐ κ ε ῖ ν ο ς ὅ σ τ ι ς γ ρ ά φ ε ι, εἶναι χρόνυ ἐνεστῶτος, ϗ φανερόνει ἐνέργειαν· ὁ γράψας, ἐ κ ε ῖ ν ο ς ὅ σ τ ι ς ἔ γ ρ α ψ ε ν, εἶναι χρόνου ἀορίστου· ὁ γ ρ α φ θ ε ὶ ς εἶναι παρομοίως χρόνου ἀορίστου, ἀλλὰ φανερόνει πάθος· ὁ ὬΝ εἶναι μετοχὴ τοῦ εἶμαι, φανερόνυσα ὕπαρξιν.

Ἐνεστώς.

	Ἀρσενικόν.	Θηλυκόν.	Οὐδέτερον.
Ὀν.	ὁ ὢν	ἡ οὖσα	τὸ ὂν
Γεν.	τοῦ ὄντος	τῆς οὔσης	τοῦ ὄντος.

Τὸ ἀρσενικὸν καὶ τὸ οὐδέτερον ὑπάγονται εἰς τὴν τετάρτην κλίσιν· τὸ δὲ θηλυκὸν εἰς τὴν πρώτην.

ΡΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Μ. *Ἀπὸ τὰ ῥήματα, ὅσα ἔχουν τὸν τόνον εἰς τὴν παραλήγουσαν, λέγονται βαρύτονα· καθὼς, γράφω, λέγω· ὅσα δὲ λαμβάνουν περισπωμένην εἰς τὴν λήγουσαν, καλοῦνται περισπώμενα· καθὼς, τιμῶ, πατῶ.*

Εἰς ἕκαστον ῥῆμα, τὰ πρὸ τῆς καταλήξεως γράμματα λέγονται ῥιζικά, διότι, ἐνῷ ἡ κατάληξις μεταβάλλεται, αὐτὰ μένουν, ὡς ῥίζα τοῦ ῥήματος. Εἰς τὰ ἀκόλουθα παραδείγματα τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ῥημάτων, χωρίζονται μὲ μίαν γραμμὴν τὰ ῥιζικὰ γράμματα ἀπὸ τὰς καταλήξεις, διὰ νὰ φαίνεται καθαρώτερα ὁ τρόπος, κατὰ τὸν ὁποῖον σχηματίζονται.

Παράδειγμα τῶν βαρυτόνων ῥημάτων.

ἘΝΕΡΓΗΤΙΚΌΝ.

Ἔγκλισις ὁριστική.

Ἐνεστώς.

γράφ-ω	γράφ-ομεν
γράφ-εις	γράφ-ετε
γράφ-ει	γράφ-ουν.

Παρατατικός.

ἔγραφ-α	ἐγράφ-αμεν
ἔγραφ-ες	ἐγράφ-ετε
ἔγραφ-ε	ἔγραφ-αν.

Παρακείμενος.

ἔχω	γραμμένα, ἢ
ἔχεις	γραμμένον,
ἔχει	γραμμένην,
ἔχομεν	γραμμένον,
ἔχετε	κτλ.
ἔχουν	

Ὑπερσυντελικός.

εἶχα	γράψειν· ἢ
εἶχες	γραμμένα, ἢ
εἶχε	γραμμένον,
εἴχαμεν	γραμμένην,
εἴχετε	γραμμένον.
εἶχαν	

Ἀόριστος.

ἔγραψ-α	ἐγράψ-αμεν
ἔγραψ-ες	ἐγράψ-ετε
ἔγραψ-ε	ἔγραψ-αν.

Μέλλων συντελικός.

θέλω	γράψειν.
θέλεις	
κτλ.	

Μέλλων παρατατικός.

θέλω	γράφειν.
κτλ.	

Μέλλων συντελικὸς διαρκής.

θέλω	ἔχειν	γραμμένα, ἢ
θέλεις	ἔχειν	γραμμένον,
θέλει	ἔχειν	γραμμένην,
θέλομεν	ἔχειν	γραμμένον.
κτλ.		

Προστακτική.

Ἐνεστώς.

ἂς γράφ-ω	ἂς γράφ-ωμεν
γράφ-ε	γράφ-ετε
ἂς γράφ-ῃ	ἂς γράφ-ωσι,

Παρακείμενος.

ἂς ἔχω ἔχε ἂς ἔχῃ	γραμμένα κτλ.	ἂς ἔχωμεν ἔχετε ἂς ἔχωσι	γραμμένα κτλ.

Ἀόριστος.

ἂς γράψ-ω	ἂς γράψ-ωμεν
γράψ-ε	γράψ-ετε
ἂς γράψ-ῃ	ἂς γράψ-ωσι.

Ὑποτακτική.

Ἐνεστώς.

ἂν γράφ-ω	ἂν γράφ-ωμεν
ἂν γράφ-ῃς	ἂν γράφ-ετε
ἂν γράφ-ῃ	ἂν γράφ-ωσι.

Παρακείμενος.

ἂν ἔχω ἂν ἔχῃς ἂν ἔχῃ	γραμμένα κτλ.	ἂν ἔχωμεν ἂν ἔχετε ἂν ἔχωσι	γραμ-μένα κτλ.

Ἀόριστος.

ἂν γράψ-ω	ἂν γράψ-ωμεν
ἂν γράψ-ῃς	ἂν γράψ-ετε
ἂν γράψ-ῃ	ἂν γράψ-ωσι.

Ὑποθετικὸς ά.

ἤθελα κτλ. } γράφειν.

Ὑποθετικὸς β'.

ἤθελα κτλ. } γράψειν.

Ὑποθετικὸς γ'.

ἤθελα ἔχειν γραμμένα, κτλ.

Μετοχή.

Ἐνεστώς.

Ἀρσενικόν.	Θηλυκόν.	Οὐδέτερον.
ὁ γράφ-ων	ἡ γράφ-ουσα	τὸ γράφ-ον
τȣ̃ γράφ-οντος	τῆς γραφ-ȣ́σης	τȣ̃ γράφ-οντος.

Ἀόριστος.

ὁ γράψ-ας	ἡ γράψ-ασα	τὸ γράψ-αν
τȣ̃ γράψ-αντος	τῆς γραψ-άσης	τȣ̃ γράψ-αντος.

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ.

Ἔγκλισις ὁριστική.

Ἐνεστώς.

γράφ-ομαι	γραφ-όμεθα
γράφ-εσαι	γράφ-εσθε
γράφ-εται	γράφ-ονται.

Παρατατικός.

ἐγραφ-όμην	ἐγραφ-όμεθα
ἐγράφ-εσο	ἐγράφ-εσθε
ἐγράφ-ετο	ἐγράφ-οντο.

Παρακείμενος.		Ὑπερσυντελικός.	
εἶμαι	γραμμένος,	ἤμην	γραμμένος κτλ.
εἶσαι	γραμμένη,	ἦσο	
εἶναι	γραμμένον,	ἦτο	
εἴμεθα	γραμμένοι,	ἤμεθα	
εἶσθε	γραμμέναι,	ἦσθε	
εἶναι	γραμμένα.	ἦσαν	

Ὑπερσυντελικὸς κατ' ἄλλον τρόπον.

εἶχα
εἶχες } γραφθῆν.
κτλ.

Ἀόριστος.

ἐγράφ-θην, ἢ / ἐγράφ-θηκα	ἐγράφ-θημεν, ἢ / ἐγραφ-θήκαμεν
ἐγράφ-θης, ἢ / ἐγράφ-θηκες	ἐγράφ-θητε, ἢ / ἐγραφ-θήκετε
ἐγράφ-θη, ἢ / ἐγράφ-θηκε	ἐγράφ-θησαν, ἢ / ἐγράφ-θηκαν.

Μέλλων συντελικός. θέλω γραφθῆν, κτλ.

Μέλλων παρατατικός θέλω γράφεσθαι.

Μέλλων συντελικὸς διαρκής.

θέλω εἶσθαι γραμμένος.

Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή.

Ἐνεστώς.

ἄς γράφ-ωμαι	ἄς γραφ-ώμεθα
γράφ-ου	γράφ-εσθε
ἄς γράφ-εται	ἄς γράφ-ωνται.

Παρακείμενος.

ἄς ἦμαι
ἔσο } γραμμένος, κτλ.

Ἀόριστος.

ἄς γραφ-θῶ	ἄς γραφ-θῶμεν
γράψ-ου	γραφ-θῆτε
ἄς γραφ-θῇ	ἄς γραφ-θῶσι.

Ὑποτακτική.

Ἐνεστώς.

ἐὰν γράφ-ωμαι	ἐὰν γραφ-ώμεθα
ἐὰν γράφ-εσαι	ἐὰν γράφ-εσθε
ἐὰν γράφ-εται	ἐὰν γράφ-ωνται.

Παρακείμενος.

ἐὰν ἦμαι
ἐὰν ἦσαι } γραμμένος, κτλ.
κτλ.

Ἀόριστος.

ἐὰν γραφ-θῶ	ἐὰν γραφ-θῶμεν
ἐὰν γραφ-θῇς	ἐὰν γραφ-θῆτε
ἐὰν γραφ-θῇ	ἐὰν γραφ-θῶσι.

Ὑποθετικὸς ά.

ἤθελα γράφεσθαι.

Ὑποθετικὸς β'.

ἤθελα γραφθῆν.

Ὑποθετικὸς γ'.

ἤθελα εἶσθαι γραμμένος.

Μετοχή.

Ἐνεστώς.

Ἀρσ.	Θηλ.	Οὐδ.
ὁ γραφόμενος	ἡ γραφομένη	τὸ γραφόμενον.

Παρακείμενος.

ὁ γραμμένος	ἡ γραμμένη	τὸ γραμμένον.

Ἀόριστος.

ὁ γραφθεὶς ἡ γραφθεῖσα τὸ γραφθὲν
τοῦ γραφθέντος τῆς γραφθείσης τοῦ γραφθέντος.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΡΗΜΑΤΩΝ ΒΑΡΥΤΟΝΩΝ.

ἀκούω	κηρύττω	στέλλω
ἀλαλάζω	κόπτω	σφίγγω
ἀλείφω	λύω	σχολάζω
ἀλλάζω	μαλάσσω	σχίζω
ἀπολαύω	μαραίνω	τρίβω
ἁρμόζω	μένω	τρέφω
ἁρπάζω	νομίζω	φθείρω
βλάπτω	παιδεύω	φράζω
γνωρίζω	παίζω	φροντίζω
δανείζω	πλέκω	χρίω
ἐλπίζω	ῥάπτω	χορεύω
ἑορτάζω	σέβομαι	ψεύδομαι
θαυμάζω	σπείρω	ψηφίζω.

Παραδείγματα τῶν περισπωμένων ῥημάτων.

ἘΝΕΡΓΗΤΙΚΌΝ.

Ἔγκλισις ὁριστική.

Ἐνεστώς.

	Συζυγία Πρώτη.	Συζυγία Δευτέρα.
Ἑν.	τιμ-ῶ	πατ-ῶ
	τιμ-ᾷς	πατ-εῖς
	τιμ-ᾷ	πατ-εῖ
Πλ.	τιμ-ῶμεν	πατ-οῦμεν
	τιμ-ᾶτε	πατ-εῖτε
	τιμ-οῦν, ἢ -ῶσι,	πατ-οῦν,

Παρατατικός.

Ἑν.	*ἐτιμ-οῦσα*	*ἐπατ-οῦσα*
	ἐτιμ-οῦσες	*ἐπατ-οῦσες*
	ἐτιμ-οῦσε	*ἐπατ-οῦσε*
Πλ.	*ἐτιμ-ούσαμεν*	*ἐπατ-ούσαμεν*
	ἐτιμ-ούσετε	*ἐπατ-ούσετε*
	ἐτιμ-οῦσαν.	*ἐπατ-οῦσαν.*

Ἤ

Ἑν.	*ἐτίμ-ων*	*ἐπάτ-ουν*
	ἐτίμ-ας	*ἐπάτ-εις*
	ἐτίμ-α	*ἐπάτ-ει*
Πλ.	*ἐτιμ-ῶμεν*	*ἐπατ-οῦμεν*
	ἐτιμ-ᾶτε	*ἐπατ-εῖτε*
	ἐτίμ-ων.	*ἐπάτ-ουν.*

Παρακείμενος.

ἔχω τιμημένα. *ἔχω πατημένα.*

Ὑπερσυντελικός.

εἶχα { *τιμήσειν, ἢ* / *τιμημένα.* } *εἶχα* { *πατήσειν, ἢ* / *πατημένα.* }

Ἀόριστος.

ἐτίμ-ησα. *ἐπάτ-ησα.*

Μέλλων συντελικός.

θέλω τιμήσειν. *θέλω πατήσειν.*

Μέλλων παρατατικός.

θέλω τιμᾷν. *θέλω πατεῖν.*

Μέλλων συντελικὸς διαρκής.

θέλω ἔχειν τιμημένα. *θέλω ἔχειν πατημένα.*

Προστακτική.

Ἐνεστώς.

Ἑν.	ἄς τιμ-ῶ	ἄς πατ-ῶ
	τίμ-α	πάτ-ει
	ἄς τιμ-ᾷ	ἄς πατ-ῇ
Πλ.	ἄς τιμ-ῶμεν	ἄς πατ-ῶμεν
	τιμ-ᾶτε	πατ-εῖτε
	ἄς τιμ-ῶσι.	ἄς πατ-ῶσι.

Παρακείμενος.

ἄς ἔχω τιμημένα. ἄς ἔχω πατημένα.

Ἀόριστος.

ἄς τιμ-ήσω	ἄς πατ-ήσω
τίμ-ησε, κτλ.	πάτ-ησε, κτλ.

Ὑποτακτική.

Ἐνεστώς.

Ἑν.	ἐὰν τιμ-ῶ	ἐὰν πατ-ῶ
	ἐὰν τιμ-ᾷς	ἐὰν πατ-ῇς
	ἐὰν τιμ-ᾷ	ἐὰν πατ-ῇ
Πλ.	ἐὰν τιμ-ῶμεν	ἐὰν πατ-ῶμεν
	ἐὰν τιμ-ᾶτε	ἐὰν πατ-ῆτε
	ἐὰν τιμ-ῶσι.	ἐὰν πατ-ῶσι.

Παρακείμενος.

ἐὰν ἔχω τιμημένα. ἐὰν ἔχω πατημένα.

Ἀόριστος.

ἐὰν τιμ-ήσω. ἐὰν πατ-ήσω.

Ὑποθετικὸς ά.

ἤθελα τιμᾷν. ἤθελα πατεῖν.

Ὑποθετικὸς β'.

ἤθελα τιμήσειν. ἤθελα πατήσειν.

Ὑποθετικὸς γ'.

ἤθελα ἔχειν τιμημένα. ἤθελα ἔχειν πατημένα.

Μετοχή.

Ἐνεστώς.

Ἀρσ.	ὁ τιμῶν τȣ̃ τιμῶντος.	Ἀρσ.	ὁ πατῶν τȣ̃ πατοῦντος.
Θηλ.	ἡ τιμῶσα τῆς τιμώσης.	Θηλ.	ἡ πατοῦσα τῆς πατούσης.
Οὐδ.	τὸ τιμῶν τοῦ τιμῶντος.	Οὐδ.	τὸ πατοῦν τοῦ πατοῦντος.

Ἀόριστος.

Ἀρσ.	ὁ τιμήσας	ὁ πατήσας
Θηλ.	ἡ τιμήσασα	ἡ πατήσασα
Οὐδ.	τὸ τιμῆσαν.	τὸ πατῆσαν.

ΠΑΘΗΤΙΚΟ΄Ν.

Ἔγκλισις ὁριστική.

Ἐνεστώς.

Ἑν.	τιμ-ῶμαι	πατ-οῦμαι
	τιμ-ᾶσαι	πατ-εῖσαι
	τιμ-ᾶται	πατ-εῖται
Πλ.	τιμ-ώμεθα	πατ-ούμεθα
	τιμ-ᾶσθε	πατ-εῖσθε
	τιμ-ῶνται.	πατ-οῦνται.

Παρατατικός.

Ἑν.	ἐτιμ-ώμην	ἐπατ-ούμην
	ἐτιμ-ᾶσο	ἐπατ-εῖσο
	ἐτιμ-ᾶτο	ἐπατ-εῖτο
Πλ.	ἐτιμ-ώμεθα	ἐπατ-ούμεθα
	ἐτιμ-ᾶσθε	ἐπατ-εῖσθε
	ἐτιμ-ῶντο.	ἐπατ-οῦντο.

Παρακείμενος.

εἶμαι τιμημένος. εἶμαι πατημένος.

Ὑπερσυντελικός.

εἶχα τιμηθῆν, ἢ ἤμην τιμημένος. εἶχα πατηθῆν, ἢ ἤμην πατημένος.

Ἀόριστος.

ἐτιμ-ήθην, ἢ ἐτιμ-ήθηκα. ἐπατ-ήθην, ἢ ἐπατ-ήθηκα.

Μέλλων συντελικός.

θέλω τιμηθῆν. θέλω πατηθῆν.

Μέλλων παρατατικός.

θέλω τιμᾶσθαι. θέλω πατεῖσθαι.

Μέλλων συντελικὸς διαρκής.

θέλω εἶσθαι τιμημένος. θέλω εἶσθαι πατημένος.

Προστακτική.

Ἐνεστώς.

Ἑν.	ἂς τιμ-ῶμαι	ἂς πατ-ῶμαι
	τιμ-ῶ	πατ-οῦ
	ἂς τιμ-ᾶται	ἂς πατ-ῆται

Πλ.	ἄς τιμ-ώμεθα	ἄς πατ-ώμεθα
	τιμ-ᾶσθε	πατ-εῖσθε
	ἄς τιμ-ῶνται.	ἄς πατ-ῶνται.

Παρακείμενος.

ἄς ἦμαι τιμημένος. ἄς ἦμαι πατημένος.

Ἀόριστος.

Ἑν.	ἄς τιμ-ηθῶ	ἄς πατ-ηθῶ
	τιμ-ήσου	πατ-ήσου
	ἄς τιμ-ηθῇ	ἄς πατ-ηθῇ
Πλ.	ἄς τιμ-ηθῶμεν	ἄς πατ-ηθῶμεν
	τιμ-ηθῆτε	πατ-ηθῆτε
	ἄς τιμ-ηθῶσι.	ἄς πατ-ηθῶσι.

Ὑποτακτική.

Ἐνεστώς.

Ἑν.	ἐὰν τιμ-ῶμαι	ἐὰν πατ-ῶμαι
	ἐὰν τιμ-ᾶσαι	ἐὰν πατ-ῆσαι
	ἐὰν τιμ-ᾶται	ἐὰν πατ-ῆται
Πλ.	ἐὰν τιμ-ώμεθα	ἐὰν πατ-ώμεθα
	ἐὰν τιμ-ᾶσθε	ἐὰν πατ-ῆσθε
	ἐὰν τιμ-ῶνται.	ἐὰν πατ-ῶνται.

Παρακείμενος.

ἐὰν ἦμαι τιμημένος. ἐὰν ἦμαι πατημένος

Ἀόριστος.

ἐὰν τιμ-ηθῶ. ἐὰν πατ-ηθῶ.

Ὑποθετικὸς ά.

ἤθελα τιμᾶσθαι. ἤθελα πατεῖσθαι

Ὑποθετικὸς β′.

ἤθελα τιμηθῆν. ἤθελα πατηθῆν.

Ὑποθετικὸς γ′.

ἤθελα εἶσθαι τιμημένος. ἤθελα εἶσθαι πατημένος.

Μετοχή.

Ἐνεστώς.

ὁ τιμώμενος,—η,—ον. ὁ πατούμενος,—η,—ον.

Παρακείμενος.

ὁ τιμημένος. ὁ πατημένος.

Ἀόριστος.

Ἀρσ.	ὁ τιμ-ηθεὶς	ὁ πατ-ηθεὶς
Θηλ.	ἡ τιμ-ηθεῖσα	ἡ πατ-ηθεῖσα
Οὐδ.	τὸ τιμ-ηθέν.	τὸ πατ-ηθέν.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΡΗΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΣΠΩΜΕΝΩΝ.

ἀγαπῶ	ἐρωτῶ	ὁμολογῶ
ἀδικῶ	ζητῶ	πατῶ
ἀκολουθῶ	ζωγραφῶ	πεινῶ
ἀπαντῶ	κινῶ	πλεονεκτῶ
ἀριθμῶ	λαλῶ	σιωπῶ
γελῶ	λυπῶ	τιμωρῶ
διψῶ	μετρῶ	τολμῶ
δυστυχῶ	μισῶ	φιλῶ
ἐνοχλῶ	νουθετῶ	φορῶ
ἐπιθυμῶ	οἰκοδομῶ	χαλῶ.

ΠΕΡΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ, ΚΤΛ.

Π. *Παρατηρῶ ὅτι εἶναι δύο τάξεις ῥημάτων περισπωμένων· τινὰ ἔχουν Α͂Σ καὶ Α͂, ὡς τ ι μ-ᾷ ς, τ ι μ-ᾷ, καὶ ἄλλα ΕΙ͂Σ καὶ ΕΙ͂, ὡς, π α τ-ε ῖ ς, π α τ-ε ῖ, εἰς τὸ δεύτερον καὶ τρίτον πρόσωπον τοῦ ἐνεστῶτος.*

Μ. *Βέβαια· αἱ δύο τάξεις λέγονται σ υ ζ υ γ ί α ι. Ὀνομάζονται δὲ τὰ περισπώμενα καὶ σ υ ν η ρ η μ έ ν α, διότι εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἔλεγαν, τ ι μ-ά ω τ ι μ-ῶ, π α τ-έ ω π α τ-ῶ.*

Π. *Παρατηρῶ ἓν ἄλλο πρᾶγμα· ὁ παρατατικὸς καὶ ὁ ἀόριστος λαμβάνουν* Ε *εἰς τὴν ἀρχήν· γ ρ ά φ ω, ἔ γ ρ α φ α, ἔ γ ρ α ψ α· τ ι μ ῶ, ἐ τ ι μ ο ῦ σ α, ἐ τ ί μ η σ α· π α τ ῶ, ἐ π α τ ο ῦ σ α, ἐ π ά τ η σ α.*

Μ. *Τὸ* Ε *αὐτὸ λέγεται α ὔ ξ η σ ι ς σ υ λ λ α β ι κ ή· τὴν λαμβάνουν δὲ ὁ παρατατικὸς καὶ ὁ ἀόριστος ὅλων τῶν ῥημάτων, ὅσα ἀρχίζουν ἀπὸ σύμφωνον. Ὅταν τὸ ῥῆμα ἀρχίζῃ ἀπὸ* Ῥ, *διπλασιάζεται τὸ σύμφωνον τοῦτο, ὡς, ῥ ί π τ ω, ἔ ῤ ῥ ι π τ α, ἔ ῤ ῥ ι ψ α.*

Π. *Ὅταν δὲ τὸ ῥῆμα ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνῆεν, τί γίνεται;*

Μ. *Ἐξεύρεις ὅτι ἑπτὰ εἶναι τὰ φωνήεντα,* Α, Ε, Η, Ι, Ο, Υ, Ω· *διαιροῦνται δὲ εἰς τρεῖς τάξεις· τὰ* Η, Ω, *λέγονται μ α κ ρ ά· τὰ* Ε, Ο, *β ρ α χ έ α· τὰ* Α, Ι, Υ, *δ ί χ ρ ο ν α, ἤγουν, ἄλλοτε μακρά, ἄλλοτε βραχέα. Ὅταν τὸ ῥῆμα ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνῆεν βραχύ, τὸ φωνῆεν τοῦτο γίνεται μακρὸν εἰς τὸν παρατατικὸν καὶ ἀόριστον· ὅθεν λέγεται α ὔ ξ η σ ι ς χ ρ ο ν ι κ ή· ὡς, ἀ κ ο ύ ω, ἤ κ ο υ α, ἤ κ ο υ σ α· ἐ λ-*

πίζω, ἤλπιζα, ἤλπισα· ὁμιλῶ, ὡμιλοῦσα, ὡμίλησα. Συχνὰ ὅμως λέγομεν, ὡς καὶ γράφομεν, καὶ, ἄκουα, ἄκουσα· ἔλπιζα, ἔλπισα.—Εἰς τὸ ἑορτάζω μόνον τὸ ο τρέπεται εἰς Ω, ἑώρταζα, ἑώρτασα.—Τὰ φωνήεντα Η, Ω, Ι, Υ, μένουν ἄτρεπτα· ὅθεν, ἠχῶ, ἠχοῦσα· ὠφελῶ, ὠφελοῦσα· ἱκετεύω, ἱκέτευα· ὑβρίζω, ὕβριζα· ὡς καὶ αἱ δίφθογγοι ΕΙ, ΟΙ, ΟΥ, ΥΙ· ὡς, εἰκάζω, εἴκαζα· οἰκονομῶ, οἰκονομοῦσα· οὐρίζω, οὔριζα· υἱοθετῶ, υἱοθετοῦσα. Τῆς διφθόγγου ΑΙ τὸ μὲν Α τρέπεται εἰς Η, τὸ δὲ Ι ὑπογράφεται· ὡς, αἰσχύνομαι, ᾐσχυνόμην· τῶν ΑΥ δὲ καὶ ΕΥ τρέπεται τὸ πρῶτον φωνῆεν, ὡς ἀνωτέρω· αὐξάνω, ηὔξανα· εὔχομαι, ηὐχόμην· καὶ αἱ τρεῖς ὅμως αὗται μένουν πολλάκις ἄτρεπτοι, ὡς, αἰσθάνομαι, αἰσθανόμην· αὐξάνω, αὔξανα· εὑρίσκω, εὕρισκα.

Π. Ὅταν δὲ τὸ ῥῆμα ἦναι σύνθετον ἀπὸ πρόθεσιν;

Μ. Ἡ αὔξησις γίνεται ἢ πρὸ τῆς προθέσεως, ἢ μετὰ τὴν πρόθεσιν· διατρίβω, ἐδιάτριβα, καὶ διέτριβα· καταπείθω, ἐκατάπειθα, καὶ κατέπειθα. Εἰς δὲ τὰ ἀπὸ φωνῆεν ἢ δίφθογγον ἀρχίζοντα, ἡ αὔξησις γίνεται ποτὲ μὲν συλλαβικῶς, ποτὲ δὲ χρονικῶς· παρακούω, ἐπαράκουα, καὶ παρήκουα· καταντῶ, ἐκατάντησα, καὶ κατήντησα· ἐνίοτε λαμβάνουν διπλῆν αὔξησιν, ὡς, ἐκατήντησα.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ.

Π. *Παρατηρῶ ὅτι εἰς τὸ γράφω, ὁ ἀόριστος ἔχει Ψ πρὸ τοῦ Α· εἰς δὲ τὸ τιμῶ καὶ τὸ πατῶ, Σ. Εἶναι τάχα κανόνες περὶ τούτου;*

Μ. *Μάλιστα· θέλω δὲ νὰ μάθῃς ἐξ αὐτῶν τινάς, τοὺς περὶ τῶν βαρυτόνων· διότι τὸν ἀόριστον καὶ μέλλοντα τῶν περισπωμένων εὔκολα δύνασαι νὰ σχηματίζῃς, κατὰ τὸ τιμῶ καὶ πατῶ, γενικῶς. Ὅταν ὁ ἐνεστὼς πρὸ τοῦ Ω ἔχῃ Β, Π, Φ, ὁ ἀόριστος καὶ ὁ μέλλων συντελικὸς ἔχουν Ψ· ὡς, τρίβω, ἔτριψα, θέλω τρίψειν· λείπω, ἔλειψα, θέλω λείψειν· γράφω, ἔγραψα, θέλω γράψειν.—Ἐὰν πρὸ τοῦ Ω ἔχῃ ἐκεῖνος Γ, Κ, Χ, ἢ ΧΝ, οὗτοι ἔχουν Ξ· ὡς, πνίγω, ἔπνιξα, θέλω πνίξειν· πλέκω, ἔπλεξα, θέλω πλέξειν· τρέχω, ἔτρεξα, θέλω τρέξειν· διώχνω, ἐδίωξα, θέλω διώξειν.—Ὅταν ἐκεῖνος πρὸ τοῦ Ω ἔχῃ Δ, Θ, Τ, ἢ ἔχῃ τὸ Ω καθαρόν, οὗτοι ἔχουν Σ· σπεύδω, ἔσπευσα, θέλω σπεύσειν· πείθω, ἔπεισα, θέλω πείσειν· θέτω, ἔθεσα, θέλω θέσειν· ἀκούω, ἤκουσα, θέλω ἀκούσειν.—Ὅταν ἐκεῖνος ἔχῃ Ζ, ΣΣ, ἢ ΤΤ, οὗτοι ἔχουν Σ εἰς μερικά, καὶ εἰς μερικὰ Ξ· νομίζω, ἐνόμισα, θέλω νομίσειν· θαυμάζω, ἐθαύμασα, θέλω θαυμάσειν· στίζω, ἔστιξα, θέλω στίξειν· παίζω, ἔπαιξα, θέλω παίξειν.—Ἐὰν ἐκεῖνος τελειόνῃ εἰς ΛΛΩ, ΜΝΩ, ΝΩ, ΡΩ, ὁ ἀόριστος τελειόνει εἰς ΛΑ, ΜΑ, ΝΑ,*

ΡΑ, καὶ ὁ μέλλων εἰς ΛΕΙΝ, ΜΕΙΝ, ΝΕΙΝ, ΡΕΙΝ· ψάλλω, ἔψαλα, θέλω ψάλειν· κάμνω, ἔκαμα, θέλω κάμειν· κρίνω, ἔκρινα, θέλω κρίνειν· σπείρω, ἔσπειρα, θέλω σπείρειν. Ὅταν ἦναι δισύλλαβος ὁ ἐνεστὼς, κ' ἔχῃ εἰς τὴν δευτέραν συλλαβὴν Ε, προσθέτεται καὶ Ι εἰς τὸν αόριστον καὶ μέλλοντα· δέρω, ἔδειρα, θέλω δείρειν· μένω, ἔμεινα, θέλω μείνειν· στέλλω, ἔστειλα, θέλω στείλειν.—Ὅσα ἔχουν ΑΙ εἰς τὴν δευτέραν συλλαβὴν, ῥίπτουν τὸ Ι· γλυκαίνω, ἐγλύκανα, θέλω γλυκάνειν.—Μερικὰ εἰς ΝΩ, ἔχουν Σ εἰς τὸν αόριστον καὶ μέλλοντα· δένω, ἔδεσα, θέλω δέσειν· φθάνω, ἔφθασα, θέλω φθάσειν.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ ΑΟΡΙΣΤΟΥ.

Π. Ἂν ἀγαπᾶτε νὰ μὲ δώσετε κανόνας καὶ περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ παθητικοῦ ἀορίστυ, θέλω προσπαθήσειν νὰ τοὺς μάθω.

Μ. Τὸν παθητικὸν ἀόριστον σχηματίζομεν ἀπὸ τὸν ἐνεργητικὸν, τρέποντες τὸ Α εἰς ΘΗΝ, καὶ κοινότερον εἰς ΘΗΚΑ· ἐτίμησα, ἐτιμήθην, ἐτιμήθηκα.—Ἐὰν ὁ ἀόριστος τελειόνῃ εἰς Ψ, τρέπεται εἰς Φ· ἔγραψα, ἐγράφθην· ἐνίοτε ῥίπτεται καὶ τὸ Θ διὰ καλλιφωνίαν· ἔβαψα, ἐβάφην.—Ἐὰν εἰς Ξ, τρέπεται εἰς Χ· ἔπλεξα, ἐπλέχθην.—Ἐὰν εἰς Σ, ῥίπτεται· ἔχασα, ἐχάθην· ἐκτὸς ὅταν ὁ ἐνεργητικὸς τελειόνῃ εἰς ΑΣΑ, ΙΣΑ, ϗ ΟΣΑ· τότε φυλάττεται· ἔπλασα, ἐπλάσθην· ἔκτισα, ἐκτίσθην· ἥρμοσα

ἡρμόσθην· καὶ ἔζωσα, ἐζώσθην· καὶ ἔξωσα, ἐξώσθην.—Ἐὰν ἦναι Ν, εἰς τὰ δισύλλαβα ῥίπτεται· κρίνω, ἔκρινα, ἐκρίθην· ἀλλ' εἰς τὰ τρισύλλαβα φυλάττεται· μολύνω, ἐμόλυνα, ἐμολύνθην. —Ἐὰν ἦναι Λ ἢ Ρ, φυλάττεται· ἔψαλα, ἐψάλθην· ἔσυρα, ἐσύρθην.—Ὁ παθητικὸς ἀόριστος φυλάττει τὴν δευτέραν συλλαβὴν τοῦ ἐνεργητικοῦ· ἔτριψα, ἐτρίφθην· ἐκτὸς ἂν τὸ ῥῆμα τελειόνῃ εἰς ΕΠΩ, ΕΦΩ, ΕΛΛΩ, ΕΡΩ, καὶ ΕΙΡΩ· τότε τρέπεται τὸ Ε ἢ ΕΙ εἰς Α· τρέπω, ἔτρεψα, ἐτράπην· στρέφω, ἔστρεψα, ἐστράφην· στέλλω, ἔστειλα, ἐστάλθην· δέρω, ἔδειρα, ἐδάρθην· σπείρω, ἔσπειρα, ἐσπάρθην.—Τὰ εἰς ῶ, τῶν ὁποίων ὁ ἐνεργητικὸς ἀόριστος τελειόνει εἰς ΗΣΑ, ἔχουν τὸν παθητικὸν εἰς ΗΘΗΝ· νικῶ, ἐνίκησα, ἐνικήθην· ὅταν ἐκεῖνος τελειόνῃ εἰς ΕΣΑ, οὗτος τελειόνει ποτὲ μὲν εἰς ΕΘΗΝ, ποτὲ δὲ εἰς ΕΣΘΗΝ· ἐπαίνεσα, ἐπαινέθην· ἐκάλεσα, ἐκαλέσθην.—Ὅταν ἐκεῖνος τελειόνῃ εἰς ΑΣΑ, οὗτος τελειόνει εἰς ΑΣΘΗΝ· ἐγέλασα, ἐγελάσθην.—Ἀπὸ τὸν ἀόριστον γίνεται ὁ μέλλων συντελικός· ἐγράφθην, θέλω γραφθῆν.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΠΑΘΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΟΧΗΣ.

Π. *Πόθεν καὶ πῶς σχηματίζεται ὁ παρακείμενος τῆς παθητικῆς μετοχῆς;*

Μ. *Σχηματίζεται* ἀπὸ τὸν παθητικὸν ἀόριστον τῆς ὁριστικῆς, δι' ἀποβολῆς τῆς αὐξή-

σεως, καὶ τροπῆς τοῦ ΘΗΝ εἰς ΜΕΝΟΣ· ἐ π α τ ή-θ η ν, π α τ η μ έ ν ο ς.—Ἡ αὔξησις, ὅταν μὲν ἦναι συλλαβικὴ, ἀποβάλλεται πάντοτε· ὅταν δὲ χρονικὴ, ποτὲ μὲν ἀποβάλλεται, ποτὲ δὲ ὄχι· η ὐ ξ ή θ η ν, α ὐ ξ η μ έ ν ο ς, ἢ η ὐ ξ η μ έ ν ο ς. —Ἐὰν πρὸ τοῦ ΘΗΝ ἦναι Φ, τρέπεται εἰς Μ· ἐ γ ρ ά φ θ η ν, γ ρ α μ μ έ ν ο ς.—Ἐὰν δὲ Χ, τρέπεται εἰς Γ· ἐ π λ έ χ θ η ν, π λ ε γ μ έ ν ο ς. —Ἐὰν δὲ Ν, ἐνίοτε τρέπεται εἰς Μ· ἐ ξ η ρ ά ν-θ η ν, ξ η ρ α μ μ έ ν ο ς· κοινῶς δὲ εἰς Σ· ἐ μ ο-λ ύ ν θ η ν, μ ο λ υ σ μ έ ν ο ς.—Ἐὰν πρὸ τῦ ΘΗΝ ἔχῃ ὁ ἀόριστος Σ, Λ, ἢ Ρ, μένει· ἐ κ τ ί σ θ η ν, κ τ ι σ μ έ ν ο ς· ἐ σ τ ά λ θ η ν, σ τ α λ μ έ ν ο ς· ἐ δ ά ρ θ η ν, δ α ρ μ έ ν ο ς.—Ὅταν, τέλος πάντων, λήγῃ ὁ παθητικὸς ἀόριστος εἰς ΦΗΝ ἢ ΠΗΝ, τὸ μεταβάλλει ὁ παρακείμενος εἰς ΜΜΕΝΟΣ· ἐ β ά φ η ν, β α μ μ έ ν ο ς· ἐ τ ρ ά π η ν, τ ρ α μ-μ έ ν ο ς.

ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ—ΑΠΡΟΣΩΠΑ.

Μ. Ῥήματά τινὰ δὲν σχηματίζουν τὸν ἀόριστον, ϗ ἄλλους τινὰς χρόνους, κατὰ ὁποιονδήποτε κανόνα· ὅθεν λέγονται ἀ ν ώ μ α λ α· ἰδοὺ δὲ σοῦ τὰ καταγράφω.

Ἐνεστώς.	Ἀόρ.Ὁριϛ.Ἐγκλ.κτλ.	Ἀόρ.Προϛ.Ἐγκλ.κτλ.
Αἰσθάνομαι,	ᾐσθάνθην,	ἄς αἰσθανθῶ, αἰσθάνθητι, κτλ.
Ἁμαρτάνω,	ἡμάρτησα ἥμαρτον.	Ο.
Ἀναβαίνω,	ἀνέβην, ἀνέβηκα, ΜΕΤ. ἀναβὰς	ἄς ἀναβῶ, ἀνάβα, κτλ. ἀναβῆτε,

Ἐνεστώς.	Ἀόρ. Ὁριςʹ. Ἐγκλ. κτλ.	Ἀόρ. Προς. Ἐγκλ. κτλ.
Ἀναγινώσκω,	ἀνέγνωσα.	Ὁ.
Ἀναιρῶ,	ἀναίρεσα.	Ὁ.
Ἀποθνήσκω *Ἀποθαίνω,*	ἀπέθανα, ΜΕΤ. ἀποθανών.	ΠΑΡ. ΜΕΤ. ἀποθαμένος.
Ἀρέσκω,	ἤρεσα.	Ὁ.
Αὐξάνω,	ηὔξησα.	Ὁ.
Ἀφίνω,	ἄφησα, ἀφῆκα, ΠΑΘ. ἀφέθην.	ἄς ἀφήσω, κτλ. ἄφες, ἄφετε. ΠΑΡ. ΜΕΤ. ἀφημένος.
Βλαστάνω,	ἐβλάστησα.	Ὁ.
Βλέπω,	ἴδα, ΜΕΤ. ἰδών,	ἄς ἴδω, ἴδε ϗ ἰδὲ, κτλ. ἴδετε.
Βόσκω,	ἐβόσκησα.	Ὁ.
Γερνῶ, *Γηράζω,* *Γηράσκω,*	ἐγήρασα.	Ὁ.
Γίνομαι,	ἔγινα, ΜΕΤ. γενόμενος,	ἄς γένω, γένε, ἤ ἄς γενῶ, γενοῦ, ἤ ἄς γίνω, κτλ.
Δίδω,	ἔδωκα, ἔδωσα, ΠΑΘ. ἐδόθην	ἄς δώσω, κτλ. δὸς, δότε.
Δύναμαι,	ἐδυνήθην ϗ ἠδυνήθην.	Ὁ.
Ἐκβαίνω,	ἐκβῆκα,	ἄς ἐκβῶ, ἔκβα, ἐκβῆτε, κτλ.
Ἐκπλήττομαι,	ἐξεπλάγην.	ΠΑΡ. ΜΕΤ. ἐκπεπληγμένος.
Ἐντρέπομαι,	ἐντράπην,	ἄς ἐντραπῶ, ἐντράπου, κτλ.

Ἐνεστώς.	Ἀόρ. Ὁριςτ. Ἐγκλ. κτλ.	Ἀόρ. Προς. Ἐγκλ. κτλ.
Ἔρχομαι,	ἦλθα, ΜΕΤ. ἐλθών,	ἂς ἔλθω, κτλ. ἔλα, ἐλᾶτε.
Εὑρίσκω,	εὑρῆκα, εὕρηκα, ηὗρα,	ἂς εὕρω, εὑρὲ, εὗρε, κτλ.
Ζῶ, ζῇς, ζῇ. ζῶμεν, ζῆτε, ζῶν.	ἔζησα,	ζῆθι, καὶ ζῆσε, ζήτω, κτλ.
Θάπτομαι,	ἐτάφην.	ΠΑΡ. ΜΕΤ. θαμμένος.
Θέλω,	ἠθέλησα.	Ὁ.
Θέτομαι,	ἐτέθην.	ΠΑΡ. ΜΕΤ. θεμένος.
Κάθημαι,	ἐκάθισα.	Ὁ.
Καίω,	ἔκαυσα, ΠΑΘ. ἐκάην,	ἂς καυθῶ, καῦσε, κτλ.
Καλοῦμαι,	ἐκλήθην, ἐκαλέσθην	Ὁ.
Κάμνω,	Ὁ.	ΠΑΡ. ΜΕΤ. καμωμένος
Κερδαίνω,	ἐκέρδησα.	Ὁ.
Κερνῶ,	ἐκέρασα.	Ὁ.
Κλαίω,	ἔκλαυσα.	Ὁ.
Λαγχάνω, Λαχαίνω,	ἔλαχα.	Ὁ.
Λαμβάνω,	ἔλαβα,	ΜΕΤ. λαβών.
Λανθάνω,	ἐλάνθασα ἔλαθε, ΜΕΤ. λαθών.	ΠΑΡ. ΜΕΤ. λανθασμένος.
Λέγω,	εἶπα, ΜΕΤ. εἰπών,	ἂς εἴπω, εἰπὲ, κτλ. εἴπετε, ἢ εἰπέτε, κτλ. ΠΑΡ. ΜΕΤ. εἰρημένος.
Μαζόνω,	ἐμάζωξα.	ΠΑΡ. ΜΕΤ. μαζωμένος.

Ἐνεστώς.	Ἀόρ. Ὁριϛ. Ἐγκλ. κτλ.	Ἀόρ. Προς. Ἐγκ. κτλ.
Μαίνομαι,	ἐμάνην.	Ὁ.
Μανθάνω,	ἔμαθα,	ΜΕΤ. μαθών.
Ξερνῶ,	ἐξέρασα.	Ὁ.
Ὀμνύω, Ὀμόνω,	ὤμοσα.	Ὁ.
Πέρνω, Ἐπαίρνω,	ἐπῆρα,	ἂς ἐπάρω, ἔπαρε, κτλ.
Πάσχω, Παθαίνω,	ἔπαθα,	ΜΕΤ. παθών.
Περνῶ, Περῶ,	ἐπέρασα.	Ὁ.
Πετῶ,	ἐπέταξα.	Ὁ.
Πηγαίνω, Ὑπαγαίνω, ἢ Ὑπαγένω, Ὑπάγω,	ὑπῆγα,	ἂς ὑπάγω, ὕπαγε, ἢ ἄμε, κτλ. ὑπάγετε, ἢ ἄμετε, ἢ ἀμεῖτε, κτλ.
Πίνω,	ἔπια, ΠΑΘ. ἐπόθην.	ΠΑΡ. ΜΕΤ. πιωμένος.
Πίπτω,	ἔπεσα, ΜΕΤ. πεσών.	ΠΑΡ. ΜΕΤ. πεσμένος.
Πλέω,	ἔπλευσα.	Ὁ.
Ῥέω,	ἔῤῥευσα.	Ὁ.
Στέκω, Στέκομαι,	ἐστάθην.	Ὁ.
Στένω, Στήνω,	ἔστησα, ΠΑΘ. ἐςάθην.	ΠΑΡ. ΜΕΤ. στημένος.
Συμβαίνει,	συνέβη,	ΜΕΛ. θέλει συμβῆν.
Τρώγω,	ἔφαγα, ΠΑΘ. ἐφαγώθην.	ΠΑΡ. ΜΕΤ. φαγωμένος.
Τυγχάνω, Τυχαίνω,	ἔτυχα,	ΜΕΤ. τυχών.

Ἐνεστώς.	Ἀόρ. Ὁριϛ. Ἐγκλ. κτλ.	Ἀόρ. Προϛ. Ἐγκλ. κτλ.
Ὑπόσχομαι,	ὑπεσχέθην.	Ὁ.
Φαίνομαι,	ἐφάνην,	ἂς φανῶ, φανῇ, ἢ φάνε, κτλ.
Φεύγω,	ἔφυγα,	ΜΕΤ. φυγών.
Χαίρομαι,	ἐχάρην,	ἂς χαρῶ, χάρε, κτλ. ΜΕΤ. χαρούμενος.
Χορταίνω,	ἐχόρτασα.	Ὁ.

Π. Ποῖα ῥήματα λέγονται ἀ π ρ ό σ ω π α;

Μ. Ὅσα δὲν φανερόνουν πρόσωπον, καὶ δὲν ἔχουν ἀκολούθως παρὰ μίαν μόνον κατάληξιν. Ἀ γ α π ῶ νὰ σπουδάζω, ἀ γ α π ᾷ ς νὰ σπουδάζῃς, ἀ γ α π ᾷ νὰ σπουδάζῃ· ἀλλὰ, π ρ έ π ε ι νὰ σπουδάζω, π ρ έ π ε ι νὰ σπουδάζῃς, π ρ έ π ε ι νὰ σπουδάζῃ. Τοιαῦτα εἶναι καὶ τὰ, ἁ ρ μ ό ζ ε ι, σ υ μ φ έ ρ ε ι, σ υ μ β α ί ν ε ι, β ρ έ χ ε ι, β ρ ο ν τ ᾷ, ἀ σ τ ρ ά π τ ε ι, ἐ ξ η μ έ ρ ω σ ε ν, ἐ χ ά ρ α ξ ε, κτλ. Ὅταν λέγω, Ὁ Θ ε ὸ ς β ρ έ χ ε ι, τότε πλέον τὸ βρέχει δὲν εἶναι ἀπρόσωπον.

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ.

Μ. Εἴπαμεν ὅτι τὰ ἐπιῤῥήματα φανερόνουν κἄτι περὶ τῶν ῥημάτων· ὅμως εἶναι ἀληθινὸν, ὅτι πολλάκις διαμορφόνουν τὴν ἔννοιαν καὶ τῶν ἐπιθέτων, τῶν μετοχῶν, καὶ ἄλλων ἐπιῤῥημάτων· ὡς, κ α τ α π ο λ λ ὰ ε ὐ σ ε β ή ς, κ α λ ῶ ς ἀ ν α θ ρ α μ μ έ ν ο ς, σ φ ό δ ρ α π λ ο ύ σ ι ο ς, π ο λ ὺ κ α λ ῶ ς.

Φανερόνουν δὲ κ α ι ρ ὸ ν,—σήμερον, τώρα, πέρυσιν, ὅταν, ἐγρήγορα, συχνὰ, ἐνίοτε, διαμιᾶς, ἀπαρχῆς, ἀποτότε, ἐνωρὶς, ἀργὰ, καὶ ἄλλα.

Τ ό π ο ν,—ἐδῶ, ἐκεῖ, μέσα, ἔξω, ἄνω, κάτω,

πέραν, ἀντικρὺ, σιμὰ, μακρὰν, ὅπου, ἀλλοῦ, παντοῦ, αὐτοῦ, ἐκεῖθεν, ἐδῶθεν, ἐμπρὸς, ὀπίσω, καὶ ἄλλα.

Π ο σ ό τ η τ α,—ἅπαξ, δὶς, τρὶς, τετράκις, πολλάκις, ἀρκετά.

Τ ρ ό π ο ν,—καλὰ, εὔμορφα, ἑλληνιστὶ, σωρηδὸν, κτλ.

Β ε β α ί ω σ ι ν,—ναὶ, βέβαια, μάλιστα, ἐξαποφάσεως, κτλ.

Δ ι σ τ α γ μ ὸ ν,—ἴσως, ἄράγε, τάχα, μήπως, μηγαρὶς, κτλ.

Ἄ ρ ν η σ ι ν,—ὄχι, δὲν, μὴ, παντελῶς, τελείως, ποσῶς, καθόλου, κτλ.

Τ ά ξ ι ν,—πρῶτον, δεύτερον, ἑξῆς, ἐφεξῆς.

Ἐ π ί τ α σ ι ν,—σφόδρα, ὑπερβολῇ, ἄκρως.

Σ ύ γ κ ρ ι σ ι ν,—καλήτερα, ὀλιγώτερα, χειρότερα.

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ.

Μ. *Προθέσεις ὀνομάζονται τὰ ἀκόλουθα*— ΕΙ'Σ, ἘΞ, ἢ ἘΚ, ΠΡῸΣ, ΠΡῸ, ΚΑΤᾺ, ὙΠῈΡ, ΜΕΤᾺ, ΔΙᾺ, ΠΑΡᾺ, ἈΝΤῚ, ΠΕΡῚ, ἈΠῸ, ΧΩΡῚΣ, ΜΕΤΑΞῪ, ΠΑΡΕΚΤῸΣ, ΠΛῊΝ, ΜῈ, ΜᾺ, ἝΩΣ, κτλ.

Λέξεις τινὲς ποτὲ μὲν εἶναι προθέσεις, ποτὲ δὲ ἐπιῤῥήματα· εἰς τὴν πρότασιν, ὑ π ά γ ω ἔ μ π ρ ο σ θ ε ν, τὸ ἔμπροσθεν εἶναι ἐπίῤῥημα· εἰς δὲ τὴν ὑ π ά γ ω ἔ μ π ρ ο σ θ έ ν σ ο υ, τὸ ἔμπροσθεν εἶναι πρόθεσις, δείχνουσα τὴν σχέσιν μεταξὺ τῶν λέξεων σ ο υ καὶ ὑ π ά γ ω. Κ ρ υ φ ὰ κακοποιεῖ, ἐπίῤῥημα· κ ρ υ φ ά μ ο υ ἀνεχώρησε, πρόθεσις· μ α ζ ῆ ἐπεριπατοῦσαμεν, ἐπίῤῥημα· μ α ζ ῆ σ ο υ ἦλθε, πρόθεσις· στάσου κ ά τ ω, ἐπίῤῥημα· κ ά τ ω τ ῆ ς π α ρ ε ι ᾶ ς

ἐκύλιαν τὰ δάκρυα, πρόθεσις, καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλά.—Προθέσεις εἶναι τὰ λόγια ἐκεῖνα, ὅσα δένουν λέξεις συναλλήλως, ϗ δείχνουν τὴν μεταξὺ τῶν σχέσιν.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ.

Μ. Διαφόρους ὀνομασίας λαμβάνουν οἱ σύνδεσμοι· λέγονται—

Συμπλεκτικοὶ,— καί, μέν, δέ, προσέτι· διότι συμπλέκουν ὁμοῦ τὰ μέρη τοῦ λόγου.

Διαζευκτικοὶ,—ἤ, εἴτε· διότι διαχωρίζουν τὰ πράγματα.

Ὑποθετικοὶ,—ἄν, ἐάν, ἀνίσως· διότι λαμβάνονται εἰς τὰ ὑποτιθέμενα.

Αἰτιολογικοὶ,—διότι, ἐπειδή, νά, διὰ νά, ὥστε νά· διότι αὐτοὺς μεταχειριζόμεθα, ὅταν λέγωμεν τὴν αἰτίαν, ἢ τὸν σκοπὸν τινὸς πράγματος.

Συλλογιστικοὶ,—ἄρα, λοιπόν, κτλ. διότι τοὺς μεταχειριζόμεθα εἰς τὰ συμπεράσματα τῶν συλλογισμῶν μας.

Ἐναντιωματικοὶ,—ἀλλά, μολονότι, μ' ὅλον τοῦτο, ὅμως, πλήν· διότι εἶναι εὔχρηστοι, ὅταν φέρωμεν λόγον ἐναντίον εἰς ἄλλον.

Ἐξηγητικοὶ,—ἤγουν, ἤτοι.

Μ. Εὑρίσκονται λέξεις, τὰς ὁποίας δυνάμεθα νὰ θεωρῶμεν ποτὲ μὲν ὡς προθέσεις, ποτὲ δὲ ὡς συνδέσμους· ὅλοι σπουδάζουν πλὴν τοῦ Δημητρίου· ἐδῶ τὸ πλὴν εἶναι πρόθεσις· εὐφυὴς εἶναι, πλὴν δὲν ἐπιμελεῖται· ἐδῶ τὸ πλὴν εἶναι σύνδεσμος ἐναντιωματικός.

ΠΑΡΕΜΠΤΩΣΕΙΣ.

Μ. *Τὰς παρεμπτώσεις ὀνομάζουν τινὲς ἐπιφωνήματα. Φανερόνουν δὲ,—κλῆσιν,* Ω *Πέτρε!* ΑΙ'! *φρόνιμα·—θαυμασμὸν,* Ὢ! *τί πρᾶγμα!* Η'ΒΟΙ', Η'ΒΟΙ'! *τί κακόν!—λύπην,* Ἆ! ἈΛΛΟΙ ΜΟΝΟΝ!—*ἔπαινον,* ΕΥ̃ΓΕ!—*εὐχὴν,* ΕΙ'ΘΕ! Ἄ'ΜΠΟΤΕ! ΜΑΚΑ'ΡΙ!

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙ'Α—ΠΕΡΙ ΨΙΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΥΝΟΜΕΝΩΝ.

Μ. *Ἀναγκαιότατον εἶναι, Πηνελόπη, νὰ μάθῃς τὴν ὀρθογραφίαν· δηλαδὴ, πῶς νὰ μεταχειρίζεσαι τὰ* ΠΝΕΥ'ΜΑΤΑ, *τοὺς* ΤΟ'ΝΟΥΣ, *τὰ* ΣΗΜΕΙ̃Α ΤΗ̃Σ ΣΤΙ'ΞΕΩΣ, *τὰ* ΚΕΦΑΛΑΙ̃Α *γράμματα, καὶ τὰ* ΦΩΝΗ'ΕΝΤΑ *καὶ τὰς* ΔΙΦΘΟ'ΓΓΟΥΣ.

Π. *Τὰ πνεύματα εἶναι δύο, ἡ ψιλὴ* ('), *καὶ ἡ δασεῖα* (').

Μ. *Ἀπὸ τὰ σύμφωνα μόνον τὸ* Ρ *λαμβάνει δασεῖαν, εἰς τὴν ἀρχὴν λέξεως εὑρισκόμενον· ὡς, ῥίπτω· ὅταν δὲ ἦναι δύο* Ρ *εἰς τὸ μέσον λέξεως, τὸ πρῶτον ψιλοῦται, καὶ τὸ δεύτερον δασύνεται· ὡς, ἄῤῥωστος. Ἀπὸ δὲ τὰ φωνήεντα ἕκαστον εἰς τὴν ἀρχὴν λέξεως ἢ ψιλοῦται ἢ δασύνεται· αἱ πλειότεραι ὅμως λέξεις ἔχουν ψιλούμενα φωνήεντα· δασυνόμενα δὲ ἔχουν αἱ ἀκόλουθοι·*

ἅγιος	Ἁλικαρ-	ἁπαλὸς	αὕτη
ἁγνὸς	νασσὸς	ἅπαξ	ἁφὴ
ᾅδης	ἅλυσις	ἅπας	Ἑβραῖος
ἁδρὸς	ἅλωσις	ἁπλοῦς	ἕδρα
αἷμα	ἅμα	ἁρμόζω	εἵργω
Αἷμος	ἁμαρτάνω	ἁρμονία	εἱρκτὴ
ἅλας	ἅμιλλα	ἁρπάζω	εἱρμὸς

εἷς, ἓν
εἱμαρμένη
Ἑκάβη
ἕκαστος
Ἑκάτη
ἑκατὸν
ἑκὼν
Ἑλένη
Ἑλικὼν
ἑλκύω
Ἕλλην
Ἑλλήσποντος
ἕλος
ἓξ
ἑορτὴ
ἕπομαι
ἑπτὰ
ἑρμηνεύω
Ἑρμῆς
ἕρπω
ἑστία

ἑταῖρος
ἕτοιμος
εὑρίσκω
ἑφθὸς
ἑψητὸν
ἕως
ἥβη
ἡγεμὼν
ἡδονὴ
ἡδύνω
ἡδὺς
ἡλικία
ἥλιος
ἡμεῖς
ἡμέρα
ἥμερος
ἥμισυ
ἡνία
ἧπαρ
Ἥρα
Ἡρακλῆς
Ἡρώδης

Ἡρωδιανὸς
Ἥρων
ἥρως
Ἡσίοδος
ἥσσων
ἥσυχος
ἥτις
ἡττῶμαι
Ἥφαιστος
ἱέραξ
ἱερεὺς
ἱερὸς
ἱκανὸς
ἱλαρὸς
ἵλεως
ἵππος
ἵσταμαι
ὁδὸς
ὅθεν
ὁμαλὸς
ὁμιλῶ
ὅμοιος

ὁμοῦ
ὅμως
ὅπλον
ὁποῖος
ὅποιος
ὁπόσος
ὁπότε
ὅπως
ὁρίζω
ὅρκος
ὅρμος
ὅρος (σύνορον)
ὅσιος
ὅσος
ὅστις
ὅτε
οὗτος
οὕτως
ὥρα
ὡραῖος
ὡραΐζω, ὡς.

Δασύνονται προσέτι τὰ ἄρθρα ὁ, Ἡ, ΟΙ῾, ΑΙ῾· —ὅσαι λέξεις ἀρχίζουν ἀπὸ Υ· ὡς, ὑ π ὸ, ὑ π ὲ ρ, υ ἱ ὸ ς, ὑ γ ι ὴ ς·—ὅσαι εἶναι σύνθετοι ἢ παράγωγοι ἀπὸ δασυνόμενα· ὡς, ἑ ξ ή κ ο ν τ α, ἑ β δ ο μ ή κ ο ν τ α, κτλ.—Ἡ δασεῖα τῆς ὀνομαστικῆς φυλάσσεται καὶ εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις.—Ἡ δασεῖα τοῦ ἐνεστῶτος φυλάσσεται καὶ εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους, καὶ ἂν γένῃ μεταβολή· ὡς, ὁ μ ι λ ῶ, ὡ μ ι λ ο ῦ σ α.

ΠΕΡΙ ΤΟΝΩΝ.

Π. Ἤθελα νὰ μὲ διδάξετε καὶ πῶς νὰ βάλλω τοὺς τόνους, οἱ ὁποῖοι, ὡς ἐνθυμοῦμαι, εἶναι τρεῖς, ἡ ὀ ξ ε ῖ α (´), ἡ β α ρ ε ῖ α (`), καὶ ἡ π ε ρ ι σ π ω μ έ ν η (῀).

Μ. Ὅπου κτυπεῖς τὴν φωνήν σου, ἐκεῖ πρέπει νὰ βάλλῃς τόνον. Τρεῖς δὲ μόνον συλλαβαὶ τονίζονται, ἡ λήγουσα, ἡ παραλήγουσα, καὶ ἡ προπαραλήγουσα.

Π. Ποῦ βάλλεται ἡ ὀξεῖα;

Μ. Καὶ εἰς τὰς τρεῖς· ἀλλ' εἰς τὴν λήγουσαν μόνον ὅταν ἕπεται τελεία ἢ μέση στιγμὴ, ἢ ἐρωτηματικὸν, ἢ ἐπιφωνηματικόν.

Π. Ποῦ δὲ ἡ περισπωμένη;

Μ. Εἰς τὴν λήγουσαν καὶ παραλήγουσαν.

Π. Ποῦ δὲ ἡ βαρεῖα;

Μ. Μόνον εἰς τὴν λήγουσαν· ὅταν δὲ ἀκολουθῇ τελεία ἢ μέση στιγμὴ, ἢ ἐρωτηματικὸν, ἢ ἐπιφωνηματικὸν, ἡ βαρεῖα τρέπεται εἰς ὀξεῖαν. Ὠφέλιμον δὲ εἶναι νὰ μάθῃς καὶ τοὺς ἀκολούθους κανόνας·

α΄. Πᾶσα βραχεῖα, ἢ ἐκ τῆς θέσεώς της μακρὰ συλλαβὴ, ἂν ἔχῃ τόνον, ὀξύνεται· ὡς, λ ό γ ο ς, ἄ σ τ ρ ο ν.†

β΄. Πᾶσα παραλήγουσα φύσει μακρὰ, ὅταν εὑρίσκεται πρότερον ἀπὸ λήγουσαν βραχεῖαν, λαμβάνει περισπωμένην, ἂν ἦναι τόνου δεκτική· ὡς, γ ῆ ρ α ς, σ τ ρ ῶ μ α.*

---

† Λέξεων τινῶν τὸ παραλῆγον δίχρονον φωνῆεν περισπᾶται· ὡς μ ᾶ λ λ ο ν, π ρ ᾶ γ μ α, κτλ.

* Ὥ σ τ ε, ε ἶ τ ε, ο ὔ τ ε, ἥ τ ι ς, κτλ. παροξύνονται, διότι εἶναι δύο λέξεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ δευτέρα ἐ γ κ λ ί ν ε ι, ἤτοι

γʹ. *Πᾶσα δίφθογγος εἶναι φύσει μακρὰ, πλὴν τῆς* ΑΙ, *καὶ τῆς* ΟΙ, *αἱ ὁποῖαι θεωροῦνται ὡς βραχέα φωνήεντα, ὅταν εὑρίσκωνται εἰς τὸ τέλος τῆς λέξεως χωρὶς σύμφωνον· ὅθεν, μοῦσαι, οἶκοι.*

δʹ. *Πᾶσα μακρὰ συλλαβὴ, ὅταν ἦναι πρότερον ἀπὸ ἄλλην μακρὰν εἰς τὴν αὐτὴν λέξιν, καὶ δέχεται τόνον, ὀξύνεται· ὡς, φήμη, χώρα.*

εʹ. *Αἱ γενικαὶ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, ἂν ἦναι τόνου δεκτικαὶ εἰς τὴν λήγουσαν, περισπῶνται.*

ϛʹ. *Πᾶσα συλλαβὴ, προερχομένη ἀπὸ συναίρεσιν, περισπᾶται· ὡς, πατῶ, συκῆ, ἀληθοῦς.*

ζʹ. *Ἂν ἡ λήγουσα ἦναι φύσει ἢ ἐκ τῆς θέσεώς της μακρὰ, ἡ προπαραλήγουσα δὲν εἶναι τόνου δεκτική· ὅθεν λέγομεν, Σωκράτης, ἀνθρώπου, κτλ.*

ΠΕΡΙ ΣΤΙΞΕΩΣ.

Π. *Διατί μεταχειριζόμεθα τὰ σημεῖα τῆς στίξεως;*

Μ. *Διὰ νὰ μὴ συγχέωνται αἱ λέξεις καὶ τὸ νόημα τοῦ λόγου. Πόσον δύσκολον τὸ εὑρίσκομεν, ἀγαπητή μου, νὰ καταλάβωμεν ἐπιϛολὴν, ἡ ὁποία δὲν ἔχει σημεῖα στίξεως!*

Π. *Διδάξετέ με, λοιπὸν, ἂν ἀγαπᾶτε, πῶς νὰ τὰ μεταχειρίζωμαι. Πότε χρειάζεται τὸ κόμμα (,).*

Μ. *Ὅταν μεταξὺ δύο μερῶν περιόδου τινὸς,*

ῥίπτει τὸν τόνον της, ἐπάνω εἰς τὴν πρώτην. Παροξύνονται ἀκόμη αἱ λέξεις, εἶθε ἢ ναίσκε.

αφίγκτα συνεχομένων, χρειάζεται μικρά τις ἀνάπαυσις, τότε βάλλομεν κόμμα, ἤτοι ὑποστιγμήν· ὡς, '"Αν θέλης νὰ ἦσαι εὐδαίμων, ὑπάκουε τὸν Θεὸν, καὶ φύλαττε τὰς ἐντολάς του.'

Π. Τὸ δὲ κῶλον, ἢ τὴν μέσην ςιγμὴν, (·), ποῦ μεταχειριζόμεθα;

Μ. Τὸ κῶλον βάλλεται κατόπιν ἀπὸ μέρη περιόδου, τὰ ὁποῖα ἐκφράζουν νόημα τέλειον μὲν καθ' ἑαυτὸ, πλὴν καὶ μὲ ἄλλα συνεχόμενον· ὡς, 'Τὰ ἄχυρα πλέουν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν· οἱ δὲ μαργαρῖται κατακάθηνται εἰς τὸ βάθος.'

Π. Ἡ τελεία στιγμὴ (.) μὲ φαίνεται ὅτι ἁρμόζει ὅπου τὸ νόημα εἶναι τέλειον, καὶ ὅπου ἡ φωνὴ πρέπει νὰ κάμῃ στάσιν τελείαν.

Μ. Βέβαια· ὡς, 'Φοβοῦ τὸν Θεόν. Τίμα τὸν βασιλέα. Ἔσο φιλόφρων εἰς ὅλους.'

Π. Τὸ ἐρωτηματικὸν (;) ἐξεύρω ὅτι βάλλεται κατόπιν ἐρωτηματικῆς περιόδου· ὡς, 'Ποῖος ἀμελεῖ τὰ μαθήματά του;'

Μ. Ἐνίοτε βάλλεται τὸ αὐτὸ σημεῖον ἀνεςραμμένον ἔμπροσθεν τοῦ ἐρωτηματικοῦ λόγου· ὡς, '¿Ποῖος εἶναι τόσον ἀνόητος, ὥστε νὰ καταφρονῇ τὴν ἀληθινὴν θρησκείαν;'

Π. Τὸ δ' ἐπιφωνηματικὸν σημεῖον (!) ποῦ βάλλεται;

Μ. Εἰς τὸ τέλος λόγου ἢ λέξεως, ὅταν φανερόνωσιν ἔκπληξιν, χαρὰν, λύπην, ἢ ἄλλο τι πάθος τῆς ψυχῆς· ὡς, 'Πόσα δεινὰ δὲν ἐπροξένησεν εἰς τὸν κόσμον ἡ ἀμάθεια! Ἀλλοίμονον! εἶμαι χαμένος!'

Π. Τὰ διαιρετικὰ (·· -) εἰς τί χρησιμεύουν;

Μ. Τὸ διαιρετικὸν (··) βάλλεται ἐπάνω εἰς φωνῆεν, τὸ ὁποῖον ἐμπορεῖ νὰ κάμῃ μίαν φωνὴν

ἢ συλλαβὴν ὁμοῦ μὲ τὸ ἔμπροσθέν του φωνῆεν, ἐνῷ αὐτὸ εἶναι χωριστὴ συλλαβὴ τῆς λέξεως· ὡς, ἄϋλος, ἀΐδιος. Τὸ ἄλλο δὲ διαιρετικὸν (-) μεταχειριζόμεθα, ὅταν ἡ λέξις δὲν τελειόνῃ εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν, ἀλλὰ μία ἢ πλειότεραι συλλαβαὶ αὐτῆς μεταφέρωνται εἰς τὴν ἀκόλουθον γραμμήν.

π. Περὶ τοῦ ἀποστρόφου (') ἐξεύρω ὅτι λαμβάνει τὸν τόπον φωνήεντος, τὸ ὁποῖον ἀπεβλήθη· ὡς, παρ' ἐμοῦ.

μ. Τὴν ὑποδιαστολὴν (,) μεταχειριζόμεθα πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως· ὅ,τι δὲν σημαίνει τὸ αὐτὸ μὲ τὴν λέξιν ὅτι.—'Εξεύρεις ποῖον σημεῖον λέγεται παῦλα;

π. Ὄχι, μῆτερ.

μ. Παῦλα ὀνομάζεται ἡ ὁριζόντιος αὕτη γραμμὴ (—)· χρησιμεύει δὲ ὅπου διακόπτεται ὁ λόγος αἰφνιδίως· ὅπου ἀπαιτεῖται σημαντική τις ἀνάπαυσις· ἢ ὅπου λαμβάνει τροπὴν τινὰ ἀπροσδόκητον ἡ ἔννοια· ὡς, '"Αν ἦσαι σὺ ὁ ποτὲ τόσον σεβάσμιος—ἀλλ' "Ω! πόσον ἐξηχρειώθης!' 'Ἐὰν τὸ νὰ πράττωμεν συμφώνως μὲ τὸ θέλημα τοῦ Δημιουργοῦ μας,—ἐὰν τὸ νὰ προβιβάζωμεν τῶν περικυκλούντων ἡμᾶς ἀνθρώπων τὸ εὖ εἶναι,—ἐὰν τὰ νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν ἰδίαν μας εὐδαιμονίαν,—ἐὰν ὅλα ταῦτα ἦναι σκοποὶ ἀξιολογώτατοι·—ἄρα ἔχομεν χρέος ἀπαραίτητον νὰ καλλιεργῶμεν και ἐκτείνωμεν τὰ μεγάλα τῆς θρησκείας καὶ ἀρετῆς συμφέροντα.' 'Ἐδῶ κεῖται ὁ μέγας—ἀπατηλὸν μάρμαρον, ποῦ; Χαμερπὴς κονιορτὸς μόνον κεῖται ἐδῶ.'

π. Τὴν δὲ παρένθεσιν () διατί μεταχειριζόμεθα;

μ. Διὰ νὰ περικλείωμεν κάμμίαν ἀναγκαίαν

ἢ ἀξιοπαρατήρητον ἔννοιαν, εἰσαγομένην ἐκ πλαγίου εἰς τὴν σειρὰν τοῦ λόγου, καὶ τὴν ὁποίαν δυνάμεθα νὰ παραλείψωμεν χωρὶς βλάβην τῆς γραμματικῆς συντάξεως· ὡς, 'Ν' ἀπαθανατίσῃ τὶς τὄνομά του, εἶναι νὰ σώσῃ ὀλίγα τινὰ γράμματα (διότι τὄνομα τί ἄλλο εἶναι;) ἀπὸ λήθην.'

π. Τέλος πάντων, τὰ μαρτυρικὰ ("") εἰς τί χρησιμεύουν;

μ. Εἰς τὸ νὰ περικλείωσι λέξεις ἢ φράσεις, τὰς ὁποίας λαμβάνει τὶς ἀπὸ ἄλλυς συγγραφεῖς· ὡς, Λέγει ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν, ' Οἱ ψεῦσται θέλουν ἔχειν τὸ μερίδιόν των εἰς τὴν λίμνην, ἥτις καίεται μὲ πῦρ καὶ θειάφιον.' Ποτὲ μὲν εἶναι διπλᾶ τὰ σημεῖα, ποτὲ δὲ μονά.

ΠΕΡΙ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.

π. Μῆτερ, πότε πρέπει νὰ μεταχειρίζωμαι κεφαλαῖον γράμμα;

μ. Πρέπον εἶναι ν' ἀρχίζῃ ἀπὸ κεφαλαῖον γράμμα,

ά. Ἡ πρώτη λέξις παντὸς βιβλίου, κεφαλαίυ, ἐπιστολῆς, γραμματίου, ἢ ὁποιυδήποτε ἄλλου συγγράμματος,

β'. Ἡ πρώτη λέξις ὕστερον ἀπὸ τελείαν στιγμήν· καί, ἂν αἱ δύο περίοδοι ἦναι διόλου ἀνεξάρτητοι, ὕστερον ἀπὸ ἐρωτηματικὸν ἢ ἐπιφωνηματικόν.

γ'. Τὰ ὀνόματα τῆς Θεότητος· ὡς, ' Θεός, ὁ Παντοκράτωρ, τὸ Ὑπέρτατον Ὄν, ὁ Κύριος, ἡ Πρόνοια, ὁ Μεσσίας, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.'

δ'. Κύρια ὀνόματα προσώπων, τόπων, ῥυμῶν, ὀρέων, ποταμῶν, πλοίων· ὡς, ' Γεώργιος, Ἀθη-

ναι, τὸ Σταυροδρόμιον, αἱ Ἄλπεις, ὁ Μέλης, ἡ Ἀργώ.'

έ. Ἐπίθετα παραγόμενα ἀπὸ τὰ κύρια ὀνόματα τόπων· ὡς, 'Ἕλλην, Ῥωμαῖος, Ἄγγλος, Γάλλος, καὶ Ἰταλός.'

ς'. Ἡ πρώτη λέξις μαρτυρίας, εἰσαγομένης ὕστερον ἀπὸ κῶλον, ἢ μὴ ἐχούσης τὸν σύνδεσμον ὅτι προηγούμενον· ὡς, 'Ἐνθυμοῦ πάντοτε τὸ ἀρχαῖον γνωμικόν· Γνῶθι σαυτόν.' 'Ὁ μέγας ἡμῶν νομοθέτης λέγει, Σήκονε τὸν ςαυρόν σου καθημέραν, καὶ ἀκολούθει με.' Ἀλλ' ὅταν εἰσάγεται ἡ μαρτυρία ἐκ πλαγίου ὕστερον ἀπὸ κόμμα, δὲν χρειάζεται κεφαλαῖον· ὡς, 'Παρατηρεῖ ὁ Σολομὼν, ὅτι ἡ ὑπερηφανία προηγεῖται τοῦ ἀφανισμοῦ.'

Καὶ ἡ πρώτη δὲ λέξις παραδείγματος ἐμπορεῖ πρεπόντως ν' ἀρχίζη ἀπὸ κεφαλαῖον· ὡς, 'Ὁ πειρασμὸς δοκιμάζει τὴν ἀρετήν μας.'

ζ'. Πᾶν οὐσιαστικὸν καὶ πᾶσα κυριωτέρα λέξις εἰς τὰς ἐπιγραφὰς βιβλίων· ὡς, 'Ξενοφῶντος Ἀπομνημονεύματα Σωκράτους·' 'Κοραῆ Ἄτακτα.'

ή. Ἡ πρώτη λέξις παντὸς στίχου ποιητικοῦ.

θ'. Τὰ ἐπιφωνήματα Ὦ, Ἆ, γράφονται μὲ κεφαλαῖα.

Παρὰ τὰς προηγεμένας, ἐμποροῦν καὶ ἄλλαι λέξεις ν' ἀρχίζωσιν ἀπὸ κεφαλαῖα, ὅταν ἦναι ἐμφατικώταται, ἢ ἡ κυριωτέρα ὑπόθεσις τοῦ συγγράμματος.

ΠΕΡΙ ΦΩΝΗΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΦΘΟΓΓΩΝ.

Μ. Διὰ νὰ μεταχειρίζεσαι ὀρθὰ, Πηνελόπη, τὰ φωνήεντα καὶ τὰς διφθόγγες, σοῦ χρειάζεται πολλὴ παρατήρησις καὶ γύμνασις. Πλὴν

ὠφέλιμον ἤθελεν εἶσθαι νὰ μάθῃς καὶ τοὺς ἐφεξῆς κανόνας.

Λήγουν εἰς Ε.

Αἱ εἰς ΕΣ πληθυντικαὶ ὀνομαστικαὶ καὶ κλητικαί· ἐλπίδες.

Δεύτερα πρόσωπα ῥημάτων· γράφετε, ἐγράψετε, γράφεσθε, γραφθῆτε, κτλ.

Λήγουν εἰς Η.

Τὰ εἰς Η θηλυκὰ ὀνόματα, ἐπίθετα, καὶ ἀντωνυμίαι· τιμή, καλή, γραμμένη.

Τὰ εἰς ΗΣ ἰσοσύλλαβα ὀνόματα ϗ ἐπίθετα· κριτής, εὐσεβής.

Τὰ εἰς ΗΣ περιττοσύλλαβα, τὰ ὁποῖα λαμβάνουν Τ εἰς τὴν γενικήν· τάπης, τάπητος· Θάλης, Θάλητος. Ἔτι τὰ ἀπὸ τῶν εἰς ΟΣ εἰς ΟΤΗΣ θηλυκὰ ἀφῃρημένα· ἅγιος, ἁγιότης.

Τὰ εἰς ΗΝ ὀνόματα· ποιμήν.

Τὰ εἰς ΗΡ ὀνόματα· πατήρ· πλὴν τοῦ χείρ, καὶ πῦρ.

Αἱ εἰς Η πληθυντικαὶ ὀνομαστικαὶ οὐδετέρων ὀνομάτων καὶ ἐπιθέτων· ἄνθη, κάλλη.

Τὰ δεύτερα ϗ τρίτα πρόσωπα τῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος, καὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ ἀορίστου, τῆς ὑποτακτικῆς ἐγκλίσεως· νὰ γράφῃς, νὰ γράφῃ· νὰ γράψῃς, νὰ γράψῃ· νὰ γραφθῇς, νὰ γραφθῇ. Ἔτι, τὸ τρίτον πρόσωπον τῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος, καὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ ἀορίστου, τῆς προστακτικῆς· ἂς γράφῃ, ἂς γράψῃ, ἂς γραφθῇ.

Αἱ εἰς ΜΗΝ *καὶ* ΗΝ *καταλήξεις χρόνων τῆς παθητικῆς διαθέσεως·* *ἐγραφόμην, ἐγράφθην, γραφθῆν.*

Λήγουν εἰς Ι.

Τὰ εἰς Ι *οὐδέτερα ὀνόματα·* *μέλι, παιδὶ, σταφύλι.*

Τὰ εἰς ΣΙ *πληθυντικὰ τρίτα πρόσωπα ῥημάτων·* *γράφωσι, γραφθῶσι, κτλ.*

Λήγουν εἰς Ο.

Τὰ εἰς ΟΣ *καὶ* ΟΝ *ἰσοσύλλαβα ὀνόματα, ἐπίθετα, καὶ μετοχαί·* *λόγος, ξύλον, τεῖχος, τίμιος, τίμιον·* *γραφόμενος, γραφόμενον·* *πλὴν τῶν εἰς* ΩΣ, *ὅσα ἔχουν τὴν γενικὴν εἰς* ΟΥΣ *μὲ περισπωμένην ἢ* Ω· *αἰδὼς, αἰδοῦς·* *Ἄθως, Ἄθω.*

Αἱ οὐδέτεραι περιττοσύλλαβαι μετοχαί· *τὸ γράφον.*

Ἡ ἑνικὴ γενικὴ τῶν περιττοσυλλάβων ὀνομάτων, ἐπιθέτων, ϗ μετοχῶν· *γέροντος, κτλ.* *πλὴν τῶν εἰς* ΕΥΣ *καὶ* ΙΣ· *βασιλεὺς, βασιλέως·* *ὄφις, ὄφεως.*

Λήγουν εἰς Υ.

Τὰ εἰς ΥΣ *τριγενῆ ἐπίθετα·* *γλυκὺς, πλατύς·* *καὶ πολλὰ ὀνόματα εἰς* ΥΣ· *πῆχυς, πρέσβυς.*

Λήγουν εἰς Ω.

Τὰ εἰς ΩΝ *ϗ* ΩΡ *περιττοσύλλαβα ὀνόματα, ἐπίθετα, καὶ μετοχαί·* *γέρων, ῥήτωρ·* *πλὴν τῶν εἰς* ΟΝ *οὐδετέρων μετοχῶν·* *τὸ γράφον.*

Τὰ εἰς ΩΣ ϗ Ω ἰσοσύλλαβα, ἔχοντα τὴν γενικὴν εἰς ΟΥΣ μὲ περισπωμένην ἢ Ω· α ἰ δ ὼ ς, α ἰ δ ο ῦ ς· Θ ε α ν ὼ, Θ ε α ν ο ῦ ς· Κ ὼ ς, Κ ῶ.

Ἡ γενικὴ τῶν εἰς ΕΥΣ ϗ ΙΣ περιττοσυλλάβων ὀνομάτων.

Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ ὅλων τῶν ὀνομάτων, ἐπιθέτων, ἀντωνυμιῶν, καὶ μετοχῶν· τ ι μ ῶ ν, ἐ κ ε ί ν ω ν, κτλ.

Εἰς τὰ ῥήματα, ὅσα πρόσωπα λήγουν εἰς Ω· γ ρ ά φ ω, γ ρ ά ψ ω, γ ρ α φ θ ῶ.

Τὰ εἰς ΩΣ ἐπιῤῥήματα· κ α λ ῶ ς, ἀ ξ ί ω ς· πλὴν τοῦ ἐ ν τ ὸ ς ϗ ἐ κ τ ό ς.

Λ ή γ ο υ ν ε ἰ ς ΑΙ.

Τὰ εἰς ΜΑΙ πρῶτα, τὰ εἰς ΣΑΙ δεύτερα, καὶ τὰ εἰς ΤΑΙ τρίτα πρόσωπα ῥημάτων· γ ρ ά φ ο μ α ι, γ ρ ά φ ε σ α ι, γ ρ ά φ ε τ α ι, γ ρ ά φ ο ν τ α ι.

Αἱ εἰς ΑΙ πληθυντικαὶ ὀνομαστικαὶ ϗ κλητικαί· π ο λ ῖ τ α ι, γ ρ α μ μ έ ν α ι, κτλ.

Τὰ εἰς ΑΙ παθητικὰ ἀπαρέμφατα· γ ρ ά φ ε σ θ α ι.

Λ ή γ ο υ ν ε ἰ ς ΕΙ.

Αἱ εἰς ΕΙΣ πληθυντικαὶ ὀνομαστικαὶ καὶ κλητικαί· ε ὐ σ ε β ε ῖ ς, τ ρ ι ή ρ ε ι ς, π ό λ ε ι ς, ἡ μ ε ῖ ς· πλὴν τοῦ ἰ χ θ ῦ ς.

Τὰ εἰς ΕΙΣ κλινόμενα διὰ τοῦ ΝΤ· χ α ρ ί ε ι ς, χ α ρ ί ε ν τ ο ς· γ ρ α φ θ ε ὶ ς, γ ρ α φ θ έ ν τ ο ς.

Τὰ εἰς ΕΙΣ καὶ ΕΙ δεύτερα καὶ τρίτα πρόσωπα τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὁριστικῆς ἐγκλίσεως· γ ρ ά φ ε ι ς, γ ρ ά φ ε ι· π α τ ε ῖ ς, π α τ ε ῖ.

Τὰ εἰς ΕΙΝ ἀπαρέμφατα τῶν ῥημάτων· γ ρ ά φ ε ι ν, γ ρ ά ψ ε ι ν.

Λήγουν εἰς ΟΙ.

Αἱ εἰς οι *πληθυντικαὶ ὀνομαστικαὶ ἀρσενικῶν ὀνομάτων, ἐπιθέτων, και ἀντωνυμιῶν· λόγοι, τίμιοι, γραφόμενοι.*

Μ. *Ἠμπόρουν νὰ σὲ δώσω καὶ κανόνας περὶ τῆς ὀρθογραφίας τῆς παραληγούσης καὶ προπαραληγούσης· ἀλλ' ὑπόκεινται εἰς τόσας ἐξαιρέσεις, ὥστε μὲ φαίνεται ἀμφίβολος κατὰ πολλὰ ἡ ἐξ αὐτῶν ὠφέλεια.*

ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ.

Μ. *Ἐξετάσαμεν ἤδη, Πηνελόπη, συντόμως καὶ ἁπλῶς, τὰ διάφορα μέρη τοῦ λόγου. Ὀλίγα τινὰ ὅμως ἔχω ἀκόμη νὰ σὲ διδάξω· καὶ πρῶτον ὅτι ὁ λόγος εἶναι ἐνδιάθετος καὶ προφορικός.*

Π. *Τί θέλει νὰ εἴπῃ ἐνδιάθετος;*

Μ. *Λόγος ἐνδιάθετος εἶναι ἡ ὁμιλία, τὴν ὁποίαν κάμνει τις μὲ τὸν ἑαυτόν του,—τὴν ὁποίαν κάμνει μέσα εἰς τὸν νοῦν του. Οἱ διαλογισμοί σου εἶναι λόγος ἐνδιάθετος.*

Π. *Λόγος δὲ προφορικὸς ποῖος εἶναι;*

Μ. *Ἡ ὁμιλία τὴν ὁποίαν κάμνει τις μὲ ἄλλους·—τὸ νὰ φανερόνῃ τις τὰ νοήματά του μὲ τὴν φωνὴν εἶναι λόγος προφορικός.*

Π. *Ὅταν διαλογίζωμαι, εἶναι λόγος ἐνδιάθετος· ὅταν δ' ὁμιλῶ, εἶναι λόγος προφορικός.*

Μ. *Διὰ νὰ φανερόνωμεν τὰ νοήματά μας λαλοῦντες ἢ γράφοντες, μεταχειριζόμεθα λέξεις· πολλαὶ δὲ ἀπὸ τὰς λέξεις λαμβάνουν, ὡς ἴδαμεν, διαφόρους σχηματισμούς. Ὅθεν, εἶναι χρεία νὰ ἐξεύρωμεν κατὰ ποίους σχηματισμοὺς πρέπει νὰ μεταχειριζώμεθα τὰς λέξεις εἰς τὴν*

ἴνωσίν των. Τὸ μέρος δὲ τῆς γραμματικῆς, τὸ ὁποῖον μᾶς διδάσκει περὶ τούτου, λέγεται συντακτικόν· διότι μᾶς διδάσκει τὴν σύνταξιν.

Π. *Ποῖος εἶναι ὁ εὐκολώτερος τρόπος τοῦ νὰ μάθῃ τις τὴν σύνταξιν;*

Μ. *Ἡ ἀνάγνωσις καλῶν βιβλίων, ϗ ἡ μὲ σπουδαίους ἀνθρώπους συνομιλία. Δὲν ἀμφιβάλλω δὲ ὅτι θέλεις εὑρεῖν ὠφέλιμα καὶ τὰ ἑξῆς, ἂν τὰ μελετήσῃς προσεκτικά, καὶ τὰ προσηλώσῃς εἰς τὴν μνήμην.*

Συμφωνία.

Τὸ ἐπίθετον συμφωνεῖ μὲ τὸ ὄνομα εἰς γένος, εἰς ἀριθμόν, καὶ εἰς πτῶσιν· Ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος· ἡ γνωστικὴ Μαρία· τὸ φρόνιμον παιδίον· ὅλα εἶναι τοῦ αὐτοῦ γένους, ἀριθμοῦ, καὶ πτώσεως.

Ἡ ὀνομαστικὴ συμφωνεῖ μὲ τὸ ῥῆμα εἰς ἀριθμὸν καὶ εἰς πρόσωπον· Ὁ Πέτρος γράφει· σὺ παίζεις· οἱ μαθηταὶ ἐπιμελοῦνται.

Σύνταξις τῶν Ὀνομάτων.

Τὴν γενικὴν μεταχειριζόμεθα εἰς περιστάσεις ὁμοίας τῶν ἀκολούθων· Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ ποιητὴς τοῦ παντός· τὸ βιβλίον εἶναι τοῦ Πέτρου· ἡ γενικὴ αὕτη λέγεται κτητική.—Ἄνθρωπος μεγάλης φήμης· καλῆς διαθέσεως γυνή. Ταῦτα βάλλονται καὶ εἰς τὴν αἰτιατικήν· Ἄνθρωπος μὲ ὑπόληψιν· νέος ἀσύγκριτος εἰς τὴν σεμνότητα.—Γενναίας ψυχῆς εἶναι νὰ εὐεργετῇ καὶ τοὺς ἐχθρούς· ἐδῶ ἐννοεῖται ἔργον, ἴδιον, χρέος.

Τὰ διαστήματα βάλλονται εἰς αἰτιατικήν· Εἶναι μακρὰν πέντε μίλια.—Ὁ χρόνος βάλλεται

ὁμοίως εἰς αἰτιατικήν· *Τὴν ἡμέραν κοπιάζομεν, καὶ τὴν νύκτα ἀναπαυόμεθα· τὴν Κυριακὴν τοῦ Πάσχα.*

Σύνταξις τῶν Ἐπιθέτων.

Οἱ ἐνάρετοι εἶναι τιμῆς ἄξιοι· ἀνάξιος ἀγάπης· οἱ στρατηγοὶ εἶναι ἔμπειροι τῆς πολεμικῆς τέχνης· οἱ νέοι εἶναι ἄπειροι τοῦ κόσμου, φιλομαθεῖς τῶν νέων πραγμάτων· εἰδήμων τῶν πολιτικῶν· αἴτιος τοῦ κακοῦ· μέτοχος τῆς δόξης.

Π. *Συνάγομεν λοιπὸν τὸν κανόνα τοῦτον, ὅτι, ὅσα ἐπίθετα φανερόνουν ἀξίαν, ἐμπειρίαν, εἴδησιν, μετοχήν, ἢ αἰτίαν, καὶ τὰ ἐναντία, ἔχουν γενικήν.*

Μ. *Τὰ εἰς* ΚΟΣ *καὶ τὰ σύνθετα ἀπὸ τὸ στερητικὸν* Α *ἔχουν γενικήν· Δεκτικὸς λόγου, ἀπαίδευτος τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.*

Ὅσα φανερόνουν ἀφθονίαν, στέρησιν, διαφοράν, καὶ ἀθωότητα λαμβάνουν αἰτιατικὴν μὲ τὴν ἀπό· Γεμάτος ἀπὸ χρήματα, ἄδειος ἀπὸ νοῦν, πλούσιος ἀπὸ ζῶα, διάφορος ἀπὸ τὸν Πέτρον, καθαρὸς ἀπὸ ἀδικίαν. Λέγομεν καὶ, Γεμάτος χρήματα, καὶ πλούσιος εἰς χρήματα, πτωχὸς εἰς τὸν νοῦν, ἢ πτωχὸς κατὰ τὸν νοῦν.

Ὅσα σημαίνουν ὁμοιότητα καὶ ἰσότητα, ἢ τὸ ἐναντίον, καὶ τὰ σύνθετα ἀπὸ τὸ ΣΥΝ *καὶ* ὉΜΟΥ͂, *ἔχουν αἰτιατικὴν μὲ τὸ μέ· Ὅμοιος, ἴσος, ἢ ἀνόμοιος, ἄνισος, μὲ τὸν Πέτρον· σύμφωνος, ὁμόψυχος, μὲ τὸν Παῦλον. Λέγομεν ἢ, Ὅμοιος τοῦ λύκου, συγγενὴς τοῦ Γεωργίου, σύντροφός μου.*

Σύνταξις τῶν Συγκριτικῶν καὶ Ὑπερθετικῶν.

Ὁ Ἀντώνιος εἶναι φρονιμώτερος τοῦ Νικολάου· ἢ, φρονιμώτερος παρὰ τὸν Νικόλαον· ἢ,

φρονιμώτερος ἀπὸ τὸν Νικόλαον· ἢ, φρονιμώτερος παρ' ὁ Νικόλαος.—Σοφώτατος ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ἢ ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.—Ἕνας τῶν μαθητῶν, ἢ ἕνας ἀπὸ τοὺς μαθητάς.—Πρῶτος τῶν μαθητῶν, ἢ ἀπὸ τοὺς μαθητάς. Πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, ϗ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπυς.

Σύνταξις τῶν Ῥημάτων.

Τὰ ἐνεργητικὰ ῥήματα συντάσσονται μὲ αἰτιατικήν· Ἀγαπῶ τὸν Πέτρον. Ἡ αἰτιατικὴ αὔτη προσδιορίζει ἢ τὸ πρόσωπον, Ὁ Πέτρος διδάσκει τὸν Παῦλον· ἢ τὸ πρᾶγμα, Ὁ Πέτρος διδάσκει γράμματα· ἢ καὶ τὰ δύο, Ὁ Πέτρος διδάσκει γράμματα τοὺς μαθητάς· ὅθεν, ἀπὸ τὰ ῥήματα, ἄλλα ἔχουν μίαν αἰτιατικὴν, καὶ ἄλλα δύο.

Ὅσα φανερόνουν γέμωσιν, κένωσιν, στέρησιν, ἐμπόδιον, ἐλευθέρωσιν, διωγμὸν, διαφορὰν, προτίμησιν, διαίρεσιν, ἢ μέρος τοῦ ὅλου, ἔχουν καὶ ἄλλην αἰτιατικὴν μὲ τὸ ἀπό: Ἐγέμισε τὸν κόσμον ἀπὸ βιβλία· τὸν ἐγύμνωσεν ἀπὸ χρήματα· τὸν ἐδίωξεν ἀπὸ τὸν τόπον· τὸν σύρνει ἀπὸ τὴν μύτην.

Ὅσα φανερόνυν ἀλλαγὴν, πώλησιν, ἢ ἀγορὰν, ἔχουν αἰτιατικὴν μὲ τὸ διά· Δὲν ἀλλάζω τὴν προκοπὴν δι' ὅλον τὸν πλοῦτον· ἐπώλησα τὸ πρᾶγμα διὰ πέντε τάλλαρα, ἢ, χωρὶς τὴν πρόθεσιν, πέντε τάλλαρα· σὲ ἐγκαλεῖ διὰ συκοφαντίαν, ἢ ὡς συκοφάντην.

Π. Πῶς συντάσσονται τὰ παθητικά;

Μ. Μὲ αἰτιατικὴν μὲ τὸ ἀπό· Ὁ Πέτρος διδάσκεται ἀπὸ τὸν Παῦλον. Ἡ αἰτιατικὴ, ἢ ἡ γενικὴ, ἥτις προσδιορίζει τὸ πρᾶγμα, μένει ἡ αὐτὴ εἰς τὰ παθητικά· Οἱ μαθηταὶ διδάσκονται ἀπὸ τὸν Πέτρον γράμματα· ὁ Θεὸς ἀξίωσε

τὸν ἄνθρωπον πολλῆς τιμῆς, ὁ ἄνθρωπος ἀξιώθη ἀπὸ τὸν Θεὸν πολλῆς τιμῆς.

Π. *Πῶς συντάσσονται τὰ οὐδέτερα ;*

Μ. *Τὰ ὑπαρκτικὰ μὲ δύο ὀνομαστικάς· Ὁ Θεὸς εἶναι δίκαιος· ὁμοίως καὶ τὸ γίνομαι, χρηματίζω, μένω, ὀνομάζομαι, ἐκλέγομαι, διορίζομαι, χειροτονοῦμαι, νομίζομαι, πιστεύομαι, καὶ τὰ τοιαῦτα.*

Ὅσα φανερόνουν κτῆσιν, ἢ στέρησιν, ἔχουν αἰτιατικὴν μὲ τὸ ἀπό· Πλουτεῖ ἀπὸ βιβλία.—Πολλὰ σημαίνουν πάθος, τὰ ὁποῖα ἔχουν αἰτιατικήν· Πάσχω πολλὰ κακά· τρέμω τὴν ὥραν τοῦ θανάτου.

Μέμφομαι, ἀποστρέφομαι, καὶ τὰ τοιαῦτα λέγονται ῥήματα ἀ π ο θ ε τ ι κ ά, καὶ συντάσσονται μὲ αἰτιατικήν· Σὲ μέμφομαι, ἀποστρέφομαι τὴν κακίαν.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ.

Μ. *Διὰ νὰ ἐνθυμᾶσαι, Πηνελόπη, ὅσα ἔμαθες, πρέπει νὰ γυμνάζεσαι εἰς τὴν τ ε χ ν ο λ ο γ ί α ν, τὴν ὁποίαν θέλω σὲ διδάξειν διὰ τινῶν παραδειγμάτων.*

Ἡ ἀ ρ ε τ ὴ μ ᾶ ς ἐ ξ ε υ γ ε ν ί ζ ε ι.

Ἡ, *εἶναι ἄρθρον, τοῦ θηλυκοῦ γένους, ἑνικοῦ ἀριθμοῦ, πτώσεως ὀνομαστικῆς, καὶ συμφωνεῖ μὲ τὸ ἀ ρ ε τ ή. (Κλίνε τὸ ἄρθρον.)* ἈΡΕΤΗ, *εἶναι ὄνομα κοινὸν, θηλυκοῦ γένους, ἀριθμοῦ ἑνικοῦ, πτώσεως ὀνομαστικῆς, καὶ τῆς πρώτης κλίσεως· συμφωνεῖ δὲ μὲ τὸ ἐ ξ ε υ γ ε ν ί ζ ε ι. (Κλίνε τὸ ὄνομα.)* ἘΞΕΥΓΕΝΙ'ΖΕΙ, *εἶναι ῥῆμα ὁμαλὸν, βαρύτονον, ἐνεργητικὸν, ἐγκλίσεως ὁριστικῆς, χρόνου ἐνεστῶτος, καὶ τοῦ*

τρίτου προσώπου ἑνικοῦ· συμφωνεῖ δὲ μὲ τὴν ὀνομαστικήν του, ἡ ἀ ρ ε τ ή. (Ἀνάφερε τοὺς διαφόρους χρόνους τȣ̃ ῥήματος.) ΜΑ͂Σ, εἶναι ἀντωνυμία προσωπική, πρωτοπρόσωπος, πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, καὶ πτώσεως αἰτιατικῆς· κρέμεται δὲ ἀπὸ τὸ ῥῆμα ἐ ξ ε υ γ ε ν ί ζ ε ι. (Κλίνε την.)

Ἡ ἀ γ α θ ό τ η ς θ έ λ ε ι ἀ ν τ α μ ε ι φ θ ῆ ν.

Ἡ, ὡς ἀνωτέρω. ἈΓΑΘΟ΄ΤΗΣ, εἶναι ὄνομα κοινὸν, θηλυκοῦ γένους, ἀριθμοῦ ἑνικοῦ, πτώσεως ὀνομαστικῆς, καὶ τῆς τετάρτης κλίσεως. (Κλίνε το.) ΘΈΛΕΙ ἈΝΤΑΜΕΙΦΘΗ͂Ν, εἶναι ῥῆμα ὁμαλὸν, βαρύτονον, παθητικῆς διαθέσεως, ἐγκλίσεως ὁριστικῆς, χρόνου μέλλοντος συντελικοῦ, καὶ τοῦ τρίτου προσώπου ἑνικοῦ· συμφωνεῖ δὲ μὲ τὴν ὀνομαστικήν του, ἀ γ α θ ό τ η ς. (Ἀνάφερε τοὺς διαφόρȣς του χρόνους.)

Ἀ γ ω ν ί ζ ο υ ν ὰ π ρ ο κ ό ψ η ς.

ἈΓΩΝΙ΄ΖΟΥ, εἶναι ῥῆμα, ὁμαλὸν, βαρύτονον, ἀποθετικὸν, προστακτικῆς ἐγκλίσεως, χρόνου ἐνεστῶτος, καὶ τοῦ δευτέρου προσώπου ἑνικοῦ· συμφωνεῖ δὲ μὲ τὸ ΣΥ' ὑπονοούμενον. (Ἀνάφερε τὸν ἐνεστῶτα τῆς ὁριστικῆς, κτλ.) ΝΑ`, εἶναι σύνδεσμος, δείχνων τὴν σχέσιν μεταξὺ τῆς προηγουμένης καὶ ἑπομένης λέξεως. ΠΡΟΚΌΨΗΣ, εἶναι ῥῆμα ὁμαλὸν, βαρύτονον, ἐνεργητικὸν, ὑποτακτικῆς ἐγκλίσεως, χρόνου ἀορίστου, καὶ τοῦ δευτέρου προσώπου ἑνικοῦ· συμφωνεῖ δὲ μὲ τὸ ΣΥ' ὑπονοούμενον. (Ἀνάφερε τὸν ἐνεςῶτα τῆς ὁριστικῆς, κτλ.)

Εὐγενῶς φέρονται οἱ συγχωροῦντες.

ΕΥΓΕΝΩΣ, εἶναι ἐπίῤῥημα, φανερόνον τρόπον, καὶ διαμορφόνον τὴν ἔννοιαν τοῦ *φέρονται*. ΦΕΡΟΝΤΑΙ, εἶναι ῥῆμα, ὁμαλὸν, βαρύτονον, παθητικῆς διαθέσεως, ἐγκλίσεως ὁριστικῆς, χρόνου ἐνεστῶτος, τοῦ τρίτου προσώπου πληθυντικοῦ, καὶ συμφωνεῖ μὲ τὴν ὀνομαστικὴν αὐτοῦ, *οἱ συγχωροῦντες*. (*Ἀνάφερε τοὺς διαφόρυς του χρόνυς.*) ΟΙ, εἶναι ἄρθρον, ἀρσενικοῦ γένους, πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, πτώσεως ὀνομαστικῆς, συμφωνοῦν μὲ τὸ *συγχωροῦντες*. ΣΥΓΧΩΡΟΥΝΤΕΣ, εἶναι μετοχὴ, τῆς δευτέρας συζυγίας τῶν περισπωμένων, διαθέσεως ἐνεργητικῆς, χρόνου ἐνεστῶτος, γένους ἀρσενικοῦ, ἀριθμοῦ πληθυντικοῦ, πτώσεως ὀνομαςικῆς, ϗ τῆς τετάρτης κλίσεως. (*Κλίνε το.*)

Τίνος οἶκος εἶναι οὗτος; Τοῦ ἀδελφοῦ μου.

ΤΙΝΟΣ, εἶναι ἀντωνυμία ἐρωτηματικὴ, ἀρσενικοῦ γένους, ἀριθμοῦ ἑνικοῦ, πτώσεως γενικῆς, κρεμαμένη ἀπὸ τὸ *οἶκος*. (*Ἀνάφερε τὴν ὀνομαστικὴν, κτλ.*) ΟΙΚΟΣ, εἶναι ὄνομα κοινόν. (*Ἀνάφερε τὸ γένος, ἀριθμὸν, πτῶσιν, καὶ κλίσιν· καὶ κλίνε το.*) ΕΙΝΑΙ, εἶναι ὑπαρκτικὸν ῥῆμα, ἐγκλίσεως ὁριστικῆς, χρόνυ ἐνεστῶτος, καὶ τοῦ τρίτου προσώπου ἑνικοῦ, συμφωνοῦν μὲ τὰς ὀνομαστικὰς *οὗτος* καὶ *οἶκος*. ΟΥΤΟΣ, εἶναι ἀντωνυμία δεικτικὴ, ἀρσενικοῦ γένους, ἀριθμοῦ ἑνικοῦ, πτώσεως ὀνομαστικῆς. (*Σχημάτισέ την εἰς τὸ θηλυκὸν καὶ οὐδέτερον γένος, καὶ κλίνε την.*) ΤΟΥ, εἶναι ἄρθρον, συμφωνοῦν μὲ τὸ *ἀδελφοῦ*. (*Ἀνά-*

φερε τὸ γένος, ἀριθμὸν, καὶ τὴν πτῶσιν.) ἈΔΕΛΦΟΥ͂, εἶναι ὄνομα κοινὸν, γένους ἀρσενικοῦ, ἀριθμοῦ ἑνικοῦ, πτώσεως γενικῆς, καὶ τῆς δευτέρας κλίσεως· κρέμεται δὲ ἀπὸ τὸ οἶκος ὑπονοούμενον. (Κλίνε το.) ΜΟΥ, εἶναι ἀντωνυμία, τοῦ προσωπικοῦ εἴδους, πρωτοπρόσωπος, γένους κοινοῦ, ἀριθμοῦ ἑνικοῦ, πτώσεως γενικῆς, ϗ κρέμεται ἀπὸ τὸ ἀδελφοῦ. (Κλίνε την.)

Εὐδαίμων εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ὅστις ζῇ φρονίμως.

ΕΥ̓ΔΑΊΜΩΝ, εἶναι ἐπίθετον, ἀρσενικοῦ γένυς, ἀριθμοῦ ἑνικοῦ, πτώσεως ὀνομαστικῆς, κλίσεως τετάρτης. (Κλίνε το, ϗ σχημάτισέ το εἰς τὸν συγκριτικὸν καὶ ὑπερθετικὸν βαθμόν.) ΕἾΝΑΙ, ὡς ἀνωτέρω· συμφωνεῖ δὲ μὲ τὸ ἄνθρωπος. ὁ, εἶναι ἄρθρον, τοῦ ἀρσενικοῦ γένυς, ἀριθμοῦ ἑνικοῦ, πτώσεως ὀνομαστικῆς, συμφωνοῦν μὲ τὸ ἄνθρωπος. (Κλίνε το.) ὍΣΤΙΣ, ἀντωνυμία ἀναφορικὴ, ἀρσενικοῦ γένους, ἀριθμοῦ ἑνικοῦ, πτώσεως ὀνομαστικῆς, καὶ ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄνθρωπος. (Ἀνάφερε τὴν πληθυντικὴν ὀνομαστικήν.) ΖΗ͂, εἶναι ῥῆμα ἀνώμαλον, οὐδέτερον, ὁριστικῆς ἐγκλίσεως, χρόνου ἐνεστῶτος, ἀριθμοῦ ἑνικοῦ, τρίτου προσώπου, ϗ συμφωνεῖ μὲ τὴν ὀνομαστικὴν αὐτοῦ, ὅστις. (Ἀνάφερε τοὺς χρόνους του.) ΦΡΟΝΊΜΩΣ, εἶναι ἐπίῤῥημα, φανερόνον τρόπον, καὶ διαμορφόνον τὴν ἔννοιαν τοῦ ζῇ.

Σελίδ. 28, Ἄρης, γράφε, ποδήρης. Σελ. 82, ζῆθι, γράφε, ἐνεστὼς ζῆθι, ζήτω, κτλ. ἐξαλείφων, καὶ ζῆσε.